

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

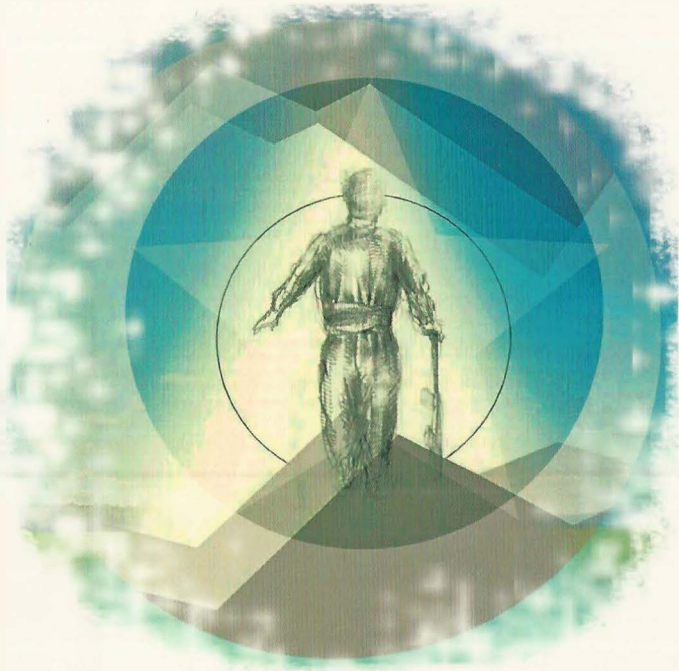
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ilkler...

Gerilla Anıları I

İlkler...
Gerilla Anıları I

AramAnı

Editör: Ulaş GÜLDİKEN

Kapak Resmi:AKA

Kapak Tasarımı: Pınar ALKAN

Mizanpaj: Zafer TÜZÜN

1.Baskı: Mayıs 2015

Baskı ve Cilt:

Gün Matbaacılık

Reklam Film Basım Yayın San. Tic. Ltd. Şti.

Beşyol Mah. Akasya Sok. No: 23/A

Küçükçekmece-İstanbul Tel: 0 (212) 580 63 81

ISBN: 978 - 605 - 4986 - 86 - 6

Aram Basım Reklam ve Yayıncılık

Huzurevleri Mah. Sıtkı Göral Cad. Kurdi-Der Binası Kat3/3

Kayapınar / Diyarbakır Tel: 0 (412) 238 30 71

***İstanbul Şube:* Bahariye Cad. Kafkas Pasajı No: 33**

Kadıköy / İSTANBUL Tel: 0 (531) 258 46 66

email: info@aramyayinevi.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

İlkler...

Gerilla Anıları I

AramAnı

Birkaç Söz...

Gerilla yaşamında ilkler bitimsiz özgürlük aşkının ilk nefes alışlarıdır. İlk heyecanlar, ilk duygular, ilk adımlar ve ilk yolculuklar büyük yaşam arayışında her gerilla için döşenmiş bir “sağlam temel taşı” olmaktadır. Kuşkusuz ilklerde her zaman için bir acemilik vardır. Ama aynı zamanda özgür yaşam arayışında en sağlam tecrübe dinamikleridir ilkler.

Okuyacağınız bu anıların anlatıcıları ve toparlayıp hazırlayanlar ustaydı. Ancak anılar ustalık zamanlarının anlatımları değildi. Her bir anlatıcı bu yaşamın ilk zamanlarındaki anılarını anlattı. Yaşadıkları yeni ve onların ilklerinden. Her şeye saf ve dürüst pencerelerinden baktılar ve öyle yaklaştılar. Neyi nasıl yapacakları hakkında, tam ve yeterli bir donanıma sahip değillerdi. Yanlışlıkları olmuştu. Hataları... Ancak hiç kimse bundan alınmadı. Kimseler buna gücenmedi bile. İyi, güzel ve doğru olanı yapmak istiyorlardı. Bildikleri kadar yapmaktaydılar. Ama yine de sevidiler, yine de anlaşıldılar.

Onlar, anlaşılmasa kılınan bu dünyada anlaşılabilir bir yaşam yaratmanın ilk adımlarını attıklarını ve bu yaşamın ilklerini yarattıklarını belki de tam olarak bilmiyorlardı.

İşte böylesi zamanların böylesi anılarından bir esinti okuyacaksınız. Onlar, bu ilklerinden gerekli gördükleri sonuçları çoktandır çıkarmışlardı. Anlaşılması gerekenleri de anlamışlardı.

İşte bu çalışma, bir “paylaşım yaşamının” anılarla paylaşımıdır.

Hazırlayıp düzenleyen arkadaşlar anlatıcıları çeşitli mevsimlerde, farklı yerlerde bulup konuşturdular. Onlara ve anlatıcılara teşekkür edecektik ki, birden uyarıları geldi. “Sakın teşekkür etmeyin. Biz yaşamı ve çalışmayı teşekkür veya başka bir şey almak için hazırlamadık.”

Haklıydılar. Bu yaşam minnet, rica ve teşekkür üzerine kurulmuş bir yaşam değildi.

O zaman onların kabul edeceği bir şey söyleyelim. “Hepinize kolay gelsin.” Ve; gerillada en çok kullanılan Kürtçe deyimle; “qewet bel!”

Ve onların bizi ortak ettikleri anılarına, şimdi biz de bu kitapla sizleri ortak ediyoruz...

Yayınevinin Notu

Terleten Toplantı...

1976 yılıydı. Henüz hiç kimsenin bizi tanımadığı, tanımak istemediği günlerdi. Ankara’da yaptığımız toplantıda, ülkeye dönmeye karar aldıktan sonra ülkeye geçip çalışmalara başladığımız günlerdi. O zaman Cömert adında bir arkadaşla Dersim’de faaliyet yürütüyordum. Hiç kimsenin bizi bilmediği, duymadığı, tanımadığı; yine hiçbir imkânımızın olmadığı bir dönemdi. Silahlı mücadele kararıyla yola çıkmıştık ama birileri bizi vurmak için gelse, kendimizi savunacak bir silahımızın bile olmadığı dönemlerdi. Cömert arkadaşla ikimiz, Hozat ve Pertek’i de içine alan mıntıkada faaliyet yürütüyorduk. Hozat ile Pertek arasında kalan bölgede Ballıkaya diye bir köy vardı. Cömert arkadaşla bir gün o köye gitmeye karar verdik. O köye gittik. Köyde rastgele bir kapı çaldık. Kapı açıldı içeriye girdik. Evde ihtiyar biri vardı. Kim olduğunu, ne olduğunu bilmediğim için, ben de gidip onun yanında oturdum.

Meğer Cömert arkadaş onun “Dede”* olduğunu biliyormuş. Ve geleneğe göre dedenin yanına oturulmazmış. Ama ben bunu bilmiyordum tabii. Cömert arkadaş o mıntıkanın insanı olduğu için kimlerin dede olduğunu ve dedelerin yanında nasıl davranılması gerektiğini biliyordu. Ama ben bilmediğim için selam vererek gidip yanına oturdum. Cömert arkadaş dedelerin yanına oturulmayacağını bildiği için yanıma gelmedi. Onun yerine gidip kapının arkasına yakın bir yerde oturdu.

O zaman çok sigara içiyordum. Sigaram da kalmamıştı. Dede tabakasını çıkardığında ben de, “Kusura bakma, sigaram bitmiş, senin tütününden bir sigara sarabilir miyim?” dedim. Bana ters ters baktı ve istemeyerek de olsa tabakasını uzattı. Tabakayı gönülsüz ve istemeyerek verdiğini fark ettim. Ama neden gönülsüz ve istemeyerek verdiğini anlamadım. Artık yemek vaktiydi. Çok geçmeden yemeğe

* Ed. notu: Alevilik inancında ‘dedelik’ saygın bir makamı ifade eder.

oturduk. O evin birkaç tane de genci vardı. Yemek yedik fakat gençler kalkmadı. Ben de kendi kendime; “Bizim orada da usuldür, ihtiyarlar kalkmayana kadar diğerleri de kalkmaz,” dedim. Bu yüzden ben de kalkmadım. Birkaç dakika sonra “Dede” olduğunu bilmediğim ihtiyar bir dua okudu ve herkes o tepsiden bir iki kaşık daha aldı. Normal olmayan bir durumla karşı karşıya olduğumu fark ettim. Ama ne olduğunu tam olarak çıkaramadım. Hatta o zamana kadar da dede, sofı nedir bilmiyordum. Çünkü yaşamamıştım ve hiç görmemişim. Cömert arkadaş da bana bu konuda bir şey söylememişti. Yemekten kalktık. Bir süre sonra eve gelenler oldu. Her gelen önce onun elini öpüyor, sonra da benim elimi öptükten sonra bir kenara çekilip oturuyor. Ben elimin öpülmesini istemiyordum. Çünkü el öpenler arasında çok yaşlı olanlar da vardı. Hatta içlerinden biri 80 yaşında bir ihtiyardı. Elimini öpmek istiyordu, bırakmadım. O esnada kendi kendime, “Keşke yerin dibine girseydim, nedir bu başıma gelenler,” diye düşünmeye başladım. Oda kısa bir süre içinde doldu. Dışarıdan gelenlerden bir kadın, “Dede bize bir şeyler anlat,” dediğinde, o yaşlının dede olduğunu anladım. İhtiyarın dede olduğunu anladıktan sonra birçok yanlışlık yaptığımı düşünerek, acaba dede yanlışlıklarına ne diyecek kaygısıyla beklemeye başladım. Herkes bir şeyler soruyor, dede de sorulan sorulara cevap veriyordu.

O zaman çok fazla Kürtçe bilmiyordum. O yüzden, “Dede kusura bakma, fazla Kürtçe bilmiyorum ama ben de bir soru sormak istiyorum,” dedim. “Buyur seni dinliyorum,” dediğinde, “Siz saz çalarken Dersim’den, Kürdistan’dan söz ettiniz. Bu konuyu bize biraz daha açarsanız iyi olur. Çünkü sazınızda, Baytar Nuri’nin kitabından Dersim üzerine yazılan bir şiir vardı,” dedim. Bu arada Aydın Gül arkadaş şehit düştüğünde, o şiirden bir dördlüğü fotoğraflarına yerleştirip her yerde asmıştık. Bana bakıp, “İşte bizim buralara Kürdistan diyorlar,” dedi ve durdu. Ben istediğim sonucu alamamıştım. İstediğim cevabı alamayınca, “Dede kusura bakma ben de bir iki şey söylemek istiyorum,” dedim. Devamla, “Bazı kitaplar okudum, bu kitaplarda Kürdistan’ın sadece, belirttiğiniz sizin muntık ile sınırlı olmadığı yazılıyordu,” dedim. Bunları söyleyince dede bir daha dönüp bana baktı ama bu sefer daha farklı baktı.

O bakiştan sonra birkaç dakika gözlerini yere dikip sessiz kaldı. Herkes durmuş, pür dikkat dedeyle diyalogumuzu dinliyor ve diyalogdan sonra oluşan havayı izliyordu. Dede birkaç dakikalık sessizlikten sonra Kürdistan tarihini anlatmaya başladı. Dede konuşurken, kadınlardan biri benim için, kendi kendine, “Bu da kimdir?” diye söyleniyordu. Meğer aramızda bu diyalog geçene kadar, beni dedenin yardımcısı sanıyormuş. Zaten elimi de o yüzden öpmüşlerdi. Dedenin yardımcısı olmadığımı anlaşıncı, odada “Bu kimdir, neden burada oturuyor?” gibisinden bir tartışma başladı. Dede konuşmasını bitirdikten sonra teşekkür ettim. Ve, “Eğer izin verirseniz ben de birkaç şey söylemek istiyorum,” dedim. Dede, “Buyur söz senin, konuşabilirsin,” dedi. Ben de Kürt ve Kürdistan tarihi üzerine konuştum. Dede, bana bu sefer daha dikkatli bakmaya başladı. O sırada odada olanların hepsi o an orada yaşananların normal bir durum olmadığını anlamaya başladı. Kısa sohbet ve tartışmalarla, yine soru ve cevaplarla geçirdiğimiz gece, bir hayli ilerledi. Gece epey ilerlemiş olduğundan sohbet ve tartışmalara son verdik. Ardından herkes evlerine çekilmek için dağıldı. Herkes dağıldıktan sonra baş başa kaldık. Baş başa kalınca gece boyunca yaptığım hataları düzeltmek için dedeye; “Kusura bakma, senin dede olduğumu bilmiyordum. Bu yüzden eğer bir eksikliğe girmişsem bunu bilerek yapmadım. Sana karşı herhangi bir yanlışlığım olmuşsa bilerek olmadığını bilmenizi isterim ve bu yüzden de sizden özür diliyorum,” dedim. Dede bana, “Seni Türk solundan biri olarak tahmin ettim,” dedi. Ardından Türk solunun sosyalizm adına soytarıllık yaptığını, dede olmasına rağmen sosyalizme karşı olmadığını söyledi. “Onlara da karşı değilim. Hatta otoritem de var, eğer istersem onların hiçbirini bu köylere sokmam,” dedi. “Sosyalizme saygım olduğu için bunlara ses çıkarmıyorum. Fakat bunların sosyalizm ile hiçbir akası yok,” diye konuştu. Ben de doğru söylüyorsun diyerek, ancak bizim böyle bir hareket olmadığımızı söyledim. O sırada dede peki siz kimsiniz diye sordu bana. Yeni bir hareket olduğumuzu söyledim. Ben bunu söyledikten sonra dede, “Artık ölsem dahi gözüm arkada olmayacak. Kürtler için böyle bir partinin kurulması mutluluk verici-

dir,” dedi. Dedenin bunları söylemesi beni çok sevindirdi. Dede devamla, zaten böyle bir hareketin kurulmasını beklediğini söyleyerek, “Bende Osmanlıca yazılmış Kürt ve Kürdistan’ı anlatan yazılar var. Mademki böyle bir hareket olarak ortaya çıkmışsınız bu kitapları size vereceğim,” dedi. Hatta yanında ne kadar para varsa çıkarıp onları da yardım olarak bize verdi. Ve “Eğer istiyorsanız daha iyi bir çalışma yürütmeniz ve iyi bir sonuç almanız için sizi buradaki bütün köylerle tanıştırayım,” dedi. Biz de, “Bu çok iyi olur,” dedik.

Bu şekilde dede ile doğru bir ilişki geliştirdikten sonra onun bize tanıştırdığı köylerde çalışma yürüterek örgütlenme faaliyetlerini sürdürdük. Burada önemli olan, arkadaşlığı bu şekilde geliştirmemizdi. O zamana kadar oralarda Türk solu çalışma yürütüyordu. Çalışmaları da, sözde sosyalizm adına dedeye, dine karşı gelmeleri idi. Bu yaklaşımları aslında herhangi bir çalışma yürütmediklerini gösteriyor. Tabii o dönemde sözde o köylerin hepsi Ulusal Kurtuluşçu’ların elindeydi.

Pertek ve Mazgirt arasındaki köyler de sözde TİKKO’nun denetimindeydi. Biz birkaç köye gittik. Tüm köylere gitmemimize rağmen buradaki köylerin hepsi bize bağlandı. Bunların hepsi bizim taraftar oldu. Gittiğimiz köylerde yaptığımız konuşmalar diğer köylere de aktarılmıştı, bir biçimde oralara da yansımıştı. Tabi bu arada bizden sonra dede de bizim propagandamızı yapmaya başlamıştı. Halkın içerisinde çalışma yürüteceksen halkın gelenek, görenek, değer yargılarına uygun bir şekilde yürüteceksin.

Yaşamımızın tümü halkımızın içinde geçti. Halkımız ne giydiyse onu giydik, ne yediyse onu yedik. Onun dışında herhangi bir yaşamı yaşamadık. Biz halkı yakından tanıdık, halk da bizi yakından tanıdı. Halkla olan birlikteliğimiz bu esas üzerinden gelişti. Halkın bize olan güveni de böyle oluştu. Bu hareketin ilk çıkışında hiç kimse hareketin böyle büyük adımlar atacağını ummuyordu ve buna inanmıyordu. Herkes basit bir gözle bize bakıyordu. Hatta hareketle dalga geçenler bile oluyordu. Bu yüzden de kimse bize ciddi bir değer de vermiyordu. Bu yüzden bize, “Deli, açlıktan nefesleri kankanlar,” diyenler de oldu. Bu yaklaşımlar eleştiri değildi, tümüyle ithamdı. Bize kulp takıyorlardı. Bizim için akla hayale gelmeyecek

sözler de söylendi. Kimileri komünist, kimileri sosyalist, kimileri deli yani aklınıza ne geliyorsa onu dedi. Buna karşı biz, kendimize güven duyarak bildiğimiz doğrularda ısrar ettik. Bu önemliydi; bizi geliştiren, bizi büyüten ve bugünlere getiren bu oldu.

Kemal arkadaşı zindandan kaçırdıktan sonra onunla birlikte Pazarcık'ın bir köyüne gittik. Bu köy bizim taraftarlarımızın köyüydü. Oralarda çalışma yürüttüğümüz için tanınıyorduk. Köye gittiğimizde orada bir düğünün olduğunu gördük. Düğün içinde birçok insan toplanmıştı. Orada da Kemal arkadaşın zindanda olduğu biliniyordu. Çünkü Kemal arkadaşın zindandan çıktığına ilişkin ne gazetelerde bir şey yazılmıştı ne de radyolarda öyle bir haber geçmişti. Kemal arkadaşı orada gördüklerinde düğünün havası da değişti. Düğünle birlikte bir kutlama havasına dönüştü.

Akşam olduğunda erkeklerin hepsi bir yerde toplanıp bize konuşun dediler. Zaten biz de, o dönemde kalabalık bir topluluk gördüğümüz her yerde, değerlendirilmesi gereken bir fırsat diye yaklaşıyorduk. Kemal arkadaş zindandan yeni çıkmıştı ve uzun zamandır da böyle bir fırsatı olmamıştı. Bu yüzden Kemal arkadaşla sen konuş dedim. O da geç saatlere kadar konuştu.

Sabah olduğunda o köyün gençlerinden biri yanımıza gelip, "Konuşmak istiyor musunuz?" diye sordu. Biz de, "Tabi ki konuşmak istiyoruz ve her zaman da konuşmaya hazırız," dedik. Bizden bu cevabı aldıktan sonra yanımızdan ayrıldı.

Kısa bir süre sonra genç, olduğumuz yere döndü ve "Herkesi toplamışım, gelip konuşmanız için sizi bekliyorlar," dedi. Genç, bizi halkı topladığını düşündüğümüz alana götürdüğünde, topladığı insanların hepsinin kadın olduğunu gördük. Sadece kadınları toplamışlardı. Ama kadınları topladıklarını bize söylememişlerdi. O zamana kadar da hiçbirimiz bayan arkadaşlara konuşma yada toplantı yapmamıştık. Kaldı ki topladıkları, bayan arkadaşlar da değildi. Köyde ne kadar kadın varsa hepsini toplamışlar ve bizim de

onlara toplantı yapmamızı istiyorlardı. Halktan oluşan böyle bir kalabalık kitleye hiçbir zaman konuşma yapmamıştık. Bu bizim için bir ilkti. Dönüp Kemal arkadaşına, “Sen dün akşam çok iyi konuştun, zindandan yeni çıktın, enerjin de yerinde, toplanan kitleye sen konuş,” dedim. Kemal arkadaş, “Ben konuşmam, sen konuş,” dedi. Ne yapıp ettiysem Kemal arkadaş konuşmadı. Konuşma benim üzerime kaldı. Kemal arkadaş yanımda toplantıya başladık. Yaklaşık olarak 40-45 dk kadar konuştum. Fakat ne konuştuğumu bilmiyorum. Terden sıırılsıklam olmuştum. Sanki beni suya batırıp çıkarmışlardı. Bu kadar terlediğime göre yüzüm de renkten renge girmiş olmalıydı. Bu denli utanmıştım. Bir de kadınlar arada sırada zılgıt çekiyorlardı. Zaten ne konuştuğumu bilmiyordum, bir de araya kadınların zılgıt sesleri girdiğinde her şeyi daha fazla karıştırıyordum. Yüzümü Kemal arkadaşına çevirmeden, “Konuşmam nasıl oldu?” diye sordum. Kemal arkadaş da, “Bilmiyorum,” dedi. Kemal arkadaş öyle dediğinde kendi kendime, “Demek ki çok kötü konuşmuşum,” dedim. Moralim sıfıra indi. Dönüp Kemal’e “Kötü mü konuştum?” diye soracaktım. Bir de baktım ki o da ter içinde kalmış. “Konuşan bendim, bu yüzden heyecanlanan, ter içinde kalan, her renge giren benim, benimkine insan anlam verebiliyor peki sen niye terlemişsin, hem sen yerinde oturmuştun,” dedim. Kemal arkadaş da “Hiç sorma, böylesi bir kadın kitlesi karşısında oturmak bile çok zahmetlidir. Sen gel onu bana sor, sen konuşuyordun bu duyguyu yaşamadın, ama ben yaşadım. O yüzden senin konuşmalarını da hiç dinlemedim,” dedi. Tabi öyle deyince moralim biraz iyi oldu. Beni dinlemediğine göre demek ki çok kötü konuşmamıştım. Oradan çıktığımızda sanki yeniden dünyaya gelmişim. Sanki tüm dünyanın yükü üzerimdeydi ve dışarı çıktığımda da o yükün kalktığını hissedince nefes almıştım. Hatta oradan uzaklaştığımızda derin bir oh çektiğimi de hatırlıyorum.

Cemil Bayık

Tecrübesizdik Ama İnançlıydık

Ülkemin dağlarında yakılan ateş her geçen gün biraz daha yükselmışti. Yakılan ateşin alevleri yükselerek ülkenin her yerini sarmıştı. Gençler kendilerini ülkenin dağlarında büyüyen kavgaya ulaştırmak için grup grup mücadeleye katılarak, yükselen alevlerin bir parçası oluyordu bu dağlarda. Silah seslerinin yankılanmadığı, slogan seslerinin yükselmediği dağ kalmamış gibiydi. Savaş her geçen gün giderek büyüyordu. Her yer direniş kalesi olup çıkmıştı. Kuzey eyaletlerinde kıyasıya bir mücadele ve savaş sürüyordu. Kürtler, önderleri Apo öncülüğündeki Kürt özgürlük hareketi, gerillalarıyla adeta yeniden bir tarih yazıyordu. Bizden öncekiler direnişleriyle bunu başlatmışlardı. Bayrağı bıraktıkları yerden alıp devam ettirmek için kuzey eyaletlerine diğer alanlardan güç aktarılıyordu. Savaşın en kızgın ve sert olduğu bir dönem yaşanılıyordu. Her geçen gün kahramanlıklara bir yenisi ekleniyordu.

Böyle bir ortamda 1991'in yaz aylarında Dersim'e gitmek için Haftanın'den yola çıktık. Sonbahar aylarında ancak Amed'e ulaştık. Amed dağlarında hüznü bir sonbahar yaşanılıyordu. Sonbaharın hüznü, dağların güzelliklerine bir tebessüm gibi sinmişti. Her yerden hüznün akıyor gibiydi. Henüz köylerin boşaltılmadığı yerlerde köylüleri bir kış hazırlığı telaşı sarmıştı. Karıncaların yıl boyu yaptığını insanlar birkaç ay içinde yapmak istiyordu. Bizim, bu kış hazırlıkları için Dersim'e geçmemiz gerekiyordu. Gidecek grubun içindekilerin birçoğu savaş görmemiş, tecrübesiz arkadaşlardı. Çünkü yeni katılımlar yoğundu, savaş görmüş, savaşı bilen eski arkadaşlar ise azdı. Benim de çok ciddi savaş tecrübem yoktu. Yeni arkadaşların çok, eski arkadaşların az olması zorlayıcı oluyordu. Eski olanların bile ciddi bir savaş tecrübeleri yoktu. Sadece Filis-

tin, İsrail çatışmasında kısa bir süre yer almışlardı. Bize eski ve tecrübeli olarak verilen iki arkadaş da böyle arkadaşlardı. Fakat insanı yürüten gerçeklikler vardı. O da her şeye rağmen bir şeyler yapabilme inancıydı. Her şey bir yana bir şeyler yapma bir yanadır. Bizim grubun yanına tecrübeli sayılabilecek iki kişi verilmişti. Tecrübeleri de bir haftalık çatışmada kalmış olmalarıydı. Birçok anlamda tecrübe demek yanlış olabilir, ama mermi sıkma konusunda tecrübeleri vardı. Zaten biz alana gittiğimizde ikisi de kaçtı. Kalanlarımızın çoğunluğu genç ve tecrübesizdi.

Kalanlarımızdan hiçbiri daha önce üstlenme pratiğini yaşamamıştı. O yönlü ciddi bir deneyimsizlik vardı. Öyle ciddi bir eğitim de görmüş değildik. Kaldı ki o zaman şimdiki gibi eğitim görebilme koşulları da yoktu. Birkaç günlük bir eğitim, ardından her şey pratik içinde öğrenmeye kalıyordu.

Biz alana ulaştığımızda, alanda bizden önce bulunan arkadaşların eylem planı vardı. Biz de o zamanki heyecan, coşku ve moralle eylem yapalım dedik. Arkadaşlara yapacakları eyleme katılmaya hazır olduğumuzu söyledik. Eylem yapalım da neresi olursa olsun. Bunun verdiği coşkudan dolayı hesapsız bir katılım gerçekleştirdik. Buna karar verirken arkasından gelecek birçok şeyi hesaplamadık. Gitmemiz gereken alana mutlaka ulaşmamız gerektiğine ilişkin, öyle derin bir yoğunlaşmamız da yoktu. O yüzden, eyleme girmemesi gereken küçük bir grubu yani bir mangalık gücü gideceğimiz yere önden gönderdik. Gönderdiğimiz gruba, “Siz gidin Bingöl alanında, Solhan mıntıkasında bizi bekleyin, biz alandaki arkadaşlarla eyleme katılıp geliriz,” dedik. Biz de oradaki arkadaşlarla büyük bir coşkuyla eyleme gittik, eylem birkaç gün sürdü. Eylem başarılı geçti, bu başarı tüm arkadaşlar için de moral oldu. Açıkçası bizim için de bir deneyim oldu. Solhan alanına ulaştığımızda gönderip bizi alanda beklemelerini söylediğimiz arkadaşların gitmiş olduğunu gördük. Biz oraya varana kadar kar da düşmeye başlamıştı. Neredeyse iki üç metreye yakın kar vardı ve diğer alana geçmemiz mümkün değildi. Kuryemiz de yoktu, onun için Muş ile Bingöl arasında kalan Solhan çevresinde kalmaya karar verdik. Yaşamdan tatalım doğanın zorlu

koşullarına karşı mücadeleye kadar, hiçbir konuda tedbirimiz ve tecrübemiz yoktu. Kış için de bir hazırlığımız yoktu, alana aniden gitmiştik. Daha önce o alanda birkaç arkadaş kalmıştı ama yaşanan bazı sorunlardan dolayı o arkadaşlar da alandan çekilmişti. (Salih, Şoreş, Bingöllü Şehmus ve Aslan -sonra Berbıhiv alanında uçak saldırısında şehit düştü- arkadaşlar vardı) Bizden önce gelen arkadaşlar merkez karargaha çekildiler, biz orada kaldık. Birçok konuda tecrübesizlik vardı. Her tarafımıza çete (bit) dolmuştu ama kendimizi onlardan nasıl koruyacağımızı bile bilmiyorduk. En sonunda bir köylü aracılığıyla çete ilacı aldirttik, ama ilacı nasıl kullanacağımızı bilmiyorduk. Yanlış ilaç kullanımı yüzünden hastalanan arkadaşlar oldu. İlaç kullanmayı bilmediğimizden dolayı kullanan arkadaşların derileri attı, şişti, su topladı. Hatta bazılarını haftalarca köyde tutmak zorunda kaldık.

Akşamları köye iniyorduk, sabaha kadar köyde dinleniyorduk, sabaha doğru yemeğimizi alıp uzaklara gidiyorduk. Bir iki ay kadar böyle sürdü; bu tarzımız kimsenin umurunda değildi. Kardır, kıstır, şudur, budur herkes bir şeyler yapmak için gelmiş diyorlardı. Yaptığımızın gerillacılıkla bir alakasının olmadığını bilmiyorduk. Zaten bilseydik yapmazdık. Bize bütün bunları yaptıran acemilik ve tecrübesizliklerimizdi. Bizim için tecrübesizlik çok da sorun değildi. Zorluklar karşısında yılmıyorduk çünkü moralli ve coşkuluyduk. Koro halinde aynı şarkıyı söyleyerek köye iniyor ve yine aynı şarkıyla köyden çıkıp kalacağımız yere kadar gidiyorduk. İçimizde daha önce hiç kar görmemiş arkadaşlar vardı. Ama üç dört metrelik karanlıkta sanki daha önce yıllarca karanlıkta yaşamış gibi duruyordu. Bizleri böyle dinç tutan şey ülkenin özgürlüğüne ve yoldaşlığa olan inancı-mızdı. Bulunduğumuz yerde çok şey bilmek çok şey ifade etmiyordu. İçinde bulunduğumuz koşullar, çok şey bilmeyi değil, az ya da çok, bildiğin şeyleri yapmayı gerektiriyordu. Tüm gücümüzde bu yaşam ve inanç coşkusu vardı. Daha sonra Ciwan arkadaş onlar geldi. Zaten onlar daha önce de bu alanda kalmışlardı.

Tecrübeli arkadaşlar gelene kadar alanı biraz tanıdık. Ciwan arkadaşın gelişiyile tecrübesizlik konusundaki birçok sorunumuz da

artık bitiyordu. Çünkü birçok konuda artık öncülüğümüzü o yapıyordu. Erzak, güvenlik, açılım ve örgütlenme gibi faaliyetlerin hepsini yapmaya başladık. Biz o alanda yeni olmamıza rağmen cephe çalışmalarına da girdik. Bazı arkadaşları cephe çalışmalarına gönderdik. Orada bazı milis örgütlenmeleri, köylü örgütlenmeleri, hatta ilk defa o alanda bir Newroz yürüyüşünün örgütlenmesi yapıldı. O Newroz kutlamasına azımsanmayacak derecede kitle katılmıştı. Bu benim alanımdır değildir gibisinden bir yaklaşımdan ziyade, olduğumuz her yerde bir saniyeyi bile boş geçirmeme gibi bir anlayışımız vardı. Yine olduğumuz her yerde çaba sahibi olmak, bizim için temel bir ilkeydi.

Ciwan arkadaş, oranın eskisi ve tecrübelisi olduğundan dolayı, biraz da yöre halkının dilini bildiği için genelde o, köylülerle alıp veriyordu. Köylere inip çıkan o oluyordu. Ciwan arkadaşın birçok güzel özelliği vardı. Hepimizden tecrübeli olması bir yana, onda moralsizlik diye bir şeye rastlamak mümkün değildi. Hep moralliydi, yani en zor anda, en rahat anda Ciwan'ın morali hep yüksekti. Gittiğimiz her yerde o ilgi ve neşe kaynağıydı. Yaşamın öncüsü ve yol göstereniydi, savaşta en tecrübeli olandı, yani yönetim olmuş olmamış onun için öyle bir sorun yoktu. O zaman zaten genel arkadaşlarda da böyle bir şey yoktu, katılım en öncelikli gelen şeydi. Köye inip de geri döndüğümüzde Ciwan arkadaş karın üstüne sanki yatak yorganmış gibi uzanıp yatıyordu. Hepimiz hayret ediyorduk; biz donuyorduk o ise sanki sobanın önündeymiş, yatak yorganın içindeymiş gibi rahat yatıyordu. Karlı yürüyüşlerde biz oturduktan sonra kalkma sırasında Ciwan arkadaş kaldırmak için mutlaka iki kişiyi görevlendiriyorduk. Bir de daha önce her iki kolundan da yaralanmıştı, yani iki kolu da sakattı. Köylere indiğimizde hep onunla şakalaşırdık. Evlere girdiğimizde sıcaktı, biz parkelerimizi çıkarırdık, onun elleri hiçbir zaman yetişmezdi askıya. Ufak tefek olduğu için arkadaşlar onu bacaklarından tutar parkesini asması için havaya kaldırırlardı. O da moralli bir şekilde parkesini asar bize takılırdı. Solhan alanının açılmasında en fazla emek ve pay sahibi olan bir arkadaştı.

Solhan alanı Amed'in en zor alanlarından biriydi. Bu alanda en fazla tutunan Ciwan arkadaş olmuştı. Alanın ağırlıklı bir kesimi korucu olmasına karşın Ciwan arkadaş o alanda faaliyet yürütüyordu. 1991 yılında aynı yerde büyük bir eylem yaptı. Solhan ilçe merkezinin içine girip, memurlar lokalinde oturmuş oyun oynayan, orman bölge şefi, mal müdürü ve birkaç devlet görevlisini cezalandırmıştı. Bu eylem örgüt için büyük bir eylem olmuştı. Onun kahramanca eylemleri vardı. Eylemleri ses getiriyordu. Eylemlerde kullandığı tarz, taktik ilkti. Öyle tehlikeli yerlere gidip orada devleti temsil eden kişileri cezalandırmak her babayiğidin harcı değildi. Onun yaptıkları ve düşündükleri, taktik açıdan ilk denemelerdi ve başarılı da olmuştı. Bu, özellikle Amed alanı için böyledir.

Ciwan arkadaşla ilişkin anlatılan çok güzel şeyler var. Zaten kendisi güzel bir arkadaş olmasa, bu güzel şeyleri de yaratamazdı ve dolayısıyla da anlatılamazdı. Bir ara Solhan-Muş karayolunu kesiyorlar. Türkler bir tarafa, Kürtler bir tarafa ayrılın diyor. Ardından kimlik kontrolü yapılıyor. Bir tanesi hiçbir tarafa gitmeden ortada kalıyor. Ciwan arkadaş gidip, "Sen niye ortada kaldın?" diye soruyor. O da ben Kürt de değilim, Türk de. Ciwan, "Peki sen nesen?" diye soruyor. O da ben Zazayım diyor. Ciwan arkadaş kolundan tutup, "Hadi Kürtlerin yanına git," diyor. "Ya da sen bilirsin, ama birilerinden ol, ne dinden ne imandan çıkma," diyor. Tabi onun anıları, hatıraları çoktur. Ciwan arkadaşın kahramanlık barındıran anıları kadar komik anıları da vardır. O arkadaş kendi başına bir ekoldü. Şen şakrak ve kural tanımayan biriydi.

Bir gün merkez karargaha bazı ihtiyaçlarımızı karşılaması için göndermiştik. O sırada başka bir yerden yeni bir grup merkez karargaha gelmiş, karargah komutanı da bütün teknik malzemelerini toplayıp yanına almış. Ciwan arkadaş, karargah komutanının daha önceki grupların teknik malzemelerini toplama kararını bunlara da uyguladığını öğrenmiş. Bizde zaten teknik malzeme adına hiçbir şey yoktu. Ciwan arkadaş, kendi kendine, "En iyisi ben bunların hepsini alıp bizimkilere götüreyim," diyor. Malzemelerin biriktirildiği çantayı bulup içindekilerin hepsini alıp yola çıkıyor.

Merkez karargah komutanı olan arkadaş, “Ciwan arkadaş nerede?” diye soruyor. Arkadaşlar gittiğini söyleyince hemen çantayı kontrol etmelerini istiyor. Çünkü Ciwan arkadaşın hiç boş gitmeyeceğini, bir şeyler götürmeden gitmeyeceğini biliyor. Tabii tahmini doğru çıkıyor. Çünkü Ciwan arkadaş gerçekten çantada ne var yok alıp çıkmış. Malzemelerden en azından bir kısmını almak için peşinden iki arkadaş gönderiyor. Arkadaşlar Ciwan arkadaşı Zengok köyünde yakalıyorlar. Büyük bir pazarlıktan sonra oturup malzemeleri bölüştürüyorlar, herkes payını alıp yola çıkıyor.

Getirdiği malzemelerin hepsini yeni arkadaşlara dağıttı. Oradaki arkadaşlık özverisi, yaptığı her işe yansıyor. Kendisinden çok arkadaşlarına hizmet etme, onda bir ilkeydi. Arkadaşların gönünü alma, erzaktan tatalım giyim kuşama ve teknik malzemeye kadar onların ihtiyacını karşılama ve savaştaki öncülüğüne kadar her şeyiyle arkadaşlarına değer veren bir duruşa sahip olduğundan, en çok sevgiyi toplayan arkadaş oluyordu. Birinin morali mi bozuldu, gidip saatlerce ilgilenip sıkıntısını giderirdi. Arkadaşların kafasını şişirmezdi, o yüzden de sohbetine doyum olmazdı. Özverili birkaç söz ve paylaşım bir arkadaşın moralini düzeltmek için yeterli oluyordu. Pratikçi bir insandı. Köylüler arasında en çok sevilen arkadaştı. Gittiği alanda onu tanımayan köylü yoktu. Yani o muntıkada herkes onu tanır ve severdi. O kışı Ciwan arkadaşla birlikte geçirdik. Ondan çok şey aldık. Hem savaşçılık hem de doğru yoldaşlık anlamında ondan çok şey aldık.

Kahramanlık, cesaret, yoldaşlık ve örgüte karşı sorumluluk noktalarında, ondan birçok şey öğrendik. Zaten o zaman bizim çok tecrübemiz olmadığı için, onu yaşamın her alanında örnek alıyorduk.

Bahar yaklaşıyordu. Baharın yaklaşması yeni yaşamın da yaklaşması demekti. Kürtler için bahar ve baharla birlikte yeni yaşam, Newroz’da ifadesini buluyordu. O yüzden Newroz hazırlıklarına başlamamız gerekiyordu. Bu yüzden biz de Newroz hazırlıklarını yapmak için alana bir birim gönderdik. Ancak 21 Mart için alana gönderdiğimiz arkadaşlar düşmanın ciddi yönelimleriyle karşılaştılar. Düşman, o zamana kadar görülmemiş düzeyde operasyon-

lar yapmaya başladı. Bu yüzden, arkadaşlar çalışmayı bırakmak zorunda kalmışlardı. Ama Newroz için bir şeyler yapmamız gerekiyordu. Arkadaşları toplayıp bazı toplantılar yapmamız, yeni düzenlemelere gitmemiz gerekiyordu. Yeniden bir plan yaptık; biz üç arkadaş görevlendirildik. Önümüze konulan görev, ovadaki arkadaşları bir araya getirip onlarla toplantı yapmak ve yeniden alan için bir görevlendirmeye gitmekti. Biz Newroz planlaması yapmak için ayrıldığımızda Ciwan arkadaş Solhan mıntıkasında kaldı. Hareket edeceklerini söylüyorlardı ama yanlarından ayrılacağımız için nereye hareket edeceklerini sormadık. Her an her şey olabilir, o yüzden bilmememiz daha doğru olurdu. Fakat üç gün sonra nerede buluşacağımızı kararlaştırarak randevulaştık.

Bizden bir gece sonra onlar da hareket ediyorlar. Onlar hareket ettikten bir gün sonra bir milis geldi ve bütün arkadaşların şehit düştüğünü söyledi. Buna inanmadık çünkü bir gece önce birlikteydik ve şehit düştükleri yerde olmamaları gerekiyordu. Biz gittikten sonra tartışıyorlar ve erzak depomuzun olduğu bir yere gitmeye karar veriyorlar. Gittikleri alan farklı bir alandır. Gittikleri bu yeni alandaki köylülerin çoğu çeteleşmiş, yani koruculaşmış bir yerdir. Onlar gider gitmez köylüler haber alıp yerlerini tespit ediyorlar. Ve düşmanla birlikte arkadaşların olduğu alana operasyon yapmak amacıyla çıkıyorlar. Arkadaşlar gündüz olunca depodan erzak çıkarmaya gidiyor. Askerler keskin nişancılarını stratejik yerlere yerleştirip gizleniyorlar. Arkadaşlar durumu fark ediyor, ona göre mevzileniyorlar. Bir süre sonra köylüler çıkıp, silahsız bir şekilde arkadaşlara heval biziz, başka kimse yok diyerek arkadaşların mevzilenme pozisyonlarını bozmak istiyorlar. Köylüler civarda en çok tanınan ve etkili olan Ciwan arkadaşı çağınıyorlar. Ciwan arkadaş mevzileniği kayalığın arkasından kafasını çıkarır çıkarmaz yerleştirilen yirmiye yakın keskin nişancının hepsi birden ona ateş ediyor. Heval Ciwan olduğu yerde şehit düşüyor. Ciwan arkadaş şehit düştükten hemen sonra grup dağılıyor. Ciwan arkadaşın şahadeti arkadaşlarda büyük bir moralsizlik yaratıyor.

Daha sonra Efrinli Çekdar grubun başına geçiyor. Tabi onlar alanı fazla tanımıyor, bir de Ciwan arkadaşın şahadetinin yarattığı

moralsizlik var. İki gece yürüdükten sonra bir yerde yorgun düşüyorlar. Bir yamaçta mola vermek için dinlendiklerinde Çekdar yanına bir grup alarak keşfe çıkıyor. Bu grubun içinde daha sonra bir süre Orta Eyalet komutanlığını yapan ve şehit düşen Harun arkadaş, bölük komutanı olan Koçer, yine daha sonra Koçgiri Eyaleti komutanı olan ve şehit düşen Rohat ve Sefkan arkadaşlar vardı. Giden grup dönmüyor, gruptaki diğer arkadaşlar da yorgunluk ve moralsizlikten ötürü oldukları yerde uykuya dalıyorlar. Arkadaşların peşine düşüp gelen düşman, arkadaşların uykuya daldığını görünce onları çembere almaya başlıyor. Düşman çemberi daraltmaya çalıştığı sırada askerlerden birinin ayaklarının altından bir taş kayıyor ve Dijvar adında Liceli bir arkadaşına değiyor. Arkadaş uyandığında düşmanın etraflarını sardığını görüyor ve arkadaşları kaldırmaya çalışıyor. Düşman, arkadaşın onları fark edip arkadaşları uykudan kaldırdığını görünce çatışmayı başlatıyor. Dijvar yanına aldığı bir arkadaşla bir tepeye çıkıyor, orada akşama kadar çatışıyor, geri kalan arkadaşların hepsi o yamaçta şehit düşüyor. On altı arkadaşına yakın arkadaş o alanda şehit düşüyor. Çekdar onlar bir daha dönmüyorlar. Sonradan yamaçta kalan arkadaşlardan Muşlu ve yerelden katılan ve yeni olan Aslan arkadaş ile Silvanlı Murat adındaki bir arkadaşın yaralı kurtulduklarını öğrendik. Bu iki arkadaş da kurtulduktan sonra bir köye doğru gidiyorlar. Köylüler onları karşılayıp heval gelin size yardım edeceğiz, sizi saklayacağız diyorlar. Köylüler koruyup saklayabilmeleri için arkadaşların silahlarını vermeleri gerektiğini söylüyorlar. Onlar da alanı çok iyi tanımıyorlar. Aslan da yeni olmasına rağmen köylülerin komplo yapabileceği ihtimalini göz önünde bulundurarak silahlanmamızı vermesek iyi olur diyor. Kadınlar gelip diyor ki, “Heval silahlarınızı verin, siz yaralısınız taşıyamazsınız, biz köye kadar taşırız.” Arkadaşlar da tanınmasınlar diye silahlarını veriyorlar. Kadınlar arkadaşların silahlarını aldıktan sonra erkekler ortaya çıkıp arkadaşları esir alıyorlar ve sopalarla arkadaşları döve döve şehit düşürüyorlar. Sadece tepede Dijvar’la bir başka arkadaş sağ kalıyor, bir de Çekdar’la giden grup sağ kalıyor. Diğer on altı arkadaş orada şehit düşüyor.

Milisler bu haberi getirdiklerinde onlara inanmadık. Akşam haberleri dinledik, Türk haberleri olayı doğruluyordu. Bu haber bizim için de, alan için de bir yıkım haberi oldu. Uzun süre kendimize gelemedik. Sayımız oldukça düşmüştü, birkaç cepheci dışında, alanda toplam on iki kişi kalmıştık. Zaten daha sonra Çekdar'ı soruşturma için birkaç arkadaşla birlikte karargaha gönderdik. Biz de alanda kaldık. Uzun süre, olaydan kurtulanlarla birlikte kendi başımıza hareket ettik. Örgütten kopma diyorlardı da, biz örgütten kopmanın ne demek olduğunu çok fazla bilmiyorduk. Fazla sahip çıkan da yoktu. 1992'nin Haziran ayına kadar orada kaldık. Hem gerilla çalışması yürütüyorduk, hem eylem yapıyorduk, hem de örgütlenme çalışmaları yapıyorduk. Tabi Ciwan arkadaşın şahadeti bizim için büyük bir talihsizlik olmuştu. Ondan sonra o alanda çok fazla tutunan da olmadı. Kısa süreli alana girip çıkmalar gerçekleşti ama hiçbir zaman Ciwan arkadaş gibi tutunan olmadı. 92'de Orta Eyalet'te, Abdurrahman Paşa köprüsünde iki arkadaş şehit düştü. Bizim gruptan iki arkadaştı. Bunları düşman şehit düşürmüştü. Bu şahadetleri duyan Önderlik, ana karargaha o alanda hangi arkadaşların olduğunu soruyor. Ana karargah bilgilerinin olmadığını, orada bazı arkadaşların olduğunu ancak nereye ve kime ait olduklarını bilmedikleri şeklinde tekmil veriyor. Önderliğin durumu sormasından hemen sonra bize kurye gönderdiler. Kuryeler yetişir yetişmez Muş güneyine gitmemiz gerektiğini söylediler. Kısa bir süre içinde Muş güneyine geçtik.

Tecrübesizlik, yeni olma, eski arkadaşların olmaması bizim açımızdan çok büyük bir sorun teşkil ediyordu. Aramızda sadece Ciwan arkadaş tecrübe sahibiydi. Ciwan arkadaşın içimizde eski olması, yönetim olmamasına rağmen bütün çalışmaları yürütmesi, hem o alan için hem de grup için büyük bir avantajdı. Bu arkadaşın şehadeti bizim için çok büyük bir talihsizlik oldu. Onun aramızda olmayışı erken ve vakitsiz şahadetlerin yaşanmasına neden oldu. O alan ondan sonra uzun bir süre boş kaldı.

Daha sonra bazı takımlar oluşturularak alana gönderildi. Bir süreliğine Harun arkadaş o alana gönderildi. Daha sonra başka ta-

kımlar da gönderildi. Ancak o alanda şimdiye kadar, eskisine benzer bir kalıcılık yaşanmadı.

Tecrübesizdik, gerillacılığı bilmiyorduk, savaşı ise hiç yaşamamıştık. Ama inançlıydık. Bizi yürüten de inancımız olmuştu. Çünkü Ciwan arkadaşın şahadetinden sonra alanda olduğumuz bilinmesine rağmen, bir süre sahip çıkan olmadı.

Bize sahip çıkan yine Önderlik olmuştu. Önderlik sahip çıktıktan sonra bizi hatırladılar.

Medyar Amed

Yaşamın Orta Yerine Akardı Sözlerimiz

‘92 yılı Haziran ayında Muş güneyine geçtik. Oradaki alan sorumlusu Fikret arkadaştı. Fikret arkadaşla birlikte orada küçük bir grup vardı, biz de gidince sayımız onaltıya çıktı. Muş Güneyi dediğimiz yer, Muş ile Kulp arasında kalan bir bölgedir. Muş’un güneyine Kulp’un kuzeyine düşüyor. Şen yaylasıyla meşhur bir yerdir. Geçit vermez ormanları, soğuk sularıyla nam salmış bir yer. Yaz ayları oldu mu Muş ilçeleri ile köylerinden tutalım, Kulp’un civar köylerinin yaylaya çıkmak amacıyla kendilerini attıkları yerdir. Savaş öncesi kurulan sayısız çadırlar ve geceleri yakılan ateşlerle bir kenti andırırdı. Bölgede onlarca köy vardı. Çocuklarla dopdolu, cıvı cıvı bir hayat akardı orada. Dağlarla çevrili yarı ovalık, yarı yayla yeri bir alandı. Dört tarafı karakollarla çevriliydi. Muş’tan Kortik ve Kozmi tepeleriyle ayrılıyordu. Bazı akşamlar bu tepelere çıkıp Muş’un ışıklarını izlediğimiz oluyordu. Işıklar bize ölgün ve hüzünlü gibi geliyordu. O ölgün ve hüzünlü ışıkları gördükçe öfkemiz biraz daha artıyordu. Ve hepimiz ayrı ayrı ülkemizi bu zülüm altından kurtaracağımıza dair ant içiyorduk. Herkesin ülkesi kendisine güzeldir. Ben de ülkenin bu küçücük şirin yerini bile dünyanın hiçbir yerine değişmezdim, hiçbirimiz de değişmezdik. Ki o yüzden, onun için her an ölüme hazır bir durumda bekliyorduk. Ona beslediğimiz sevgiden, ölümün nereden ve ne zaman geleceğini bilmediğimiz kıyasıyla bir kavgaya girmiştik.

O zaman çok fazla imkanlarımız da yoktu. Uzun süre o alanda imkansızlıklar içinde kaldık. O zamanın koşulları da biraz öyleydi. Elbiselerimiz bile yoktu. Neredeyse yarımız sivil elbiseyle dolaşıyordu. Hatırlıyorum bir gün canımız et istemişti. Gidip köylülerden bir koyun satın almayı düşündük ancak paramız da yoktu.

Çözümü birliğin parasını toplamakta bulduk. Birliğin parasını topladık; onlardan sadece otuz beş lira çıktı. O zaman para biraz daha değerliydi. Başka paramız da yoktu zaten. O parayla gidip bir çobanla anlaştık, bir tane koyun aldık kendimize. Yani koşullarımız böyleydi. Sıkıntılar, zorluklar, imkansızlıklar vardı. Ve zaten katılanların hemen hemen hepsi bunların bilincinde olarak katılmışlardı. Bütün bu sıkıntılar, zorlanmalar, imkansızlıklar zerre kadar arkadaşların moralini olumsuz yönde etkilemiyordu. Aksine bizleri mücadeleye daha fazla bağlıyor, halkımızın yaşadığı sıkıntı, zorlanma, kimliksizlik, yoksullukla daha fazla tanıştıyordu. Yani, halkımızın gerçekliğiyle karşı karşıya gelmemizde yardımcı oluyordu bütün bunlar. Bu gerçekliklerle tanıştıkça, halkımızın yaşadığı durumu tanıdıkça öfkemiz daha fazla biliniyordu. Harekete bağlılığımız daha da artıyordu.

Bu arada harekette de genel gelişmeler yaşanıyordu. Hareketin verdiği mücadele genel gelişmelerin yaşanmasına neden oluyordu. Yaşanan gelişmeler her yeri etkiliyor, bazı yerleri sürükleyip götürüyordu. Bu gelişmeler yoğun katılımların olmasına neden oluyordu. Bizim ise bu yoğunluğu karşılayacak bir düzeyimiz yoktu. En tecrübelimiz heval Fikretti ki onun da çok fazla tecrübesi yoktu. Yani örgütü koruma, örgütleme, birlikleri oluşturma gibi bir durumumuz yoktu. Bu konuda tecrübemiz de yoktu. Heval Fikret'in de bu konuda bir tecrübesi yoktu. O da hep küçük gruplarla kalmıştı. İşte, bu üç kişilik, beş kişilik gruplar şeklindeki kalırları onun tecrübelerini oluştuyordu. Kısacası büyük bir deneyim zayıflığı yaşıyorduk. Ona rağmen çok büyük bir moral, inanç ve düşünce vardı. Bu büyük bir avantajdı, tecrübesizlik ise dezavantajdı. Yeni katılımlarla her gün sayımız çoğalıyordu. Katılımlarla birlikte sayımız arttıkça silah ve cephane sorunumuz da artıyordu. Bir yandan katılanların eğitim, silah, cephane ve diğer ihtiyaçlarını karşılamaya uğraşırken öte yandan eylem de yapıyorduk. Yapacağımız eylemler halkın harekete yaklaşımını değiştireceği gibi katılımları da arttıracaktı.

Sonbahara doğru etkili bir eylem yapmak istedik. Yapacağımız eylem ses getirmeliydi. Ne yapabiliriz diye oturup düşündük. Büyük eylemler yapmaya gücümüz yetmiyordu. Yani bir karakol

basma, tepe vurma gibi bir eylem yapamazdık. Kaldı ki o zaman tepeler de daha tutulmuş değildi. Aklımıza Muş'ta çevreye kan kusturan, tüm yörenin öfke ve nefretini kazanan bir korucubaşı geldi. Bu korucubaşı, Medeni ağabey diye nam salmıştı. Sason aşiretinin liderlerinden biriydi. Yüzlerce korucusu vardı ve Muş'ta gittiği her yeri sarsıyordu. Arkadaşlar, ses getirecek eylem için en iyi hedefin bu olduğunu, onu cezalandırmakla halk üzerinde korucuların baskısının ve korkusunun kalkacağını ve böylelikle bizim de rahat hareket edeceğimizi belirttiler. Eylem yerini ve hedefini belirledikten sonra, bu kez eyleme kimlerin gideceğini belirlememiz gerekiyordu. Bir toplantı yapıldı ve bu ilk toplantıda onun vurulma kararı alındı. Ardından, eyleme gidecekleri seçmek için bir toplantı daha yaptık. O zaman eyleme gidecekler öyle merkezi bir şekilde seçilmiyordu. Toplantı yapılarak daha çok oylama ile yapılıyordu. Orada herkes eyleme gitmek istiyordu, yiğit olanı da olmayanı da herkes gitmek istiyordu. O zaman bir eyleme gitmek yüzde elli ölüm riski, yüzde elli dönmeme riski taşıyordu. Ona rağmen oylama ile gidiliyordu, çünkü herkes kendisini öneriyor ve gitmeyen kızılıyordu, küsüyordu. O nedenle isimleri tek tek söyleyip en çok oyu kim alırsa onlar gidiyordu. Toplantımızı yaptık; kırka yakın arkadaşlık toplantıda. Dilbirin arkadaş, Reşat arkadaş bir de ben seçildim. O eylem için biz bu üç arkadaş seçilmiştik. Muş'u da çok fazla tanıımıyorduk, o nedenle bir milisi çağırarak yanımıza aldık.

O zaman başka bir yere gitmek için ayrılan arkadaşlar için de, eyleme gidecek arkadaşlar için de tören düzenlenirdi. Törenlerde birbirinden ayrılmak için vedalaşırdık. Çünkü gerillada her zaman için geçerli olan bir söz var; gidip de gelmemek, gelip de görmemek var. Belki o zamanlar bu sözü çok bilmiyorduk. Ama hep buna göre hareket etmişizdir. Zaten tören düzenlemek de bunun içindi. Düzenlenen törenle arkadaşlarla vedalaştık, birbirimize sarıldık. Geride kalanlar alkış ve sloganlarla bizi uğurlarken, arkadan da bağırarak başarı dileklerini bildiriyorlardı.

Sloganlar eşliğinde arkadaşlardan ayrıldık. O zaman, -ki hâlâ geçerli olan bir şeydir bizde- bir eyleme gidip boş dönmektense

ölmek tercih edilirdi. Çünkü söz vererek ayrılıyordun. Bizde söz yerine getirilmek için verilir. Yani bir söz verdin mi o sözün yerine gelmesi gerekiyordu. Sözün büyük bir değeri var. Yerine getirilmeyecek söz verilmezdi. Söz ağızdan çıktı mı gereği yerine getirilirdi. O zaman öyle bir şey vardı. Ve en doğru olan da oydu. Çünkü bu hareket, söz bitti, sıra eylemde diyerek yola çıkmıştı. Ve verdiği sözü eyleme dönüştürerek yükseliyordu. Halk içinde de, gençlik içinde de bu gerçekliği üzerinden vücut buluyordu. Hepimizi etkileyip dağların doruklarında yanan ateşlere çeken de bu olmuştu. Dağdaki ateşe ve verilen söze sahip çıkmaya gelmiştik. Tabi biz de arkadaşların önünde söz verip ayrıldık. Sivil elbiselerimizi giyerek, yanımıza aldığımız milisle Muş merkezine indik. Ama Muş'u da çok fazla tanıımıyorduk. Eylemi yapmak için bize üç tane 7.65 mm'lik Çek marka tabanca verildi. Her birimiz için bir tane verilmişti. Her birinin üstünde sadece üç tane mermi vardı. Bu mermi ve tabancalarla gidip onu vurmamız gerekiyordu. Birkaç saat içinde adamımızı bulduk. Ama yanına yaklaşmak dahi olanaksız gibiydi. Yani adam gittiği her yerde otuza yakın adamı tarafından korunuyordu. Adama yüz metreden fazla kimseyi yaklaştırmıyorlardı. Bu adamı nasıl vuracağımızı düşünmeye başladık. Bu kendi başına büyük bir sorundu. Adama yüz metreden fazla yaklaşıyoruz ama bize verilen silahlar en fazla otuz yada kırk metreden öldürücü olabiliyor. Bırakalım vurup dönmemeyi, adama on metreye kadar yaklaşmak meseledir. Üç gün üst üste bu adamı takibe aldık. Etrafında çok dolandık, bir türlü yaklaşımadık ve nihayetinde kendi aramızda yeni bir toplantı yaptık. Yani bunu böyle vuramayacağımızı, bunun imkansız olduğunu, ölmeyi göze alacağız o sorun değildi, ama ölürken onu da vurmamız gerektiğini söyledik. Ölmesine ölelim ama adamı vuracak mıyız vurmayacak mıyız o belli değildi. O yüzden kendi aramızda bir iki saat kadar tartıştık. Reşat'la ikimizin eğilimi sonuç alamayacağımız düşüncesinden ötürü dönmekti. Dilbir'in arkadaş ölümün dönmekten daha iyi olduğunu söyleyerek asla dönmeyeceğini söyledi. Arkadaşlara bir söz verdiğimizizi, bu sözü asla ama asla kırmayacağımızı, eylemi yapamasa bile sağ olarak arka-

daşlara dönmeyeceğimizi söyleyince bizim de bir seçeneğimiz kalmadı. Onun o duruşuna ve ısrarına karşın, ikimizin görüşü farklı olmasına rağmen öylesine etkilendik ki yanında kalmak bir zorunluluk oldu bizim açımızdan. Dönemezdik. Hele onu orada bırakıp dönmek zaten mümkün değildi. Hangi yüzle onu bırakıp dönecektik ki? Yani biz arkadaşlara, “Biz gittik, başaramadık, o arkadaşını bırakıp geldik,” mi diyecektik? Bizim literatürümüzde gidilen bir eylemi yapmadan gelmek suçtu. Bir de arkadaşını bırakıp gelmek ikinci ve hiçbir zaman affedilmeyecek ikinci bir suç olurdu. Bunu kimse kaldıramazdı, mümkün de değildi. Dördüncü günümüze giriyorduk. Artık yavaş yavaş deşifre olma ihtimali de artıyordu. Sürekli onun etrafında dönüyorduk, bir de öyle giyim kuşamımız da çok uygun değildi. Yani en azından onlara göre değildik. Sürekli olan tedirginliğimiz, o adamı sürekli gözetimde tutmamız bütün dikkatleri üzerimize çekebilirdi. Yabancı olduğumuz her halimizden belliydi zaten. Bu arada bir ilçeye de girip çıkıyordu. Biz onu kazanın içinde kıştırmaya karar verdik. İlçeye girerken kale girişinde onu vurmayı kararlaştırdık. Dilbirin arkadaş kendisi önden gelip adamı vuracağını, bizim de savunma yapmamız gerektiğini söyledi. Saban erkenden o alana gittik. Reşat arkadaşla ikimiz sağ ve sol tarafı tuttuk öyle bekledik. Şimdi savunma yapacağız ama hangi silahla yapacaktık doğrusu bilmiyorduk. Küçük çaplı bir tabancamız ve üçer tane mermimiz vardı. Karşımızda ise otuz-kırk tane otomatik tüfekli adam vardı. Üç tane mermiyi kime sıkacağız kime sıkmayacağız diye düşünüyorduk. Dilbirin arkadaş bizden ayrıldı, ben ve Reşat karşılıklı taraf tuttuk. Gelmeleri artık an meselesiydi ama geldikten sonra ne olacağı belli değildi.

Onların gelişiyle Dilbirin arkadaşın onların içine dalması bir oldu. Güvenlik büyük bir panik ve şaşkınlık yaşadı. Heval Dilbirin silahı adamın kafasına dayayıp tek el atışla adamı vurdu. Yani o geçilmez dediğimiz güvenlik darmadağın oldu. Her biri bir tarafa kaçtı, bir anda büyük bir boşluk ve panik yaşandı. Dilbirin arkadaş o panikten yararlanıp kaçtı. O kaçtı Reşat’la ikimiz kaldık. Bizim çekilmemiz için onun bizi geçmesi gerekiyordu. O bizi geç-

meden yerimizi bırakamazdık. Tabi o bizi geçene kadar adamlar toparlandı ve ikimiz de kaçamadan aralarında kaldık. Biz de dedik ki en iyisi onu kovalıyormuşuz gibi bir hava yaratalım. Güvenlik dışında da büyük bir kitle bir anda toplandı ve hepsi Dilbirîn arkadaşın gittiği yöne doğru koşmaya başladılar. Hepsi bir ağızdan “Medeni ağabeyi vurdular!.. Medeni ağabeyi vurdular!..” diye bağıyorlardı. “Katilleri yakalayın!.. onları yakalayın!..” diye bağışıyorlardı. Dilbirîn arkadaş gitti, biz de kitlenin arasına daldık. Benim önümde Reşat arkadaş vardı, ben de onun epey arkasındaydım. Ben artık kitleye tam karışmış durumdaydım. Reşat arkadaş hâlâ belirgindi, her an kitleden olmadığı anlaşılabiliyordu. O da çareyi işte Dilbirîn’in arkasından, “Medeni ağabeyi vurdu gelin onu yakalayın,” diye bağıyordu. İkimizin de elinde silah vardı. Ben silahımı saklamıştım ama Reşat telaş ve heyecandan silahını hâlâ elinde tutuyordu. Dilbirîn arkadaş dönüp baktığında Reşat’ın da o kitleye katılarak onu kovaladığını görünce kalan iki mermisinden bir tanesini de Reşat’a sıktı. O Reşat için büyük bir fırsat oldu. Mermiden kendisini korumak için yere attı. Ve o arada yaşanan kargaşadan yararlanarak kendisini ayrı bir sokağa attı. Arkasından ben de kendimi kitleden koparıp o sokağa attım. Koşarak sokaktan çıktık. Ve hızla buluşma yerine doğru gittik. Zar zor kendimizi buluşma yerine attık. Ama Dilbirîn arkadaş hâlâ gelmemiştii. O gelmediği için biz de alandan ayrılamadık. Kaldığımız yerde Murat suyundan gelen sulama kanalları vardı. O kanallardan birinin yakınında gizlenerek Dilbirîn arkadaşını beklemeye başladık. O arada da Muş’un etrafını askeri birlikler sardı. Gündüzdü, giriş-çıkışları denetime aldılar. Biz de mecburen altta kaldık.

Dilbirîn arkadaş da gidip bir evin bahçesine atlıyor. Bahçede elmalar var ve meğer çocuklar sürekli gidip o bahçeden elma çalışıyorlarmış. Sahibi de orada oturmuş çocuklar için nöbet tutuyor. Dilbirîn arkadaşın adamdan haberi yok, bahçeye atlayıp bir ağacın arkasına saklanıyor. Dilbirîn arkadaş çok iri yapılı biri değildi ve 18 yaşlarında bir arkadaştı. Bahçe sahibi, ağacın arkasında birinin saklandığını görüyor. Kendi kendine hırsızı yakaladım diye düşünür-

yor. Adam yavaşça Dilbirin arkadaşın arkasından yanaşarak, “Namussuz, o kadar elmalarımı çaldın, ama ben seni yakaladım,” diyerek arkadaşı ensesinden yakalıyor. Dilbirin arkadaş yalvar yakar, “Ben değilim, ben senin elmalarımı çalmadım,” diyor. Ama adam Nuh diyor Peygamber demiyormuş, “Benim elmalarımı sen çaldın ve ben seni yakaladım,” diyor. “Seni yakaladım, beni kandıramazsın, seni götürüp devlete teslim edeceğim,” diyor. Adam iri yapılı, Dilbirin arkadaş ise ufak tefek, adama güç getiremiyor. Kendisini bir türlü adamdan kurtaramıyor. Bulduğu ilk fırsatta tabancayı çekerek adamın karnına dayıyor. Ne de olsa son bir mermisi kalmış. Adama karnına bak orada bir şey var diyerek tabancayı adama gösteriyor. Adam karnına dayanmış tabancayı görünce Dilbirin arkadaş bırakıyor. Dilbirin arkadaş ona bir kez daha hırsız olmadığını söylüyor. Adam, “O zaman sen kimsin ve neyin nesisin?” diye soruyor. Heval Dilbirin, PKK’li ve gerilla olduğunu, oraya korucubaşı Medeni’yi vurmaya geldiğini, onu vurup kaçarken oraya atladığını ve peşinden onu yakalamak için korucuların olduğunu söylüyor. Yaşlı adam, Dilbirin arkadaşın anlattıklarını dinledikten sonra, Dilbirin arkadaşına onu saklayarak kurtaracağını söylüyor. Onu götürüp saklıyor ve ardından da bütün ihtiyaçlarını karşılıyor. Yani, adam yurtsever çıkıyor ve heval Dilbirin’e yardım ediyor. Biz ise gece yarısına kadar bekledik, Dilbirin arkadaş gelmeyince ikinci buluşma noktasına gittik. Dilbirin arkadaş da sabaha karşı yola çıkıp farklı bir yoldan ikinci noktaya gelmeye çalışıyor. Noktaya gittiğimizde Dilbirin arkadaşın noktada bizi beklediğini gördük. Yanında tatlı falan da getirmişti. Ona takılmak amacıyla adamı güzel öldürdüğünü ama bu tatlı ve sigarayı nereden getirdiğini, onu beklerken suyun içinde donduğumuzu söyledik. İlk takılmalardan sonra oturduk ve bize başından geçen olayı anlattı. Tabii onu elma hırsız sanan adam, arabasıyla onu oraya kadar da getirmişti. Sigara ve tatlıyı alan da o olmuştu. Biz çok yorulmuştuk, o gece orada kaldık. Bu arada yaptığımız eylemin sevincinden her yerde sevinç gösterileri ve yürüyüşler düzenleniyor. Ancak bizim bundan haberimiz yoktu. Arabasını alan dağa, arkadaşların yanına, Şen yaylasına gidiyor. Ki-

misini koyun götürüyor, kimisi hazır yemek götürüyor, kimisi baklava, kimisi şeker götürüyor. Bizim ise daha arkadaşların olayı bildiğinden bile haberimiz yok. Arkadaşların yanına vardığımızda her yeri bir şenlik havası sardığını gördük. Halkın oraya gelişi, bu eylemi ve o korucubaşının öldürülmesini kutlamak içindi.

Arkadaşlar bizi büyük bir moralle karşıladılar. Bu, Dilbirin arkadaşın kararlı duruşu ve arkadaşlara verdiği söze bağlılığın gereği olarak yapılan eylemin sonuçlarıydı. Eğer o olmasaydı biz o eylemi yapmama kararı almıştık. Gerçekleştirdiğimiz eylem, Dilbirin arkadaşın verilen sözün yerine getirilmesi gerektiği konusundaki duruşunu gösteriyordu. Dilbirin arkadaş, bunu bir kez daha bize hatırlattı. Tabi o arkadaş sadece o eylemde değil, her eylemde böyleydi. Soğukkanlı bir şekilde önündeki görevi yerine getiriyordu, yapması gereken neyse onu yapıyordu. Bir görev adamıydı. Bir dava adamıydı. Yani militanlık da biraz budur.

Bu eylemden kısa bir süre sonra yeni bir eylem yapma kararı aldık. Muş'un güneyinde Kurt Meydanı diye bir yer var, arabayla sürekli oraya gelen bir tim vardı. Biz de bunları pusuya düşürme kararı aldık. Birçok defa pusu attık, ama onlar her seferinde farklı bir yoldan geldikleri için bir türlü düşüremedik. Bu tim, o alanda bulunan Kızıl Ovacık karakolundan geliyordu. Onları pusuya düşüremeyince karakolun dibinde pusu atmaya karar verdik. Başka çaremiz kalmamıştı. Çünkü alan ovadır ve dağa birkaç yerden yol çıkıyordu. Adamların ne zaman nereden çıkacağı belli değildi, bazen aynı yeri iki defa kullanıyorlar bazen de farklı yolları kullanıyorlardı. Tabi arkadaşlar gitip karakolun ağzında pusu attılar. İş, saniyelik işe dönüşmüştü. O saniyede düşmanın arabası çıkıyor, düşmanın tekniği de var. Karakolun yedi yüz metre altında pusu atıldı. Dağa geri çekilmek için yarım saatlik yol var. Arkadaşlar ilk vurduğunda araba devrildi. Yol taramasından sonra birim çekildi. Arkadaşlar geri geldiler ama içlerinde Dilbirin arkadaş yoktu. Dilbirin arkadaş sorduk. Arkadaşlar çatışmadan sonra geri çekildiğini söylediler. Geri çekilme kararını birlikte aldıklarını ancak sonrasını bilmediklerini söylediler. Onu orada akşama kadar bekledik ama o

gelmedi. Akşam orayı bırakıp geri çekildik. Akşam radyodan haberleri dinlediğimizde, akşamki saldırıda, “Bir teröristin vurulduğu,” biçiminde bir haber geçtiler. Bu haberi dinleyince Dilbirin arkadaş şehit düştü diye düşünmeye başladık. Ama hâlâ inanmıyorduk, öyle bir şeyin olabileceğine inanmıyorduk. Doğru olması durumunda bu bizim için büyük bir kayıp olacaktı. İnanmıyor olsak da bu durum arkadaşları oldukça etkiledi. Arkadaşlar çok etkilendiği için, birkaç gün kimse doğru dürüst yemek yemedi. Bir başka noktaya gittiğimizde onun oraya da gelmediğini gördük. O zaman, hepimiz Dilbirin arkadaşın şehit düştüğünü kabul etmek zorunda kaldık. Ertesi gün öğlene doğru bir grubumuz göreve gitti. Muş ile Kulp arasında bazı seyyar lokantalar vardı. Arkadaşlar oraya gidince Dilbirin arkadaşı orada oturmuş yemek yerken görüyorlar. Tabii sevinç doruğa çıkıyor. Göreve giden arkadaşlar mutluluktan uçuyor ve bir an önce noktaya gelip bize müjde vermeyi düşünüyorlar. Arkadaşlar şehit düşenin kendisi olmadığına göre radyoda verilen kim olduğunu soruyorlar. Meğer o gece askerler gidip bir köylüyü evinden çıkarıp vurmuşlar. Kendi öfkesini yenemeyen düşman hıncını köylülerden çıkarmış. Dilbirin arkadaş noktaya geldi. Neden randevu yerine gelmediğini, bize bu kadar geç ulaşmasının nedenini sorduk. Daha doğrusu bizi neden bu kadar merakta bıraktığını soruyorduk. Dilbirin arkadaş pusuda ilk vurduklarında bazı askerlerin yaralandıklarını ve bir süre sonra ayağa kalkmaya başladıklarını, o durumda yaralı askerlerin geri çekilmekte olan arkadaşlardan birini vurabileceklerini, orada kalıp onları da mermisi bitene kadar vurduktan sonra geldiğini söyledi. Yani oradan hiçbir askerinin sağ çıkmasını istemediği için beklediğini söyledi.

Dilbirin arkadaşın buna benzer onlarca eylemi vardı. O sözcüklerin değil, yaşamın ve pratiğinin kahramanıydı. Onun kahramanlığına, bağlılığına söylenecek tek bir söz bile yoktu. Soğukkanlı olduğu kadar da sevgi doluydu. Hep en önde olmak isterdi, asla ortada bile olmayı kabul etmezdi. Onu anlatmak oldukça zor.

1994’te gücümüz artık dört tabura çıkmıştı. Yirmi kişiden üç-dört tabura çıkmıştık. Orta eyalet için bir müdahale gücü gereki-

yordu. O zaman Fikret arkadaş alan sorumlusu olarak giderken yanına iki bölük kadar arkadaş ile Dilbirin arkadaşısı da götürdü. En son öğrendiğime göre 1995'te bir korucu köyünde şehit düştüğüdür. Dilbirin arkadaş da bilinmeyen kahramanlardan bir tanesidir. Arkadaşların çok fazla bildiği bir arkadaş olmamasına rağmen gerçek bir kahramandı. Ülkemizin isimsiz kahramanlarından biri de odur. Böyle yiğitlerin kayboluşu bu mücadele için üzüntü vericidir. Çünkü, öylesine yürekten, canla başla ve hiçbir kaygıya girmeden ve sınırsız bir biçimde kendini bu örgütün ve mücadelenin gerekliliklerine adayan bir insandı. Bilinen ve sözlere dökülen kahramanlıklar binde birdir. Ülkemizin isimsiz kahramanlarının bilinmesi gerekiyor. Çünkü onlar, ülkemizin atan yürekleridir. Bunların bilinmesi ulusal davamıza da güç katar. Bunlar yaşanan emek gücünü, yürek bilenişini ortaya çıkarır.

Medyar Amed

Başkale'de Laleş Mevsimi

Sert savaş yıllarıydı. Ülkemin dağlarında sürüp giden bir savaştı. Bu savaşın bir tarafı, halkının umutlarını gerçekleştirmek ve özgürlüğünü getirmek için dağa çıkmış gerillaları olarak bizlerdik, bir tarafı da bizi yok sayan inkar ve imha siyasetini yürüten devlet güçleriydi. Operasyonların olmadığı, dağlarda silah seslerinin gelmediği gün yok gibiydi. Dağlar, dağlardaki yollar her halükarda bizimdi. Geceler bizim, gündüzler düşmanındı. Çünkü biz gerillaydık, yeri yurdu, mekanı ve zamanı belli olmayan bir şekilde hareket ediyorduk. Ama sadece ve sadece geceleri hareket ediyorduk. 1997 yılını geride bırakıp kış kampına girmiştik. Kış boyunca 1998 yılında yürüteceğimiz ve yürütmemiz gereken savaşa hazırlandık. Geride bıraktığımız bir yılın muhasebesini yapıp, yıl içerisindeki eksik ve yetersizliklerimizi değerlendirdik. Onlardan ders çıkararak bir sonraki yıla giriş yapmayı hedefledik. Gerek askeri gerekse ideolojik eğitimlerle bir sonraki yıla hazırlandık. Öfkemizi kuşanıp çelik gibi bilerek bahara çıkmak istedik.

Sonunda bahar geldi. Düzenlemelerimiz yapıldı. Herkesin gideceği alan belli oldu. Benim düzenlemem de Başkale'ye gidecek bölüğe oldu. Başkale haritada belki Van'a bağlı, ancak arazi olarak Hakkâri'ye daha yakındır. Bu alan ülkenin en güzel dağlarının olduğu alandır. Yine doğasının da en güzel olduğu alandır. Bir yandan kır çiçekleri açarken öte yandan yağmur yağar. Dağların yüksek yerlerinde ise kar yağmaya başlar. Kardelenlerin kar altından en son çıktıkları yerdir. Çünkü karların en son erimeye başladığı yerlerden biridir. En güzel olanı da, "Ters Lale, Ağlayan Çiçek, Hakkâri Çiçeği" olarak da bilinen çiçeklerin en çok olduğu alan olarak anlatılır olmaıydı.

Bütün bu güzellikleri, bu yıl gideceğim bu yeni alanda görmek ve güçlü bir çıkış yapmak umuduyla yola çıktık. Ama hemen alanımıza gidemezdik. Çünkü hâlâ kar erimiş değildi. Bir yere kadar gittik, karların eriyerek arazinin açılmasını bekledik. Her geçen gün biraz daha ilerliyorduk. Zira karlar her geçen gün biraz daha eriyordu. Karların eridiği yerden kardelenler fışkırıyordu önce, ardından da ters laleler yeşermeye başlıyordu. Sonunda baharın en güzel günlerinin yaşandığı mayıs ayında alanımıza ulaştık. Yaklaşık bir ay kadar alanda kaldık. Bu süre içinde bir yandan ihtiyaçlarımızı karşılamaya çalıştık öte yandan da daha yeni gelmiş olmamıza rağmen eylem yapabileceğimiz hedefleri tespit etmeye, onlara ilişkin bilgi almaya çalıştık.

Haziran ayında Eşref Başkale arkadaşın hareketli taburu ile Rojhat Buluzeri arkadaşın taburunun, yani bizim taburun geri kalan gücü de bulunduğumuz alana geldi. Bizim bölük de Rojhat arkadaşın taburuna bağlıydı, ancak Başkale bölüğü olarak hareket ediyorduk. Bu güçlerin gelişi bulunduğumuz alanda bir hareketliliğe de neden oldu. Bu arada Zilan arkadaşın eyleminin yıldönümü de yaklaşıyordu. Ayrıca yeni bir çıkış yapmak, savaşı yeni bir boyuta taşımak amacıyla alana gelmiştik. Bir de Eşref arkadaşın hareketli taburu ile Rojhat arkadaşların taburunun gittiği yerlerde, sadece eylem konuşulmaya başlanırdı. Her iki arkadaş da savaşçılıkları, cesaretleri, komutanlıkları ve yiğitlikleriyle bilinir ve öyle tanınırdı gerilla içinde. Bizim alana da geldiklerinde doğal olarak öyle bir arayış içerisine girdik. Daha önce yaptığımız keşiflerden ve topladığımız istihbarattan elimizde birkaç hedef vardı. Bunların içerisinde Hakkari-Van-Gever üçgeninde bulunan tavuk çiftliğini hedeflemeyi kararlaştırdık. Yürüttüğümüz mücadelede hedefimiz salt askeri güçler değildi. Ülkemizin sömürgeleştirilmesine katkı sunan her şey hedeflerimiz arasındaydı. Bu çiftlik devlet tarafından kurulmuş ve güvenliği korucu ve askerler tarafından sağlanıyordu. Bu da onun sömürgeciliğe ekonomik anlamda katkı sunduğunu ve ülkemizin ekonomik olarak sömürgeleştirilmesinin ayaklarından birini oluşturduğunu gösteriyordu. O yüzden onu hedeflemeye karar verdik.

Eylem yerine yakın bir yerde üslenerek önce çiftliğin keşfi yapıldı. Ardından eylem grupları belirlendi. Eylem grupları içerisinde ben de vardım. Eylem yerinin yakınlarına kadar gitmek için erkenden yola çıktık. Hem son bir kez gündüz gözüyle keşif yapmak için hem de eylem yeri uzak olduğundan, zorlanmadan geri çekilmek için erkenden oraya gittik. Bir yere kadar gittikten sonra havanın kararmasını beklemek için mola verdik. Çok tedbirli olan Rojhat arkadaş beni yanına çağırarak, grubun tepecisi olduğumu söyledi. Bu grup aynı zamanda eylem grubuydu. Yanımda tepeye götüreceğim arkadaşlar, eylemde de benimle hareket edecek olan arkadaşlardı. Benim grubumda Yekbun Mardin, Dijwar Efrin, Mordem Çukurca ve Ciwan Dersim adındaki arkadaşlar vardı.

Bizim grupta RPG 7'yi Ciwan arkadaş kullanacaktı. Dijwar arkadaş da benim yardımcım olarak eyleme geliyordu.

Sessiz ve çok gizli bir şekilde tepeye çıktık. Alt tarafımızda bir korucu köyü vardı. Askerlerle birlikte o çiftliğin güvenliğini sağlayan da o köyün korucularıydı. Arkadaşlara nöbeti tutacağımı bu arada eyleme gitmeden önce son bir kez keşif de yapacağımı, onların kamuflajlı bir şekilde ses çıkarmadan dinlenebileceklerini söyledim. Söylemesine söyledim ancak hiçbir arkadaşın dinleneceği yoktu. Çünkü herkesi eylem havası ve heyecanı sarmıştı. Arkadaşlar heyecandan kıpır kıpırdı ve yerlerinde duramıyorlardı. Bir an önce hava kararsın da gidip eylemimizi yapalım gibisinden bir heyecan sarmıştı hepimizi. Eyleme gitmenin sevincini birbirimize takılarak yaşıyorduk. Dijwar arkadaş, "Sanki uykun var, sen uyu ben nöbeti de tutarım, keşfi de yaparım," diye bana takılıyordu. Diğer arkadaşlar da takılıyorlardı. Benimle eyleme gelecek gruptaki arkadaşların hepsi uzun boylu ve dolgundu. Onlara göre kısa boyluydum. Onlar da bana bu noktadan takılıyorlardı. Yok işte birimiz şehit düşerse yada yaralanırsa nasıl kaldıracığımı söyleyerek takılıyorlardı. Sen şehit düşersen yada yaralanırsan seni çok rahat kaldırıp götürürüz ama sen bizi ne yaparsın diye durmadan takılıyorlardı. Bu espri ve takılmalar içerisinde Dijwar arkadaş yanıma yaklaşarak, "Komutanım kızmana gerek yok, bak sana şeker vereceğim," diyerek cebinden bir

şeker çıkarıp bana uzattı. Ben de onlara hele bir eyleme gidip gelim kim kime şeker verecek o zaman belli olacak dedim.

Keşif görevimizi tamamlayıp tek tek mesafeli bir şekilde kendimizi bırakarak eylem grubunun yanına gittik. Aşağıya indiğimizde Civan arkadaş, eylemden önce bize bir *pino* yapmak istediğini söyledi. Aynı zamanda bu bizim öğle yemeğimiz olacaktı. Pino, katun çorbasıdır. Gerillada erzak sıkıntısının yaşandığı dönemlerde sık sık yapılan bir yemektir. Bu da gerillaya has bir şeydir. Aslında Kürt yiyecekleri arasında da var. Ancak genelde yağlı yapılır yada yapıldıktan sonra eritilen yağ ortasına dökülerek yenilir. Fakat gerillada yapılan yağsız olanıdır. Zaten yağ olsa pino yapılmaz. Ciwan arkadaş Dersimli olduğu için bize Dersim pinosu yapacağını söylüyordu. Dersim pinosunun nasıl bir şey olduğunu merak etmiyorduk. O yüzden ben de yapabilirsin dedim. Dersim pinosu farklı bir şeydir diye düşünüyordum. Pinoyu yaptıktan sonra normal bildiğimiz pinodan çok farklı olmadığını görünce bu kez Ciwan arkadaş, evet şimdi karşınızda gerçek bir pino uzmanı duruyor diye takılmaya başladık. Yaptığımız pinodan tek bir farkı vardı, o da içini pul biberle doldurmuş olmasıydı. Böylelikle Ciwan arkadaşın sayesinde acılı pino da yemiş olduk. Tabii yemeden önce, “Bu kadar acılı yapmışsın ben yiyemem ki,” dedim. Ciwan arkadaş da, “Zaten sen yemeyesin diye böyle yaptım,” dedi.

Sadece pinodan oluşan yemeğimizi yedikten sonra arkadaşlar, biraz dinlenin dediler. Zaten o dönemde yaşadığımız erzak sıkıntısından ötürü sabah, öğle, akşam yemeğimiz sadece pinoydu. Bu bizim için çok önemli de değildi. Çünkü biz yemek için yaşamıyorduk, yaşamak için yiyiyorduk. Zaman ilerleyip akşam olmak üzereyken eylem yerine doğru harekete geçmemiz gerekiyordu. Hazırlıklarımızı yapıp yola çıkmaya hazırlanırken bir anda rahatsızlandım. Yaklaşan aybaşı rahatsızlığıydı. O an yapılacak bir şey de yoktu. Çünkü imkanlarımız olmadığından o konuda bir hazırlığım yoktu. Mecbur o şekilde yola çıkacaktık. Yolda giderken kendimi birkaç dakikalığına arkadaşlardan kopararak bulduğum geniş yapraklı bir otları **korunma ihtiyacımı karşıladım.** Kürdistan dağla-

rında Kürdistan gerillası olmak o kadar kolay değil. Ancak burada önemli olan gerillanın yaratıcılığıdır. Hiçbir koşul altında gerilla darda ve çaresiz, çözümsüz kalmaz. Her koşul altında mutlaka bir çözüm üretir. Tıpkı benim ottan çözüm ürettiğim gibi. Yola koyulmuştuk ve her grup kendi eylem yerine doğru yol alıyordu. Eylem yerine doğru giderken bir aksilik daha çıktı. Meğer biz yola çıkmadan önce telsiz eylem kanalları değiştiriliyor. Bize haber vermesi gereken arkadaşlar da haber vermeyi unutuyor. Biz de telsiz kanallarını değiştirmeden eylem yerimize gittik. Gittiğimiz yer dik ve uçurumlu bir yerdi. Bir de başımızın üstünde bir tepsi gibi duran kocaman bir ayışığı vardı. Ay genelde güzelliğin sembolüdür. Güzelliğin simgesi olarak kullanılır. Ancak gerillada ise operasyonlar ve eylemlerde kötü rol oynar. O yüzden bir yandan seviyoruz, öte yandan da sevmiyorduk. Bize eylemde verilen görev o uçurumdan kayaları yuvarlayarak yolu kapatmak, ardından da yola inerek pusu atmaktı. Bu şekilde çevre karakollardan çiftliğe gelen yolu kesmiş olacaktık. Uçurumun başına geldiğimizde keşif esnasında olmayan bir engelin daha önümüze çıktığını gördük. Keşif yaparken orada bir şey yoktu. Ancak şu an tam da kendimizi bırakacağımız yerde birkaç korucunun gelip yolu tuttuğunu gördük. Telsizle, eylem koordinesi Rojhat arkadaşla bağlantı kurarak bu durumu bildirmek istedim. Ancak ne kadar çağrı yaptıysam da kimse cevap vermedi. Tabii biz de kanalların değiştiğini bilmiyoruz. İnisiyatif kullanarak grubu geri çektim. Sol tarafımızdaki derin vadiden kendimizi bırakarak farklı bir yerden yolun üzerine çıktık. Vadi çıplaktı ama gittiğimiz uçurumlu yerden daha iyiydi. Sızarak, gidip korucuların olduğu yere iyice yaklaştık. Yolu kapatmak için bize büyük kayalar lazımdı. Ancak çevrede öyle kayalar yoktu. Ne kadar uğraştıysak da bulamadık. Sonunda RPG'yi kullanan arkadaş için, silahların şişleriyle (harbiye) bir yer yaptık. Biz de onun yan taraflarına mevzilenerek eylemin başlamasını bekledik.

Dijwar arkadaşı da bana bir şey olması durumunda telsizi ve şifreleri kurtarıp arkadaşlara ulaştırması için kendime yakın bir yere mevzilendirdim. Bir de eylemin başlamasıyla yakınımızdaki

korucuları vurma kararını aldık. Artık eylemin başlamasını bekliyoruz. Hakkari'nin o bölgesi çok sarp bir bölge. Derin vadileri, yüksek tepeleriyle oldukça karışık bir arazidir. İnsan nereden girip nereden çıkacağını çok kestiremiyor. Bazı yerler sık ormanlıkken bazı yerleri de çıplak yayla yeridir. Sabırsızlıkla birazdan yükselecek silah seslerini bekliyorduk. Hepimizin içinde de acaba eylem nasıl geçecek, kayıp verecek miyiz gibi düşünceler fırtınası dönüyor. Tam da o sırada Mordem arkadaş yanıma gelerek cebinden bir tane susamlı çikolata çıkardı. Her birimize birer parça verdi. Arkadaşların üst üste toplanmaması için, "Sen zaten keyfiyetçinin birisin hadi şimdi yerine git," dedim. Normalde teşekkür etmem gerekirken ona yaptığım bir keyfiyetçilik eleştirisiyle onu geri, yerine yolladım. Telsizden çıt çıkmıyordu. Bu durum, farklı bir şeyin olduğunu gösteriyordu ve canımı sıkıyordu. Arkadaşlara telsizi taramaya vereceğimi söyledim. Telsizi tarama kanalına geçirdiğim an silah sesleri yükselip, dağların doruklarında yankılanmaya başladı. Arkadaşlar eylemi başlatmıştı. Biz de korucuları vurmak için harekete geçtik. Ancak geç kalmıştık. Çünkü silahlar çalışmaya başlar başlamaz yerlerini bırakıp kaçmışlardı. Bulunduğumuz yer yolu üstten görüyordu. Yani alt tarafımızdan kıvrılıp gelen yolu iyi görüyorduk. Eylem başlar başlamaz yoldan bir panzerin ışıklarının bize doğru geldiğini gördük. Bulunduğumuz yer çok kötü bir yerdi. Yani oradan çıkış mümkün değildi. Çünkü her yer çıplak ve dik yokuşlarla doluydu. Oradan çıkabilmek için kanatlanıp uçmak gerekirdi. RPG-7 ile panzeri vuracaktık, ardından da onunla kleşlerle çatışmaya girecektik. Çünkü başka bir seçeneğimiz yoktu. Yani oldukça riskli bir yerdi. Bu durumlarda düşmanın telsiz kanallarını da takip ediyorduk. Bir de baktım, karakoldan yapılan çağrıyla panzerden geri dönmesi isteniyordu. Ve, "Biz onlara yarın günlerini gösteririz," deniliyordu.

Eyleme giden güç iki tabur kadar olduğu için savunmasının da iyi yapılması gerekiyordu. O yüzden savunma için yanımızda iki tane füze getirmiş ve Bendirbeg denilen yere de Dočka kurmuştuk. Telsizim hâlâ genel taramadaydı. Bir anda Zagroslarda kalan Mah-

mut arkadaşın sesini duydum. Sesini duyduğum kanalda durdurup ona çağrı yaptım. (Mahmut arkadaş 2000'li yıllarda Amed'te şehit düştü.) Mahmut arkadaş arkadaşların durmadan beni çağırdığını, neden onlara cevap vermediğimi, arkadaşların beni merak ettiğini söyledi. Ben de telsizimin çekmediğini, nedenini de bilmediğimi söyledim. Mahmut arkadaş eylem grubuyla bağlantıya geçti ve telsizimin çekmediğini onlara aktardı. Arkadaşlar ona söylemiş olmalı ki Mahmut arkadaş eylemden kısa bir süre önce telsiz kanallarının değiştirildiğini ve arkadaşların bize vermeyi unuttuğunu söyledi. O andan itibaren de eylem grubuyla aramızda aracılık yapmaya başladı. Bir süre sonra Mahmut arkadaş, arkadaşların eylemi başarılı bir şekilde sonuçlandığını ve bize doğru geldiklerini, onların savunmasını yapmamız gerektiğini söyledi. Caddedeki pusu yerimizi arkadaşlar geri çekilene kadar koruduk. Arkadaşlar çiftlikten bir sürü malzeme kaldırmışlardı. Tavuktan tatalım ekmeğe kadar, yine gıda maddeleriyle daha başka bir sürü malzeme vardı.

Arkadaşların hepsi geri çekilip bizi geçtikten sonra Rojhat arkadaş beni çağırdı. Arkadaşlar tehlikeli bölgeden, daha doğrusu eylem alanından çıkmışlardı. Ancak henüz noktaya ulaşmamışlardı. O yüzden Rojhat arkadaş bir grup alıp hızlı bir şekilde noktaya giderek, kendimi orada eyleme katılmayan arkadaşlara ulaştırmamı istedi. Çünkü sabah olmak üzereydi ve düşman her an araziye çıkıp noktayı çembere almaya çalışabilirdi. Noktadaki arkadaşların çoğu da yeni sayılırdı. Öyle bir durumda kendi başlarına çok fazla bir şey yapamazdı. Ayrıca yanlarında telsiz de yoktu. Bir şey olsaydı bize haber de veremezlerdi. Grubumu ne yapayım diye sorduğumda telsizle birlikte onun yanına göndermemi istedi. Tan atmış, şafak sökmüştü. Hava yavaş yavaş aydınlanıyordu. Birkaç dakika geçmeden güneşin ilk ışıkları yüksek dağların tepelerine düşmeye başladı. Dijwar arkadaşla telsizi vererek kendilerini Rojhat arkadaşla ulaştırmalarını, telsize ihtiyaçları olduğu için hızlı bir şekilde gitmeleri gerektiğini söyledim. Elimdeki RPG-7 gülesini Ciwan arkadaşla verdikten sonra, çok zorlandığı için onlarla göndermeyip yanımda noktaya götüreceğim Yekbun arkadaşla yola

çıktık. Onlardan daha kısa bir mesafe uzaklaştım ki, kobralar gelip her yeri vurdular, skorskyler de indirme yaptılar.

Kobralar bombardıman yaparken arkadaşların sesi yükseldi. Arkama dönüp baktığımda hiç kimseyi görmedim. Ben de herhalde kendilerini Rojhat arkadaşla ulaştırmışlar diye düşünerek yoluma hızlı bir şekilde devam ettim. Ancak daha sonra bombardıman sırasında arkadaşların parçalara ayrılmış olduğunu öğrendim. Cenazelerini almak için gittik. Ancak, Mordem arkadaşla ilişkin hiçbir şey bulamadık, ama diğer arkadaşlara ait bazı parçalar bulduk. Noktaya biraz daha yakınlaştım. Mahmut arkadaş bir kez daha çağrı yaptı. Düşmanın araziye çıkmaya başladığını, acil bir şekilde kendimi oraya yetiştirmem gerektiğini söyledi. Bir yandan yürüyor öte yandan da muhabere yapıyordum.

Bir grup arkadaş da bizden on dakika kadar uzakta olan Şemanız diye bilinen bir yere geri çekilme yapmıştı. Zaten normal koşullarda bile iki tabur birbirinden en az on dakika mesafede üslenir. Yani eğitim, eylem gibi bir şey olmazsa, bu kadar güç hiçbir zaman bir araya toplanmaz. Ulaşmam gereken noktanın boğazına vardığımda noktada durumun normal olduğunu gördüğüm için birkaç dakika dinlenmek için oturdum. Bu arada telsizi dinlemeye devam ettim. Arkadaşlardan biri, araziye çıkan düşmanla Şemanız tarafındaki arkadaşların çatışmaya girmeye başladıklarını arkadaşlara ilettiler. Ayrıca çatışmada Tekoşer Gever adındaki arkadaşın da yaralı bir şekilde ele geçtiğini söyledi (Heval Tekoşer Geverliydi. Gever adında bir ağabeyi daha önce şehit düşmüştü). Yaralı ele geçer geçmez, tanınmış bir aileden olduğu için düşman onu tanıyor. Askerlerin bir kısmı infaz edelim diyor, bir kısmı da infaz etmeyelim diyor. Aralarında böyle bir çelişki çıkıyor. Askerler arasında bu tartışma yaşanırken, askerlerden biri Tekoşer arkadaşla tarayarak şehit düşürüyor.

Telsizden bu haberler geçince noktaya gitmek için yeniden yürümeye başladım. Bu arada kobra, havan ve toplanan Bandırbeg yamaçları ile oradaki doçkacı arkadaşları vurmaya başladılar. Arkadaşlar bombardımanda yaralandılar. Bütün bu olanlara rağmen

arkadaşlar bir füze fırlatıyorlar, ancak hedefe tam kilitleyemedikleri için isabet ettiremiyorlar. Yaralandıkları için de savunmamızı yapması gereken doçka, artık savunma yapamaz oldu. Her şey an meselisiydi. Zaten savaşta da belirleyici olan böylesi anlardır. Bir anda, hiç beklemediğin bir zamanda düşman gelip etrafını sarabilir. Bunları kafamda çok hızlı bir şekilde düşünerek noktaya durmadan, yürümem gerektiğine karar verdim.

Noktaya ulaştığımda helikopterlerin indirme yapmak için çember attıklarını gördüm. Elimizde sadece kleşlerimiz vardı. Ari arkadaş, indirme yapmaması için kleşle de olsa tarama yapmamı istedi. Ari arkadaşla birlikte, helikopterlerin indirme yapmaması için kleşlerimizle tarama yapmaya başladık. Helikopterler onu vurmaya çalıştığımızı görünce indirme yapmadan kalkmak zorunda kaldı. Eyleme giden grup hâlâ gelmiş değil. Ve arazinin çeşitli yerlerinde çatışmaya girmiş. O yüzden noktada kalan arkadaşlar onlar için ekmek yapıyor, öte yandan da eylemden dönen bir grubun yanlarında getirdiklerini pişiriyorlar. Helikopterler indirme yapmadan çekip gidince, yorgunluk ve uykusuzluktan olduğum yere yığılıp kaldım. Nereden getirdiklerini anlayamadığım bir yaralı arkadaş getirdiler. Mermi arkadaşın koluna isabet etmiş, bir taraftan girip öbür taraftan çıkmış. Kemiğe bir şey olmamıştı. Yara durmadan kanıyordu. Bir türlü kanamayı durduramıyorduk. O sırada yardımına Rüstem Zeydan arkadaş yetişti. Rüstem arkadaş kanamayı durdurmak için arkadaşın yarasına tuz bastı. Arkadaş acılar içinde kıvranmaya başladı. Acıdan Rüstem arkadaşla etmediği laf bırakmadı. Ama çok geçmeden kanaması durdu. Acısı da biraz dinince arkadaş sakinleşti. Ancak üstü başı kan ve çamur içindeydi. İlk yaralandığında arkadaşların onu yakındaki bir su kanalının içine koydukları için öyle olduğunu söyledi. Üstünü başını biraz temizledikten sonra yanımda bulunan yedek bir gömleği giymesini için verdim.

Her yerde arkadaşlar çatışmaya girmiş, her an farklı haberler gelebilir diye düşünerek beklemeye başladık. O sırada bizim bölük komutanı Masiro arkadaş geldi. Sırtından bir mermi almıştı. Ancak mermi şarjörüne isabet ettiği için Masiro arkadaşla bir şey olma-

miştı. Arkadaşların durumunu sordum. Arkadaşların durumunun iyi olduğunu ve merak edilecek bir şey olmadığını söyledi. Ama ben birçok arkadaşın şehit düştüğünü hissediyordum. Çünkü çatışma sesleri de artık eskisi kadar güçlü gelmiyordu. Yani karşılıklı sıcak çatışma hali kalmamıştı. Bu durum çatışmadaki arkadaşların çoğunun ya geri çekildiğini ya da şehit düştüğünü gösteriyordu. Geri çekilme yapsalardı bulduğumuz yere gelirlerdi. Çok fazla gelen olmamıştı o ana kadar.

Eşref arkadaş ile Rojhat arkadaş koordine yerinden vadiye yuvarlayarak kendilerini zor kurtarıyorlar. Sonra düşmanın içinden tek tek çıkararak gelip ulaştılar. Jiyan Amed adında bir bayan arkadaş vardı. Bizim mangadaydı. Ancak o, eylem için Demhat arkadaşın takımında yer aldı (Jiyan arkadaşın Sozdar adında bir kız kardeşi de vardı içimizde). Jiyan arkadaş çatışmada yaralanıyor, düşman yaklaştığında sağ olarak ele geçmemek için bombasını kendisinde patlatarak şehit düşüyor. Demhat arkadaş da yaralanıyor. Arkadaşlarla telsiz bağlantısı kurarak konuşuyor ve durumunun iyi olduğunu söylüyor. Kısa bir süre sonra artık onun telsizinden de bir ses çıkmaz oluyor. Geri çekilme tamamlandı. Ancak on iki arkadaş yoktu. Düşman, ellerinde sekiz cenazenin olduğunu söylüyordu. Geri kalan dört arkadaşın sağ yada yaralı olabilecekleri ve bize ulaşacakları umuduyla geceyi beklemeye başladık. Ancak içimde kötü bir his, o arkadaşların da şehit düştüğünü söylüyordu. Bu yüzden kendi kendime ne kadar kötü düşünüyorsun diye kızmaya başladım. Ama keşke her şey insanın istediği gibi olsa. İçimdeki o kötü hisse rağmen kulakların gelecek seslerinde, gözlerim ise arazinin her yerinde onları arıyordu.

Sağ ve yaralı olma ihtimallerini göz önüne alarak onları aramak için havanın kararmasını bekledik. Eğer şehit düşmüşlerse de cenazelerini alacaktık. Hava karardı. Çatışma çıkan yerlerde arkadaşları ve cenazelerini aramak için birkaç gruba ayrıldık. Çok aradık ancak bir şey bulamadık. Kaldığımız noktanın alt tarafında bulunan noktayı da aradık. Orada da bir şey bulamadık. O noktadan biraz kendimizi aşağıya doğru bıraktığımızda Xebat arkadaşın yolun ortasındaki ce-

nezisini gördük. Xebat arkadaşın şehit düşmeden önce yaralandığı ve kendini noktaya ulaştırmaya çalışırken şehit düştüğü belli oluyordu. Xebat arkadaşın cenazesinin biraz daha alt tarafında Zeki Haco arkadaşın cenazesini de aynı şekilde gördük. Silahı hâlâ elindeydi. Ve sıkı sıkıya kavramıştı. Zeki arkadaşın kan kaybından şehit düştüğü belli oluyordu. Aramaya devam ettik. Çünkü hâlâ Mordem ve Demhat arkadaşına ilişkin bir şey bulmuş değildik.

Bir bayan arkadaşla aramayı sürdürürken, bir kayanın dibinin hafif bir şekilde kazıldığını gördük. Kazılan yere baktık. Ama hiçbir şey bulamadık. Ancak kazılan yerden çimlerin içine doğru bir izin gittiğini gördük. İzleri takip edip çimlerini içine doğru gittiğimizde, Demhat arkadaşın yüzükoyun ve ayakları kemeriyle bağlı cenazesi ile karşılaştık. Düşman defterini de yırtıp üzerine atmıştı. Arkadaşları çağırdım. Rojhat arkadaş beni hemen oradan uzaklaştırdı. Ardından, bizden önce cenazeyi gördüklerini, ancak düşmanın cenazeyi tuzaklamış olabileceğini düşünerek arkadaşların dokunmasına izin vermediğini söyledi. Demhat arkadaş Hakkarîli bir arkadaştı. Gerillaya katılmadan önce Hakkari’de futbol oynamış, iyi bir futbolcu olduğu için de çevrede tanınan biriydi. Gerillaya katıldığından beri hep Hakkari alanında kalmıştı. Doğup büyüdüğü topraklarda yıllarca gerillacılık yapmıştı. O alanın bütün güzellikleri ile zorluklarını yaşamıştı. Tuzaklanmış olabileceğini düşündüğümüzden, cenazesini ellemeden olduğu yerde, üstünü uğrunda kanını akıttığı, kaniyla suladığı toprağıyla örttük. O gece düşmanın içinde kalarak, gece yarısına kadar arkadaşlarımızı aradık. Ancak bütün aramalara rağmen Mordem ve Ciwan arkadaşları bulamadık. Ciwan arkadaştan geriye gömleğinden yerde kalan birkaç parça bulduk. Mordem arkadaşına ilişkin ise hiçbir şey bulamadık. Belki sağ veya yaralıdır, gelip bizi bulurlar umuduyla noktaya döndük. O yüzden, o gün de düşmanın içinde kaldık. Dola Gevro’da sabaha kadar kaldık, kimse gelmeyince Gürpınar’a geri çekilme yapmak için yola çıktık. Oradan da Faraşın’a geri çekilme yaptık. Çünkü biraz toparlanmamız gerekiyordu. Biraz toparlandıktan sonra yeniden eylem yapmaya başlayacaktık. Bu arada düşmanın arkadaşların şehit düş-

tüğü Gunculkê denilen yere karakol yaptığı haberini aldık. Biraz toparlanınca ilk eylemimizi oraya yapmayı düşündük. Ancak olmadı. Eşref arkadaşın taburu hareketli tabur olduğu için kendi alanına geri çekilme yaptı. Gerçi çok fazla sabit bir alanı yoktu. Biz bir süre daha Faraşin'de kaldık. O sırada Cemal arkadaş Rojhat arkadaş bazı farklı çalışmalar var diyerek Besta'ya çağırdı. Rojhat arkadaş bize son toplantıyı yaptıktan sonra atına binip gitti. Gitti ama bir daha geri dönmedi. Masiro suyunu geçerken attan düşüp baygınlık geçiriyor, o yüzden de suda boğularak şehit düşüyor.

Bu eylemden sonra geri çekilirken verdiğimiz kayıplardan dolayı çok etkilendim. Çünkü ilk defa benim denetimimde arkadaşlar şehit düşüyordu. O ana kadar denetimimde hiçbir arkadaş şehit düşmemişti. O nedenle bu olaydan çok ama çok etkilendim. Sorun bire bir benim komutamda olup olmaması değil. Doğru, hepimiz çatışmaya girdik ve zorlandık. Ama onlarla birlikte eyleme gelmişim ve eylem sonunda onlar yanımda yoktu. Bu benim çok zoruma gidiyordu. O kadar etkilendim ki, uzun bir süre kendi kendime, "Asla görev alamam," diyordum. Daha sonra heval Rojhat benimle konuştu. Bana, "Senin yanında olup olmamaları bir şey değiştirmez. Çünkü hepimiz çatışmaya girdik, hepimiz her yönlü bir zorlanmayı yaşadık. Bir de onlar şehit düştüğünde senin noktaya gitmen gerektiğini sana biz bildirmiştik, onun için senin sorumluluğunda o arkadaşlar şehit düşmedi. Onlar bizim sorumluluğumuzda şehit düştü, hesap vermesi gereken birileri varsa o da biziz," diyordu.

Başkale'de sezon sonuna geldiğimizde birlikte oraya gittiğimiz arkadaşların birçoğu bizimle geri dönmedi. Dönemedi. Çünkü orada şehit düştüler. Onları oradaki toprağımıza ve halkımız ile birlikte kendi yüreklerimize ekerek geldik. Ama en çok da zoruma giden Mordem arkadaşla ilişkin hiçbir şey bulamamamızdı. Bir de Ciwan arkadaşla ait sadece gömleğinden geriye kalan birkaç parçayı bulmuş olmamızdı. O parçalardan birini hâlâ yanımda taşıyorum. Çünkü dağ gibi bir arkadaşımın geriye bana, bize sadece o kaldı...

Mereto Sevdası...

Kember, Kuris ve Siser gibi yüce dağları var. Mereto, Helkiz, Kurê Mizgeftê, Andevin de orada. Bir de Azap Şêr var hiç unutulur mu? Aslanın azap içinde olduğu, acı çektiği yer denir ona. Ya otuz dokuz tepecikten oluşan Sinagir'e ne demeli. Geliyê Şêx Cuma, Geliyê Zorê, Geliyê Cengiz, Geliyê Karkar ve daha bunun gibi yüzlerce eşsiz güzellikteki vadiler...

Ve eşsiz güzellikteki yaylarına ne demeli. Hele Karêz yaylasını hatırlayınca, insanın yüreği burkulur, içi sızlar. En fazla da oralar-dan uzak kalmak koyar insana.

Hiçbir güce, hiçbir dönemde ve gökyüzüne bile baş eğmeyen dağ-ları ile dört mevsim yedi iklim yeşiliyle insanın başını döndüren, mest eden görsel manzaralı vadileriyle Garzan'dan söz ediyorum. Ülke-min en acılı toprakları Garzan'ımdan, Garzan'ımızdan söz ediyorum. Her adımında acının izlerine rastlanan topraklardan söz ediyorum.

Ve 95 yaşındaki militanı, gerillası, bir Kürt sevdalısıyla dillere des-tan topraklardan söz ediyorum. Her adımında bir acı, her acısında bir özlem, her özleminde bir hasretin kol gezdiği topraklardan... Nice koç yiğitlerin, koskoca gerillaların kanlarıyla suladıkları top-raklardan söz ediyorum. Ve o topraklarda yoldaşlarının yüreklerine ekilirken, acı çeken yüreklerin yaşadığı sızılardan söz ediyorum. Ül-kemin her dağında, her eyaletinde gerillacılık yapmak bir ayrıcalık, ancak Garzan'da gerillacılık yapmak başka bir ayrıcalıktır. Çünkü, eşsiz güzellikteki doğa harikası diyarda bir gün yaşamak bir ömre bedeldir. Bunlar Garzan özlemiyle yanıp tutuşan bir gerillanın yü-reğinden kopup gelen sözcüklerdir.

O dağların öyle öfkeli ve kızgın durduğuna bakmayın, öfkeli ve kızgın olsalar da birer gelin gibi dururlar. Öyle asi durduğuna bak-

mayın, en isyancı anlarında bile düşmana karşı sevdalılarını yüreğine basar, koynunda saklar ve düşmana inat daha fazla yaşamasını sağlar. Bu dağlar öyle görüldüğü kadar gaddar değildirler.

Garzan'ın bu güzellikleri içinde gerillacılık yapıyordum, yapıyorduk. Birçoğumuz yıllarca orada gerillacılık yaptık. Düşmanın özellikle 1993 yılında başlatıp, 94 yılında tamamladığı dağı boşaltma, bizi ovaya sürme politikasına rağmen hiçbir zaman o dağları bırakmadık. Ancak düşmanın bu dağlardan bizi ovaya sürme politikaları kısmen de olsa sonuç almıştı. Çünkü baş eğmez, minnet çekmez dağlarımızın birçoğunun çevresindeki köylerin hepsi ya zorla yada gönüllü bir şekilde koruculaştırılmıştı. Durum böyle olunca onları hiçbir zaman tümünden bırakmamış olsak da tamamen ve sürekli üslenebileceğimiz alanlar olmaktan çıkmıştı. Ama hiçbir zaman biz o dağlarsız, o dağlar da bizsiz kalmadılar. Zaten hiçbir güç de bizi birbirimizden koparamazdı ya...

1995 yılıydı. Mereto'ya yeniden bir grubun gitmesi, onu eskiden olduğu gibi yine üs alanımız haline getirmesi gerektiği tartışılmaya başlandı. Bu arada Önderlik sahasından da eyaletimize yeni ve güçlü bir grup da gelip yetişmişti. Bu grubun içerisinde Büyük komutanımız Agit arkadaşın Agit adındaki kardeşi ile 90'lı yıllarda Amed'in serhıldana kalkmasına neden olan Kürt halkının yiğit evlatlarından Vedat Aydın'ın kardeşi Vedat arkadaş da vardı. Kimlerin gideceği, kimlerin yapabileceği, ne zaman gidileceği gibi konular yönetim tarafından tartışılarak oluşturulacak grup ve gidiş tarihi netleştirilmeye çalışılıyordu. Nihayet sonunda grup oluşturuldu. Mereto'ya gidecek güç bir bölük olarak örgütlendirildi. Bu bölüğe Dilgeş arkadaş komuta edecekti. Sırtında yılların acısı ve tecrübesiyle dopdolu bir arkadaştı. Garzan'ın en eski arkadaşlarından biriydi. Bu yüzden de alanı en iyi bilen arkadaşlardandı. Güçlü savaşırlığı ve cesareti, güzel taktikleriyle tanınan bir arkadaştı. Bölük iki takım erkek arkadaş, bir manga da kadın arkadaşlardan oluşuyordu. Ben de bu kadın mangasının içinde yer alıyordum. Büyük Agit arkadaşın kardeşi Agit ve Vedat Aydın'ın kardeşi Vedat arkadaş da Mereto'ya gidecek arkadaşlar arasında yer aldılar. Mereto'ya

gidecek bölük, bölgenin hatta eyaletin içinden seçilen en seçkin arkadaşlardan oluşturuldu. Artık gitmek için hazırlıklarımızı yapmaya başladık. Bu arada bir yandan hazırlıklarımızı yaparken öte yandan da nasıl geçeceğimizi, gidince neler yapmamız gerektiğini, örgütün bizi oraya gönderirken, bizden ne tür beklentilerinin olduğunu ve bu beklentilere güzel bir cevap vermek için gidiyor olduğumuzu vb. konuları da kendi aramızda grup olarak konuşuyorduk.

Yine bir gün Mereto'ya nasıl geçeceğiz, nereden geçeceğiz, nereden geçsek daha iyi olur tartışmasını yapıyorduk. Tabii bilen arkadaşlar tartışıyordu. Biz yeni gidenler araziye bilmediğimiz için çok fazla tartışamıyorduk. Bildiğimiz konulara ilişkin görüş belirtiyorduk. Vedat arkadaş, abisinin şahadetiyle Amed halkını ayağa kaldırdığını, kendisinin de gerillada vereceği güçlü mücadeleyle halkı ayaklandırmayı hedeflendiğini, en büyük hayalinin de bu olduğunu söylüyordu. O toplantıda Komutan Agit arkadaşın kardeşi Agit arkadaş da, Önderliğin kendisine sen Agit arkadaş temsil edebilmelisin dediğini, kendisinin tek hayalinin de buna layık olacak bir pratiğe sahip olmak olduğunu söyledi. Bu nedenle o, pratiği ve düşüncesiyle yaşamda Agit arkadaş yaşatmaya çalışıyordu. Bu her iki arkadaş da hayallerini gerçekleştirme konusunda çok azimli ve kararlıydılar. Hayallerinin başında da ağabeylerine layık birer kardeş olmak vardı. Vedat ve Agit arkadaşlar bu hayallerini dile getirirken biz heyecanlanıyorduk. Birkaç günlük tartışma ve bekleyişten sonra arkadaşlar Mereto'ya gitmek için akşam yola çıkacağımızı söylediler.

Mereto'ya geçmek için Mereto ile Helkız arasındaki boğazdan geçecektik. Geçeceğimiz boğazın güneybatısında Sason var. Boğazın arka tarafına geçince Mereto arazisine girmiş olacaktık. Ancak boğazın arka tarafında kalan köylerin hepsi koruculaşmıştı. Ve hepsi de azgın koruculardı.

Geçeceğimiz boğaz normalde korucular tarafından her gece tutulurdu. O boğazı hiç boş bırakmazlardı. Hazırlıklarımızı yanıma aldığımız bir haftalık erzığımızla tamamladık. Çünkü o tarafa geçtikten sonra kısa bir süre içinde kimse geri gelemeyecekti. Ve

bir hafta içinde de orada erzak bulmamız biraz zordu. Onun için bir haftalık erzağımızı yanımızda taşımamız gerekiyordu. Akşam üzeri arkadaşlar keşifleri yapıp tamamladıktan sonra yola çıktık. Tesadüfen o akşam boğaz tutulmamıştı. Boğazı sabaha doğru geçtik ama korucu köyleri tarafından fark edildik. Görüntü mü aldılar, geçtiğimiz yerlerden mi bilgi aldılar bilmiyorum. Ama bizi fark ettiler. Fark edildiğimizi anlayınca gündüz çatışmaya girmektense gizlenmeyi esas almayı düşündük. Çünkü orada çatışmalara girmek hem çok riskli hem de çok tehlikeliydi. Gizlendiğimiz yere çok yakın bir iki küçük tepeyi tuttuk, geri kalan güç de tuttuğumuz tepelerin arka tarafına geçti. Gizleneceğimiz yere gidinceye kadar hava aydınlandı. Güneşin ilk ışınları gizlendiğimiz yere vuruyordu. Mereto'nun eteklerinden günün ilk ışıklarını izlemek oldukça güzeldi. Çok geçmeden korucalar araziye çıktı ve bizi fark ettikleri ilk yere doğru ilerlemeye başladılar. Öğleye doğru bizi iyice fark ettiler. Çünkü her ne kadar arkamızdan silmiş olsak da yine de arkamızda kalan bazı izleri gördüler. İzlerimizi de gördükten sonra dikkatli ve tedbirli bir şekilde bize doğru gelmeye başladılar.

Artık öğleden sonra olmuştu ki tepeci çıkardığımız yere kadar geldiler. Ve çatışma başladı. Çatışma akşama kadar devam etti. Çok fazla zorlanmadık. Çünkü çatışmanın inisiyatifi bizim elimizdeydi. O yüzden de sadece bir arkadaşımız yaralandı. Akşam olunca geri çekilmeye başladık. Ancak, ertesi gün de çatışmaya girmemek için kendimizi boğazın diğer tarafına vermemiz gerekiyordu. Ama bütün yollar ve boğazlar tutulmuştu. Çatışmaya girdiğimiz arazi çok dardı. Bir de fazla detaylı olarak tanıımıyorduk. Kendimizi saklamaya karar verdik. Bir de yaralımız vardı. Onu da başka bir yerde saklamayı kararlaştırdık. Daha sonra gidip alacaktık. Yaralı arkadaş için küçük bir yer bulduk, yanında da dört arkadaşı bırakarak oradan uzaklaştık. Bölüğümüz hâlâ çok hareketli ve çok dinçti. Çünkü arkadaşlar kendilerini her şeye ve her ihtimale karşı hazırlamıştı.

Çatışma alanının dışına çıkamadık. Bizi çembere almışlardı, o çemberi aşmamız olanaksızdı. Biz de bu yüzden herhangi bir girişimde bulunmadık. Sabaha doğru kendimizi küçük bir yamaca

verdik. Küçük bir yamaçtı ama her tarafı ormanlık ve kayalıktı. Mangalara ayrılarak saklandık. Gizlenmeyi esas aldığımız için üst tarafı da açık bıraktık. Asker ve korucuların tuttukları tepenin altına girerek orada gizlendiğimiz için tepeyi tutmamız da mümkün değildi. Üst tarafımızda korucu ve askerler vardı. Asker ve korucuların konuşma seslerini duyuyorduk. Yani o kadar yakındık birbirimize. Sabahın ilk ışıklarıyla herkes kendi yerinde bir sessizliğe büründü. Kendimizi ölü gibi yerle bütünleştirmiş, sessiz bir şekilde bekliyorduk. Yavaş yavaş nefesimizi dengelemek zorunda kaldık çünkü görüntü ve ses verme ihtimali an meselesine dönüşmüştü. Bir arkadaşın küçücük bir duyarsızlığı tüm arkadaşların şahadetine neden olabiliirdi. Bunu hepimiz biliyor ve o bilinçle hareket ediyorduk. Öğleden sonra saat ikiye doğru düşman yavaş yavaş geri çekilme için hazırlık yapmaya başladı. İşte ne olduysa o an oldu. Savaşta bir saniyenin bile kazanma ya da kaybetmeye neden olduğu söylenir. Bütün savaş ustaları böyle yazar. Bu konuda Önderliğin de çok çeşitli değerlendirme ve çözümlemeleri var. Ancak biz Kürtler, yaşamadan ve başımıza gelmeden çok fazla anlam verdiğimiz yoktu bu gerçekliğe. İllaki yaşamamız gerekir yada başımıza gelmesi gerekir ki anlam verelim. O an bunu yaşıyorduk. Bu yaşadığımız anda her şey değişti. Bir ağaç mı sallandı yoksa bir arkadaşın görüntüsünü mü aldılar anlayamadık. İşte o anda sadece, mermilerin yağmur gibi üstümüze yağmaya başladığını gördük. Sadece üstümüze mermi yağdırmakla kalmıyorlardı. Mermilerle birlikte üstümüze büyük kayaları da yuvarlamaya başladılar. Kurtulmamız, daha doğrusu en azından bazı arkadaşların kurtulması için tek bir çaremiz kalmıştı. O da üstümüzdeki tepeye saldırmaktı. O tepeye saldıracak arkadaşlar büyük ihtimalle de şehit düşeceklerdi. Böyle bir riski de vardı ama bunu göze almamız gerekiyordu. Bu yaklaşımın gerilla dilindeki adı, "Arkadaşları için kendini feda etmektir." Arkadaşlarını yaşatmak, onların mücadeleye devam etmesini sağlamak için kendini feda etmektir. Kendi mücadele ve yaşamını da bir arkadaşına devrederek şahadete gitmektir bu. Fedailik demektir. Arkadaşlarının, hareketinin, özgürlüğün fedaisi böyle olunurdu.

Yiğit Kürt evlatlarından biri öne çıktı. Arkasından iki tane daha, iki tane daha, iki tane daha... Ben bu işi yaparım dedi. Zaten an meselesidir. Daha fazla tartışma imkanı da yoktu. “Yanıma iki arkadaş verin ben gideceğim,” dedi. Bu yiğit arkadaşın adı Rênas’tı. Silvanlı bir arkadaştı. Yani Agit arkadaşın çıktığı topraklardan yönünü dağlara verip gerillaya katılmıştı. Onunla gitmek için de iki yiğit ortaya çıktı. İki yiğit, iki cengaver, Kürt halkının iki güzel çocuğu. Birinin adı Ciwan, diğerin ise Cuma’ydı. Bütün arkadaşlar böyle bir saldırıya hazırды. Ancak en önce o söylediği için o yiğitlik şansı ona tanındı. Bazı arkadaşlar daha öne atıldı biz gideriz diye. Ama Rênas arkadaşta karar kılındı. Burada söylenmesi gereken, yoldaşlarını yaşatmak için ölüme gitme yarışı içindeydi bütün arkadaşlar. Bu, Kürdistan ve PKK gerillasının temel özelliklerinden biridir. Apoculuğun ruhudur. Rênas arkadaş iki arkadaşla saldırıya geçerken arkasından da bir manga takviye olarak gidecekti. Öyle planlandı. Arkasından gidecek manga, Zeynep arkadaşın mangasıydı. Bir anda yaydan fırlayan birer ok gibi oldukları yerden tepeye doğru fırladı arkadaşlar. Arkasından da Zeynep arkadaş ve onun arkasından da onunla gitmesi gereken arkadaşlar. Tepeye ulaşır ulaşmaz Rênas arkadaş hemen şehit düştü, onunla giden diğer iki arkadaş da tepeyi ele geçirdikleri gibi şehit düştüler. Onların arkasından giden arkadaşlar ise tepeyi tuttular. Onlar tepeyi tuttukları gibi bir takım arkadaş, dolayısıyla kurtuldu.

O dönemde bölük sağlıkcılığı görevini de arkadaşlar bana vermişlerdi. Ben de en sert çatışmanın olduğu ve arkadaşların saldırdığı tepenin altındaki gruptaydım. Arkadaşların tepeyi tutmalarının ardından varsa yaralı arkadaşlara müdahale etmek için ben de çantamla birlikte tepeye doğru yerimden fırladım. Ancak, mermiler üzerlerine yağmur gibi yağdığı için her adımda bir arkadaş şehit düşmüştü. Onları tedavi etmek de imkansızdı. Sadece yaralıları kanı durdurmak için müdahale edebiliyordum. Kurşunlar yağmur gibi her yerden geliyordu ve sen nereye mevzileneneğini tam kestiremiyordun. Biz tepeyi tuttuktan sonra çatışma akşama kadar devam etti. Çatışmanın sonunda üç yaralı arkadaş vardı ve on iki arkadaş da

şehit düşmüştü. Büyük Agit arkadaşın kardeşi Agit arkadaş da o çatışmada şehit düştü. Vedat arkadaş da yuvarlanan kayalardan birinin altında kalarak şehit düştü. Şehit düşen arkadaşlar arasında Sasonlu ve Önderlik sahasından yeni gelen Ferman arkadaş da vardı.

Akşam olunca çatışma yerinden biraz uzaklaştıktan sonra planlama yapmak için durduk. Ancak hâlâ çemberin içindeydik. Yaralı arkadaşlar ağır yaralıydılar. O halleriyle yanımızda götüremezdik. O zaman ilk önce onları saklayacağımız bir yer bulmamız gerekiyordu. Onlar için güzel bir yer bulup yerleştirdik. Yanımızda yiyecek olarak var olan her şeyi de onlara bıraktık. Ve geri gelip sizi alacağız dedik. Üzerimizde iki günlük açlık ve susuzluğun da ağırlığı vardı. En çok zorlayan da o kızgın güneş altında yaşadığımız susuzluktu. Yine şehit arkadaşların üzerimizde yaratmış olduğu ağırlık vardı. Bu durum bütün yapıda ruhsal bir çöküntüye yol açmıştı. Bütün bunların verdiği öfkenin ise sınırı yoktu. Öfkemiz hem büyümüş hem de bilenmişti. Ancak bunu daha sonraya bırakmamız gerektiğini söyledik. Çünkü o an için yapılacak fazla bir şey yoktu. Tartışarak bir planlamaya gittik. Çıkan karar ne olursa olsun kendimizi çatışma alanının dışına atmamızdı. Eğer boğazlar tutulmuşlarsa, onları vurup geçmemiz gerekir diyerek yola koyulduk. Geçitler ve yol hatları, Sason'dan durmadan havanlarla vuruluyordu. Gece çok fazla bir engelle karşılaşmadan sabaha kadar süren bir yürüyüşle çatışma alanından uzaklaştık. Helkız'a geçtik. Ancak Helkız'ın da tutulduğunu gördük. Günü, sık ormanlıklı küçücük bir vadinin içinde kendimizi saklayarak geçirdik. Akşam olunca yeniden yola çıktık. Kendimizi Önderliğin 95'lik gerilla olarak tanımladığı Mela Abdullah'ın köyü olan Tımok taraflarına verdik. Tımok'un arkasında güzel bir yer vardı. Orada üslenerek düşmanın geri çekilmesini bekledik. Bu arada bizden hemen sonra düşmanla birlikte operasyonu sürdüren korucular, arazi arama ve tarama sırasında sakladığımız yaralı arkadaşları buluyor. Arkadaşlar onlara teslim olacaklarını söylüyor. Korucular da arkadaşları teslim alamaya giderken kendilerinde bombalarını patlatarak şehit düşüyorlar. Beş tane de korucu ölüyor. Askerler şehit düşen arka-

daşların cenazelerini asit dökerek yakıyor. Yaktıktan sonra da fotoğraflarını çekiyor. Ondan sonra hepsini toplu gömüyor. Bu bilgileri aldıktan sonra artık yaralı arkadaşlar için gitmeye gerek kalmadığını söyledi Dılgeş arkadaş. Bir hafta kadar o çevrede kaldık. Bir hafta sonra Helkız'a geçtik. Orada düşmanın araziye bıraktığı bazı bildirileri gördük. Bildirilerin üzerinde arkadaşların yakılmış cenazelerinin fotoğrafları vardı. Arkadaşların hepsinin cenazeleriyle oynamışlardı ve hiçbir arkadaş tanınmıyordu. Bu, öfkemizi, nefretimizi bir kat daha da arttırdı.

Daha sonra Golav ile Helkız arasındaki Çiyayê Elo'ya çekildik. Arkadaşlar psikolojik olarak da etkilenmişlerdi. Çünkü, aramıza Önderliğin yanından yeni gelen ve henüz merhaba bile demediğimiz arkadaşların çoğu şehit düşmüştü. Arkadaşların yeniden canlanmaları için birkaç güne ihtiyacımız vardı. Ondan sonra kanımızı yerde bırakmayacaktık. Bedenimizden birer parça olarak toprağa düşen arkadaşlarımızın intikamını alacaktık. On gün kadar dinlenip kendimize geldikten sonra arkadaşlarımızın intikamını almaya başladık. O korucu köylerinin hepsine ayrı ayrı zamanlarda baskınlar yaptık. Arkadaşlar çok öfkeliydi. Komutan arkadaşlar engel olmasaydı onların tavukları bile arkadaşlar tarafından vurulacaktı. Gözyaşlarımız arasında arkadaşların intikamını aldık ama onların yeri hiçbir zaman doldurulamaz. Onların yaşamımızda bıraktığı izler farklıydı, unutulamıyordu. Hâlâ da onları anlatmak bana çok zor geliyor. Onca yıl geçti ben hiç anlatamadım.

Heval Agit'in kardeşi adını Agit koymuştu, Önderlik sahasından yeni gelmişti ve yanımıza gelesi henüz birkaç ay olmuştu. Onu çok yakından tanıma fırsatımız bile olmadı. Ama ona bakan, Agit arkadaşın akrabası olduğunu anlardı. Çünkü fiziki olarak çok benziyordu.

Bizim açımızdan manevi ağırlığı olduğu kadar onun bizimle olması bile moralli olmamıza yetiyordu. Gerçekten de o arkadaşın komutan özellikleri vardı, orada şehit düşen tüm arkadaşlar seçme ve geleceğin komutanlarıydı. O büyük fedakarlıkları, mücadeleleri olmasaydı belki oradan tek bir arkadaş bile sağ kurtulamazdı. O büyük kayalıklara karşı Rênas'ın yada Ciwan'ın ve Cuma'nın ver-

dikleri mücadele ve fedakarca girişimleri hiç unutulamaz. Korkusuz ve kahramanca onların üstüne gittiler. Kayalarla korkusuzca ve kahramanca mücadele ederek şehit düşen arkadaşlardan biri de Vedat arkadaşdır. O da Önderlik sahasından yeni gelmiş ve öncülerimizden biriydi.

Gitmeden önce hepimizi bir Mereto sevdası sarmıştı. Çünkü Mereto coğrafyası kendi başına bir destan gibidir. Sanki bir kralın yeriymiş gibi görünür. O dağların hepsinin efendisi oymuş gibi başı dimdik duruyor. İnsanı kendisine doğru çekiyordu. Bizi de kendine çekti. Bir sevda gibi. Ama kucaklamadı. Kucağını bize açmadı. Ve arkadaşları korumadı. Ona kızgın değilim. Öfkeli de değilim. Biraz kırgınım o kadar. Ve biraz da sitem ediyorum. Ama bendeki sevdası hâlâ bitmedi. Hele orada canımdan birer parça olarak toprağına düşen arkadaşlarımın hâlâ orada olduğunu düşününce sevdam biraz daha artıyor. Kürt halkının 12 yiğit evladı hâlâ orada yatıyor. 12 fidanı orada boy atmış durmadan büyüyor. Ülke topraklarına özgürlük tohumlarını oradan saçıyorlar.

Biter mi hiç Mereto Sevgisi?..

Bitmez.

Çünkü Küçük Agit ve Küçük Vedat orada yatıyor...

Mizgîn Garzan

Doğu Kürdistan'da Gerillacılık Bedel İster

Dağları, vadileri, ovaları, tarihi zenginlikleri ve sırlarıyla dopdolu Doğu Kürdistan'da gerillacılık yapmak hep büyük hayallerim arasında yer aldı. Oraya gideceğim söylendiğinde, artık hayallerimin gerçek olması için büyük bir fırsat doğduğunu düşünerek heyecandan yerimde duramadım. Demek Güney ile Doğu Kürdistan'ı birbirinden suni sınırlarla ayırmış olan Asosları görecektim. Yani ufuk anlamına gelen Asos'lardan geniş bir ufukla ülkemin bütününe bakabilecektim. Oradan silsile boyunca devam ederek tarihi Zêrebar gölünün olduğu Meriwan taraflarına, yine 46 yılında kurulan cumhuriyete başkentlik yapan ve ardından dar ağaçlarının kurulduğu Mahabat'a kadar uzanabilecektim. Ve Hawraman'ın kalbi gibi duran Şaho dağına çıkıp oradan Hawraman'ların yaşadıkları doğal toplumu görüp, bizlerin de bu toplumsal özü yeniden diriltmek için mücadele yürüttüğümüzü söyleyecektim. Çünkü oradaki halkımızın hâlâ devletle hiçbir bağının olmadığı, A'dan Z'ye her şeylerini kendilerinin ürettikleri söylenirdi. Ki bunlardan bazılarını da gördüm. Yine dilimizin şivelerinin hemen hemen birçoğunun konuşulduğu, atadan, dededen kalma kültürel yapılarını koruduğu, gelenekleriyle yaşadıkları bir parça olan Doğu Kürdistan'a gidip orada gerillacılık yapmak büyük bir şanstı.

İskender'in ordularına geçit vermeyen yerlere gidecektik. Adı gibi gaddar bir vadi olduğu söyleniyor. Ancak biz özgürlük hareketi gerillalarına ise vız gelir. Çünkü daha önce arkadaşlarımızın çokça geçtiği ve kaldığı bir alan olduğu eski arkadaşlar tarafından bize anlatılıyordu. Demek, Şehidan'dan başlayıp Kelareş'e kadar ülkenin kuzeyi ile doğusunu birbirinden ayıran suni sınır çizgilerine basıp, dikilen sınır taşlarını tekmeleyerek geçebilecektim artık.

Evet artık bir hayal değil gerçeğin kendisiydi Doğu Kürdistan'a gidişim. Tarihi ve kültürel zenginlikleriyle iç içe ama bir gerilla olarak yaşayacaktım. Bizden önce de o dağlarda dolaşan, kavgaya tutuşan Kürtler varmış. Az Kürt kanı dökülmemiş Doğu topraklarında. Az yiğitlikler yaşanmamıştı. Ancak öncü ve ideolojik sorunlarından kaynaklı Kürtler, sadece kanlarını dökmekle kalmıştı o kavgalarda. Şimdi ise Rêber Apo'nun özgürlük ideolojisi ve bu ideolojiyi esas alan gerillacılıkla gidecektik. Birer peşmerge olarak değil, halkının malını, canını, namusunu, kültürünü, tarihini, kimliğini korumak için, onu özgürlüğe götürecek ideolojiyle donatılmış gerilla olarak gidecektik.

Zaten Ferhat da bu topraklarda Şirin'e olan aşkı için dağları delmemiş miydi? Biz de özgürlüğe olan aşkımız için o toprakların dağlarında yaşamaya, özgürlüğe bu denli bağlı olduğumuzu göstermek için gerekirse dağlarını delmeye gidecektik. Biz ve bizden sonra gelecekler, gerillacılıkla bu dağları delerek, halkımızı özgürleştirmek inancıyla bu yollarda yürümeye devam edeceğiz.

Bana, Doğu'ya gidecek grubun içinde sen de varsın denildiğinde, böyle yoğun duygulu günler yaşadım. Heyecanlı, yerinde duramaz bir bekleyle gideceğimiz günü ipe çekmeye başlamıştık. Grubumuz sekiz arkadaştan oluşuyordu. Grup ve alan sorumlusu Metin (Palulu) arkadaştı. Yardımcısı da Tajdin arkadaştı. Metin arkadaş '99 yılında Önderliğe karşı geliştirilen uluslararası komplodan sonra Avrupa'dan gerillaya katılmıştı.

Metin arkadaş daha önce de Asos, Kandil ve Doğu Kürdistan'ın yani Rojhilat'ın farklı alanlarında kalmıştı. Adeta Rojhilat coğrafyasının kurdu olmuştu. Her yeri avucunun içi gibi tanıyordu. Metin arkadaş, bölük komutanı ve gideceğimiz bölgenin bölge komutanıydı. Hazırlıklarımızı tamamladık ve 2006 yılının bir bahar gününde, güneşin ilk ışıklarının yüzümüze vurduğu bir anda yönümüzü güneşin doğduğu yöne dönerek yola çıktık. Gideceğimiz alan Serdeşt alanıydı. Bu alan Kürtlük mücadelesine yabancı bir alan değildi. Bizden çok önceleri buralarda İKDP ile Komala'nın peşmergeleri hareket etmiş, yıllarca buraları üs alanı olarak kullanmış, büyük mücadeleler de vermişlerdi. Ancak onlar peşmerge,

biz ise gerillaydık. Zaten halk açısından belki en çok zorlanacağımız nokta buydu. Onlar bize peşmergeymişiz gibi yaklaşıyordu, biz de onlara gerillacılık ile peşmergelik arasındaki farkı gösterecektik. Böylelikle ideolojik farkımızı da koymuş olacaktık. Bir de biz alana sadece askeri güç olarak da gitmiyorduk. Askeri güç olmanın yanı sıra halkla ilişkileri geliştirmek, örgütleme yapmak, savaşçı çıkarmak vb gibi birçok görev de bizi bekliyordu. Görev ve sorumluluklarımız ağırdı.

İki günlük yolculuktan sonra alana vardık. Gittiğimiz yeni alan, adını Doğu Kürdistan'ın güney sınırına yakın kentinden alıyordu. Serdeşt'in kendisi küçük, şirin bir sınır kentidir. Güney ile Doğu arasındaki dağlık bölgede kurulmuş bu küçük şehrin dört bir yanı sık ormanlıklar ve dağlarla çevrilmişti. Arazi yapısını görünce sanki bizim için yapılmış demekten alamadım kendimi. Engebeli bir araziydi, tepeleri sanki kalemle eşit boyutta çizilmiş gibiydi. Her ne kadar Metin arkadaş araziye avucunun içi gibi bilse de yine de biz tedbirli hareket ediyor, adım adım araziye, halkı tanıyarak içlere doğru ilerliyorduk. Sadece gece hareket ediyorduk. Zaten gerillanın temel kuralı da buydu. Kaldı ki isteseydik de gündüz hareket edemezdik. Çünkü İran devletinin karakol kurmadığı köy, neredeyse kalmamıştı. İran devleti askeri güç olarak Kürdistan'a girmenin yanı sıra, özelde Kürdistan'da genelde ise İran'ın her yerinde korkunç bir istihbarat ağı kurmuştu. Böylelikle yediden yetmişe herkesi devletin hizmetine sokmuştu. Tarihten bu yana komplocu özelliğiyle bilinen bir devlettir. O yüzden çok dikkatli olmamız gerekiyordu. Küçük bir tedbirsizlik, alana dönük bütün planlarımızı alt üst edebilirdi. O yüzden noktalara giriş çıkışımızdan sesimize, kullandığımız ve tükettiğimiz yiyeceklerin çöplerinin saklanması kadar her şeye dikkat ediyorduk. Öyle ki içtiğimiz sigaraların izmaritlerini bile toplayıp saklıyorduk. Hiç kimse ne zaman noktaya girip çıktığımızı görmemeliydi. Nerelerde üslendiğimiz bilinmemeliydi. Çünkü biz yeni bir alana gelmiştik ve o alanda ne olup bittiğini çok fazla bilmiyorduk. Ekim ayının sonuna kadar araziye ve halkı tanımak için çok dikkatli, tedbirli bir şekilde hareket ettik. Doğu halkı oldukça sıcak

ve ilgili yaklaşıyordu. Destek vermeye, yardımcı olmaya çalışıyordu. Halk alanda olmamızdan çok memnun görünüyordu. Ne de olsa onlar için oradaydık, onların özgürlüğü için mücadele ediyorduk. Sürekli duyarlı davranmamızdan ötürü sonbahara kadar grubumuza çok fazla ciddi yönelimler de olmadı. Bunun bir de şöyle bir nedeni vardı: Henüz hareket tarzımız çok fazla çözülmemişti. Düşman, grubumuza ilişkin çok ciddi bilgiler elde etmemiş ve bu yüzden de bir yönelim içine girmemişti. Bazı operasyonlar yapıldı. Ancak sadece bazı tepelerin geçici bir süreyle tutulması, kısmi düzeyde arazi arama taraması şeklinde oluyordu. Bundan da sonuç almaları mümkün değildi. Çünkü biz gerçekten işi baştan çok ciddi ele aldık ve ona göre davrandık, hareket ettik.

Ekim ayından sonra yağışlar başladı. Günlerce süren yağmurlar yağmaya başladı. Yağışların süreklileşmesi ve çok uzun süre devam etmesi bizde kendini bırakmayı getirmişti. Zaten kendimize güvenimiz de tamdı, şimdiye kadar devlet bize yönelmeye cesaret edemedi diyorduk kendi kendimize. Onun için de, bundan sonra bir şey olmaz, ciddi bir yönetime cesaret etmezler diyorduk kendi kendimize. Tabi bu ciddi bir yanılgıydı. Meğer İran devleti bunu bilinçli bir şekilde yapmış. Amacı da grubumuzu denetimine almakmış. Farkında olmadan denetime alınmıştık, ama yaşadığımız rehavetten dolayı bunun farkına varmamıştık. O yıl, Rojhilat'a gidip sadece bir süre kalarak, tekrar geri dönme gibi bir görev önümüze konulmamıştı. Önümüze konan görev oldukça önemli bir görevdi. Bu önemli görev de, Rojhilat'ta üslenme göreviydi. Yani ilkbaharda gidip, sonbaharda dönme gibi bir pratik süreç için gitmemiştik. O yüzden üslenme çalışmalarımıza da başlamıştık. Ekim ayının sonlarına kadar üslenme çalışmalarımızı yürüttük. Yani, bir kış üslenmeye yetecek erzacağımızı hazırlayıp çektik. Arazinin çeşitli yerlerinde gömdük. Ayrıca kamp yerimizi de yaptık. Üslenme çalışmalarımızı tamamladıktan sonra güvenlik amaçlı dört beş gün kadar o noktadan uzaklaştık. Bunu üslenme yerimiz deşifre olmasın diye yapacaktık. Böyle bir taktiği öngörmüştük. Daha sonra bir gece gelip kampımıza girecektik. Dokuzuncu ayın 25'i idi. Biz üslenme yerimizden uzaklaştık. Yağ-

murlar da durmadan aralıksız bir şekilde yağmaya devam ediyordu. Sicim gibi damlalar, birbirinden kopmayacak şekilde yağıyordu. O yüzden bazen nöbetçimizi bile çıkarmaz olduk. Yağmur yağıyor, çok yorulduk gibi gerekçelerle dönem dönem nöbet tutmadığımız günler oldu. Bazen de; işte, arkadaşlar yağmurluklarının altında nöbet tutsunlar bir şey olmaz, anlayışıyla yaklaşıyorduk. Durmadan yağın yağışların, beraberinde getirdiği zorlu hava koşulları düşmanı hafif almamıza ve böylelikle kendimizi rehavete yatırmamıza neden oldu.

2 Kasım günü yine korkunç bir yağmur yağmaya başladı. İliklerimize kadar ıslandık. Ancak daha fazla ıslanmamak için kendimizi yakınımızda bulunan köyün bağlarına attık. Bağ evlerinden birine girerek yağmurdan korunmaya çalıştık. Akşama doğru yağmur durunca kurulanmak için kendimize bir ateş yaktık. Saat üç gibiydi. Mevsim değişmiş, günler kısalmıştı. O yüzden de saat dört oldu mu hava kararırdı. Saat üç buçuğa doğru gidiş hazırlıklarımızı yapmaya başladık. Gece kalacağımız bir yer bulmak için hareket edecektik. Gece yağmur yağarsa ıslanmayacağımız ve sabaha kadar dinlenebileceğimiz bir yer arıyorduk. Metin arkadaş gruba, "Hazır olun yola çıkacağız," dedi. Metin arkadaş, daha yağmur yağar, gidip kendimize bir yer bulmamızı istiyordu. O yüzden erken hareket etmemizi istiyordu.

Hızlı bir şekilde toparlanıp mesafeli bir şekilde kaldığımız yerden çıkmaya başladık. İçinde bulunduğumuz rehavet psikolojisi devam ediyordu. Biri MP3 dinliyordu, biri radyosunu açmıştı. Yani yolda, böyle gerilla kurallarına uymayan birçok şey yapıyordu. Noktadan yüz iki yüz metre uzaklaşmıştık. Sanırım grubun sonu, hâlâ noktaya yakın bir yerdeydi. Daha bazı arkadaşlar kaldığımız yerdeyken, kurşunlar yağmur gibi üzerimize yağmaya başladı. Gökyüzünden yağın yağmur, yerini düşmanın bize yağdırmaya başladığı mermi yağmuru bırakmıştı. Önde Şahin diye bir arkadaş vardı, onun arkasında da Metin arkadaş vardı. Tarama sesi geldiğinde hepimiz adeta şok olduk. Ayakta durup bu sesin nereden geldiğini anlamaya çalıştık.

İçimizden biri yanlışlıkla silahının tetiğine basmış ve yanlışlıkla tarama olmuş gibi birbirimizden cevap bekleyen bakışlarla bakıyor-

duk. Düşmana hiç ihtimal vermiyorduk. O nedenle bir duyarsızlığı yaşıyorduk. On metre mesafeyle yürüyor, taramadan sonra hâlâ birbirimize bakıyor ne olduğunu anlamaya çalışıyorduk. İşin kötü yanı biz hâlâ ayakta birbirimize bakıp duruyoruz. Bunların hepsi birkaç saniyelik sürede yaşanıyor. İlk taramadan sonra peş peşe taramalar başlayınca artık bunun yanlışlıkla bir arkadaş tarafından yapılan bir şey olmadığını, düşmanın bizi vurduğunu anladık.

Düşman konusunda netleşince bu kez mermilerin hangi taraftan geldiğini anlamaya çalıştık. Bende BKC vardı. Yanımdaki Çayan arkadaşla birlikte kendimizi ön tarafımızda, yirmi metre kadar uzaklıktaki bir vadiciğe bıraktık. Tabii bu arada her arkadaş kendisini bir yere bırakmıştı. Yani bir dağılma yaşanmıştı. Meğer ilk taramada Metin arkadaş vurulmuş. Ama ben kendim görmedim. Ben girdiğim vadicikten düşmana cevap vermeye başladım. Çayan arkadaş da kleşiyle vurmaya başladı. Bir süre sonra iki üç arkadaş bize doğru gelmeye başladı. Silahlarımız çalışınca arkadaşlar yerimizi de öğrenmiş oldular. O sırada bize doğru gelen arkadaşlara seslendim. Onlara, “Diğer arkadaşlara bu tarafa gelmelerini söyleyin, Çayan arkadaşla ikimiz sizi savunuruz,” dedim. Savunma yaparak arkadaşların oradan çıkmalarını sağladık. Ancak hâlâ düşmanın denetimini altındaydık. Arkadaşlara, “Biz savunmaya devam edeceğiz, siz buradan çıkın. Siz çıktıktan sonra bu sefer bizim çıkmamız için siz savunma yaparsınız,” dedik. Ancak bu arada son gelen arkadaş bize Metin arkadaşın şehit düştüğünü söyledi.

Arkadaşlar geçtikten sonra yanıma gelen Tajdin arkadaşla gidip Metin arkadaşın cenazesini getirmemiz gerektiğini söyledim. Eski den arkadaşların bir yaralı arkadaşı kurtarmak için beş, altı hatta yedi şehit verdiklerini, bir arkadaşın cenazesini almak için yine bir o kadar riski göze aldıklarını okumuştum. O yüzden de sonucu ne olursa olsun arkadaşın cenazesini getirmemiz gerektiğini söyledim. Tajdin arkadaş da çok tecrübeli bir arkadaş değildi. Yani çok fazla savaş ortamında kalmamıştı. Bir de Metin arkadaş şehit düştükten sora bütün sorumluluk onun omuzlarının üzerine yüklendiği için fazla göze alamadı. Tecrübesizlikten, bir de bizleri korumak istemesinden

ötürü hemen yapamayacağımızı, kendimizi biraz sağlama aldıktan sonra gidip cenazeyi alabileceğimizi söyledi. Benim PKK hareketinden öğrendiğim hiçbir arkadaş ne yaralısını ne de şehidini arkasında bırakmaz. Hepimiz bir araya gelince ayaküstü bir tekmil aldık. Artık grup komutanımız Tajdin arkadaştı. Tekmilde arkadaşlara, pusuya düştüğümüzü ve bir de şehit verdiğimizizi, cenazesinin de düşmanın içinde kaldığını ve ne yapalım diye sorduktan sonra söz hakkını arkadaşlara verdi. Söz hakkı istedim ve sonucu ne olursa olsun gidip arkadaşın cenazesini almamız gerektiğini söyledim. Hatta daha ileri giderek, "Arkadaşların gelmemesi durumunda tek başıma bile gidip cenazeyi getirmeyi düşünüyorum," gibisinden çok duygusal ve arkadaşları töhmet altında bırakan bir şeyler de söyledim. Benden sonra söz hakkı alan arkadaşlar cenazenin düşman içinde kaldığını, düşman gücünün ne kadar olduğunu bilmediğimizi, şu an pusuya girdiğimiz yerde ne olduğunu bilmediğimizi, onlar cenazelerimizi bırakmayacağımızdan hareketle cenazenin etrafını çembere alıp o şekilde pusulara devam etmiş olabileceklerini söylediler. Bu durumda gitmenin daha fazla kaybı göze almak olduğunu da eklediler. Kayıp verme ihtimalimiz vardı. Biraz da şaşkınlık vardı. Yani sorumlu arkadaş şehit düşmüş, geri kalanlar, çok fazla ne yapacağımızı bilmiyorduk. Böylesi bir durum yaşıyorduk.

Çayan arkadaş (geçen sene Doğu Kürdistan'da gerçekleştirilen bir karakol baskınında şehit düştü), çok duygusal düşündüğümü, bu durumda yapmamız gereken temel şeyin kendimizi pusu alanının dışına atmak olduğunu söyledi. Hava da giderek kararıyordu. Pusuya düştüğümüz yerden hâlâ zaman zaman mermi sesi geliyordu. Mermi sesleri arkadaşların söylediklerini haklı çıkarıyordu. Düşman cenazenin etrafında pusu atmış olabiliirdi. Çünkü mermi sesleri de o taraftan geliyordu. Sonunda alandan uzaklaşma kararı aldık ve bir şehidimiz vardı.

Yer değiştirmek için ve hangi noktaya gitmemizin daha iyi olacağına ilişkin arkadaşların görüşü alındı. Şehit Ozan arkadaşın Çarçela adını koyduğu noktaya gitmeye karar verdik. Pusu yerinden uzak bir yerdı. Ayrıca arazisi de çok güzeldi. Orada kendimizi ko-

ruyabileceğimizi düşündük. Yani orada çatışmaya bile girilse, kayıp verilmeyecek bir yerdi. Güzel ve stratejik bir yerdi, üstelik suyu da vardı. Oraya gitmeye karar vererek tekmili bitirip yola çıktık.

Hepimizin ruh hali o puslu ve ardından dönüştüğü çatışmadan sonra kötü olmuştu. Zaten ekim yağmurları bizi çok yormuştu, ardından bu şahadetin yaşanması da bizi oldukça etkilemişti. O noktaya ulaşmak için iki gün iki gece yürüdük. Arada bir kısa süreli molalar veriyorduk. Onun dışında hiç durmadan yol aldık. Yol boyunca hiç konuşmadık. Zorunlu şeyler dışında konuşacak bir şey bulamıyor gibi olmuştuk. Çünkü arkamızda grup komutanımızı bırakmıştık. İki gün iki gecenin sonunda kendimizi koruyabileceğimizi düşündüğümüz noktaya geldik. Zaten puslu ve çatışma alanının dışına çıktık. Noktaya vardıktan sonra yapmamız gereken ilk iş düşüğümüz pusuyu ve pusuda grup komutanımızın şehit düştüğünü karargaha bildirmektir. Arkadaşların ilk sorduğu şey cenazeyi alıp almadığımız oldu. Biz de durumu biraz izah ederek alamadığımızı söyledik. Ardından kendimizi sağlam bir yere aldığımızı da ekledik. Arkadaşlar kendimizi korumamızı ve bize bir bölge ve grup komutanı göndereceklerini söylediler. O noktada da erzığımız vardı. Gidip bir gömme açtık. Oraya üslendik.

Noktada oturmuş, bize gelecek takviyeyi beklerken bir olay daha yaşadık. Gidip bir gömme daha açtık. Kendimize biraz un, biraz şeker ve biraz da çay çıkardık. Hamurumuzu yoğurduk. Ama sac sorunumuz vardı. Çevreyi aradık, daha önce kullandığımız bir yağ tenekesini bulduk. Onu getirdik. Ondan bir sac yaptık ve ekmeğimizi yapmaya başladık. Ekmek yapımını bitirdikten sonra kendimize bir de helva yaptık. Hepimiz közlerin başında toplanmış, sıcak ekmekle helva yiyiyorduk. Nöbette de Şahin adında bir arkadaş vardı. 2005 yılında katılmıştı. Metin arkadaş girdiğimiz pusuda onun önende şehit düşmüştü. O da bu şahadetten çok etkilenmişti. Bu durumunu bildiğimiz için o etkiden kurtulmasına yardımcı olmaya çalışıyorduk. Çünkü henüz çok yeniydi. Sıcak ekmekle helva yemesi için onu da çağırdık. Yanımıza geldi. Silahını ıslanmasın diyerek silahını da naylonun altına getirdi. Silahı yana çekmesiyle ateş-

lenmesi bir oldu. Hafif yaralandı. Biz de kaza oldu sandık. Tabii daha sonra karargah komutanı, Metin arkadaşın onun yanında şehit düşmesinden dolayı korkmaya başladığını, oradan çıkmak için de kendisini bilinçli bir şekilde yaraladığını söyledi. Çünkü Metin arkadaş, Serdetş alanında sekiz şehit versek bile üslenme yapacağımızı söylüyordu. Örgüt, içeride üslenme yapılsın demiş, bizim yapmamız gereken de oydu. O da bundan korkmuştu ve o yüzden de kaza süsünü vererek kendini yaralamıştı. Bir mermi de taştan sekerek Çayan arkadaşın sol baldırına isabet etti. Bu olay bizi oldukça duygusallaştırdı. Çünkü daha yeni grup komutanımız şehit düşmüştü ve şimdi de, yaraları ağır olmasa da iki arkadaşımız yaralıydı. Karargahla bağlantı kurmak için tepeye çıktık. Bu durumu da karargaha bildirdik. Arkadaşlar başımıza başka bir şey daha gelmeden tedbirlerimizi almamızı söylediler. Yağmur yine azmıştı. Ve çok yağıyordu. Bir de iki tane yaralımız vardı. O yüzden o gün noktamızı değiştiremedik. Ertesi gün büyük telsiz muhaberesine çıktık. Biz hâlâ geri dönüp üstlenmemizi yapacağımızı düşünüyorduk. Ancak karargah komutanı yaralılarımızı alıp gelin diye talimat verdi.

Yaralıları alandan çıkarmak için arkadaşlardan yardım istedik. Şehit Hamza arkadaş iki at alıp sivil elbiseler giyerek kaçakçılarla bir gece yol aldıktan sonra yanımıza ulaştı. Yaralılarımızı alarak iki günlük bir yolculuktan sonra karargaha ulaştık.

Büyük umut, hayal ve heyecanla gittiğim Doğu Kürdistan'dan arkamda çok sevdiğim grup komutanımı şehit verip bırakarak döndüm. Hâlâ aynı büyük umut ve hayalleri taşıyorum. Zaten bizden sonra arkadaşlar orada üslenme de yaptılar. Ve ben de bir gün mutlaka geri dönüp orada gerillacılık yapacağıma ve yarım bıraktıklarımı tamamlayacağıma inanıyorum. Çünkü hâlâ savaş bitmiş değil.

Kürt halkı hâlâ özgürlüğüne kavuşmuş değil. İçimde kaynayıp duran bu büyük umutlarla yaşıyorum. Ve yine diyorum, bir gün mutlaka hayallerimi, rüyalarımı süsleyen Doğu Kürdistan'da üslenip gerillacılığa devam edeceğime inanıyorum...

Altı Günden Sonra İki Eksikle Grupça Ekmeğimizi Yedik...

Ülkemin en güzel, en yüksek, en asi aynı zamanda en acılı dağlarının bulunduğu Güney parçasındaydık. Savaşların hiç bitmediği, silah seslerinin hiç susmadığı, nice yaşamların savaşlarda yitirildiği Güney Kürdistan'daki dağlarda şimdi biz vardık. Savaşı, kalınan yerden biz sürdürüyorduk. Ama her şey tüm Kürtlerin özgürlüğü, birlikte yaşadıkları halklarla bir arada, kardeşçe yaşamaları içindi. Kürtler de, kardeş saydığı halkların sahip olduğu haklara sahip olarak, onlarla bir arada yaşamak için bu kavgaya durmuştu. Bizim savaş ve kavgamız bizden öncekilerin savaşı ve kavgası gibi değildi. Ne körü körüne ölüme gitme gibi bir şey vardı ne de sonuçsuz bir savaşı sürdürme. Her şey bir amaç, hedef ve ideoloji doğrultusunda yapılıyordu. Bu ideoloji de Önder Apo'nun ideolojisiydi.

Güney Kürdistan'daki dağlarda atılan her adımda bir yaşam izine, bir de savaşlardan kalma izlere rastlamak mümkün. Çünkü bu dağlarda, bu derin ve yaşamın aktığı vadilerde savaşlar hep oldu. Hiçbir zaman buralardan silah sesleri eksilmedi. Dağlarda, vadi-lerde silah seslerinin gelmediği günü burada yaşayan halk hatırlamıyor. Ve o yüzden, "Burada savaş hep oldu ve hiçbir zaman biteceğine inanmıyoruz," diyorlar. Onların bu inançsızlığına karşılık biz de, "Bu savaşı bir sonuca götürmek, onu bitirmek için biz varız," diyerek, buralarda da Kuzey'de olduğu gibi gerillacılık yapmaya çalışıyoruz. Arkadaşlar, ilk günlerden beri büyük inanç, umut ve hedeflere ulaşma azmiyle alana yürüdüler. Ama bizim girişimiz de savaşları durduramadı. Çünkü savaşlardan çıkarı olan uluslararası politik ve askeri güçlerin en fazla girdikleri alanlardan birisi ülkemizin bu parçasıydı. Savaşların bitmesini istemiyorlardı. Çünkü

savaşın bitmesiyle kendilerinin çıkarları zedelenecekti. O yüzden bazı yerlerde alt düzeyde savaşların sürmesi gerekiyordu. İşte bu alanlardan biri de Güney Kürdistan'dı. 1992 yılı hareketimiz açısından önemli bir yıldır. Çünkü ülkenin dört parçasında ve yurt dışında serhıldanların başladığı, halkın topyekun olarak ayağa kalkıp özgürlüğüne sahip çıktığı yıldır. Bu gelişme Kürt Özgürlük Hareketi'nin gelişmişlik düzeyi ile etki alanını gösteriyordu. Sömürgeci güçler ile bölge üzerinde hesapları olan uluslararası politik askeri güçler, kendilerinden bağımsız bir şekilde hareket eden Kürt Özgürlük Hareketi'nin bu gelişmesine göz yummak istemiyorlardı. Göz yummaları durumunda bölgedeki çıkarlarının hepsi tehlikeye girerdi. O yüzden uluslararası güçlerin de desteğiyle, Türkiye'nin öncülüğünde ve yerel güçlerin de içinde olduğu bir operasyon başlatıldı. Biz buna Güney Savaşı dedik. Bu savaş yaklaşık iki ay sürdü. İstedikleri sonucu alamamışlardı. Zaten almaları da beklenemezdi. Çünkü parti, kendisini böyle bir duruma hazırlamıştı.

Kış başına doğru savaş bitti. Savaş bitince biz de üslenme hazırlıklarını yapmaya başladık. Üslenmeyi savaşın en şiddetli yaşandığı Şikefta Birîndaran taraflarında yapmayı kararlaştırdı komutanlarımız. Şikefta Birîndaran'ın hikayesi de ayrı bir hikayedir. Arkadaşlar yaralı arkadaşları saklamak ve tedavi etmek için oraya götürmüşler. Bir süre sonra bir operasyon çıkmış. Operasyonda, oradaki yaralı arkadaşların yeri tespit edilmiş. Düşman gidip yaralı arkadaşların hepsini mağaradan çıkarıp, mağaranın önünde kurşuna dizmiş. Operasyondan sonra arkadaşlar gidip yaralı arkadaşları o halde görünce öfkelerinden dağları delegecek gibi olmuşlar. Ama intikam almayı başka zamana bırakarak arkadaşların cenazelerini o *şikefti*'nin (mağara) önüne gömmüşler. Hâlâ o 12 arkadaş orada yatıyor.

Üslenmeyi oraya yapacaktık. Ama savaş ve yaşanan operasyondan sonra erzağımız kalmamıştı. Düşman bütün depolarımızı yakmış, dağıtmıştı. Onlardan geriye, bilinmeyen bir iki tane küçük depomuz kalmıştı. Kaldığımız alandan bir gecelik yol kadar uzakta olan Mezi diye bir yerde düşmanın bulup imha edemediği bir depomuz kalmıştı. Kampın yapımı ile kışlık erzağımızı hazırlamaya başladığımızda, sonbaharın son günleri kışın ilk günlerini yaşıyorduk.

Operasyonda hayvanlarımızdan sağ kurtulanlar da olmuştu. Arkadaşlar arayıp sağ kalan birkaç tane keçiyi buldular. Yani operasyonda hayvanlarımız bile vurulmuştu. Arkadaşlar kamp hazırlıkları kapsamında bir iş bölümüne gittiler. Sağ kalan keçilerimizi kesip kavurma yapmak için bir grup çıkardılar. Bir grup da Mezi'deki erzağı çıkarıp getirmek için görevlendirildi. Erzak getirmek için önce bir takımlik güç gidip geldi. Ancak erzakların sadece yarısını getirebilmişlerdi. Getirdiklerinin bir kısmını da yolda tüketmişlerdi. Çünkü yol zorluyordu. O kadar uzun mesafeyi aç gidip gelmek imkansızdı. Arkadaşların getirdiği erzak bize sadece birkaç gün yetti. Birkaç gün sonra erzak bitince bir grubun daha gidip kalan erzağı getirmesi gerekiyordu. Bu sefer erzaka gitmek için bizim takım görevlendirildi. Gidiş hazırlıklarımızı yaptık. Gidiş hazırlıklarımızı yaptığımız gece biraz kar yağdı. Ama öyle çok ciddi bir kar değildi. Yeni yeni yerleri tutmaya başlayan ilk karlardı. Hazırlıklarımızı tamamlayıp yola koyulduk.

Sabah erkenden yola çıktık. Günbatımına doğru depoya vardık. Gittiğimiz yere daha önce hiç gitmemiştim. Bu da araziye bilmek demekti. Hatta bu araziye ilk defa görüyordum.

Deponun bulunduğu alana varmıştık. Ama deponun üstüne gitmemiz için Çemço suyunu geçmemiz gerekiyordu. Su çok fazla değildi. Ama vurup geçerse ıslanırdık. O kar, kış gününde ıslanmak iyi değildi. Zaten üzerimizde operasyonun yorgunluğu da vardı. Operasyon boyunca çok fazla erzak bulamadığımız için arkadaşlar zayıf ve güçsüz düşmüşlerdi. Bir de o kar kış gününde ıslanıp bir iki gün ıslak kalmak hastalanmak demekti. O yüzden köprüden geçmek istedik. Köprü diyorum ama aslında çok fazla köprüye benzer bir yanı da yoktu. Sadece tek bir ağaçtan oluşan bir köprüydü. Ama yine de iyiydi. Ki daha önce üzerinden geçmediğimiz köprüler değildi. Zaten bizim köprülerin hepsi de öyleydi. Ama, arkadaşların mı yoksa köylülerin mi yaptığını çok fazla bilmiyorduk. Sadece bir ağaçtan oluşan köprü'nün üstünden geçmeden önce, küçük bir mola verdik. Deponun üstündense, orada mola vermek daha iyiydi. Hem güvenlik açısından da böyle olması

gerekiyordu. Kim bilir belki arkadaşlar depodan erzak aldıktan sonra deşifre olmuş ve düşman da bir daha geleceğimizi düşünerek karışmamış olabilirdi de. Ayrıca, bu bir gerilla kuralıydı. Biz de yerine getirmeliydik. Köprüyü yani tek bir ağaç parçasından oluşan köprüyü geçmeye çalışırken önümdeki arkadaşın ayağı kayarak düştü. Çok fazla bir şey olmadı sadece biraz ıslandı o kadar. Köprüyü geçtikten sonra, zaten deponun üstünde sayılırdık. Depoda öyle ciddi bir erzak da yoktu. İçinde sadece pirinç ve şeker vardı. Ancak bizim için o da çok önemliydi. Bizi bahara çıkarabilirdi. Daha önce hiçbir şeyimiz olmadığı için bahara çıkmak için kışın katırlarımızı kesip yediğimiz olmuştu. Öyle zorlu kışlardan geçerek gelmiştim. Bir de zorlu bir operasyon ve savaş ortamından çıkmıştık. O yüzden depoda o erzakları görünce büyük bir hazine bulmuş gibi oluyorduk.

Bir takımlık güçtük, ancak sayımız yirmi bir kişiydi. O zaman takım sayıları yirmi bir kişiden aşağı değildi. Bizim grubun birinci dereceden sorumluları Sadun ve Adil arkadaşlardı. Sadun arkadaş Güneybatı Kürdistan'ın Derik kentindendi. Adil arkadaşın nereli olduğunu hatırlamıyorum. Ama bu her iki arkadaş da 94 operasyonlarında şehit düştü. Erzakları depodan çıkardık. Öyle sandığımız kadar da az değildi. Her iki arkadaşla bir torba düşecek kadar erzacağımız vardı. Torbalar elli kiloluktu. Yani her arkadaşla yirmi beş kilo yük düşüyordu. Bana pirinç yükü düştü. Yüklerimizi yapıp yola çıktık. Ancak biz yüklerimizi yaparken hava yavaş yavaş bulutlanmaya başladı. Bulutlar giderek yoğunlaşıyordu. Ki bulutların bu kadar yoğunlaşması yağışın olacağını gösteriyordu. Bu tarihte kar yağabilirdi. O yüzden arkadaşlar acele etmemiz gerektiğini söylüyorlardı.

Bir de arkadaşlar geri dönüşte geldiğimiz yolu kullanmayacağımızı, kaldığımız yere giden bir başka yolun olduğunu ve onu kullanacağımızı söylediler. O araziye, oradaki depoyu ve yolu bilen Adil arkadaştı. Diğer yoldan gitmemizin nedeni olarak da, yolun üzerinde bir mağaranın bulunmasıydı. Çünkü arkadaşlar o mağarada biraz dinlenir, yemeğimizi yedikten sonra gideriz diye düşünüyorlardı. Yemek dediğim şey de ekmek ve tuzdu. Ekmeğimiz

de öyle herkese yetecek kadar yoktu. Yirmi bir kişiydik, hepimiz için verilen ekmek sayısı ise altı taneydi. Çünkü yoktu. Ve içinde çay yapacak bir kap bulursak belki bir de çay içerdik. Çünkü gerçekten yüklerimiz ağırdı. Altı ekmeği de ben almıştım yani grubun ekmeğini ben taşıyordum. Bu arada yüklerimizi yapıp yola çıkana kadar gecenin karanlığı her yeri sarıp sarmaladı.

Yola koyulduk. Yol gerillanın en yakın dostudur. Gerillanın yoldaşlarıyla birlikte en yakın ve her zaman onunla olan arkadaşdır.

Suyu geçtikten sonra arkadaşların söylediği farklı yoldan gitmek için geldiğimiz yoldan ayrılarak yeni ama çok kullanılmamış bir patikanın üstüne çıktık. Biraz ilerleyince arkadaşlar boş bir tane mermi kutusu buldular. Adil arkadaş boş kutuyu, içinde çay yapmak için yanına aldı. Adil arkadaş, "Mola vereceğimiz yerde bunun içinde çay yapacağız," dedi. Bize çaydanlık görevini görecek olan boş mermi kutusu Adil arkadaşın elinde, su kenarından geçen patikadan ilerliyorduk. Bir saat kadar ilerledikten sonra arkadaşlar kısa bir mola verelim dediler. Arkadaşlar mola vermek için oturdular. Gerillaya geldiğim günden beri edindiğim kötü bir alışkanlığım var. O da beş dakikalığına bile mola verildiğinde, ben arkadaşlardan iki üç metre kadar uzaklaşıp o mola süresini kestirerek geçirirdim. İşte bu mola yerinden de arkadaşlardan iki ya da üç metre kadar uzaklaştım, çantama dayanıp kestirmeye başladım. Birkaç dakikalık uyku bazen birçok arkadaşın şahadetine neden olmuş. Gerillada uykudan dolayı birçok olumsuzluk yaşanmış. Bunların hepsini biliyordum ancak bir türlü o alışkanlığımdan vazgeçemiyordum. Karda, kışta arkadaşlardan kopuk altı gününe ve belki de bahara kadar arkadaşları görmememe, hatta ölümüne bile neden olabilecekti. Öyle olacağını bilseydim hiç uyur muydum? Ama demek ki insanın kendi başına gelmeden çok fazla ders çıkarmazmış. Bu tür kısa molalar genelde sigara içmek için verilir. Çünkü gerillada yolda sigara içmek yasaktır. Ben de sigara içmediğim için molayı öyle değerlendiriyordum. Öyle uyuyakalmışım. Arkadaşlar sigaralarını içtikten sonra kalkıp yollarına devam etmişler. Bir de zaten çok kısa bir molaydı. Ve hiçbir arkadaşın o kadar kısa bir süre için uyuyabileceğini dü-

şünmedikleri için gelmeyen var mı, yok mu diye bakmamışlar. Bir süre sonra uyandım. Ama arkadaşların hâlâ yan tarafta dinlendiklerini sanıyordum. En azından öyle hesaplıyordum. Çevreyi dinlemeye başladım. Herhangi bir ses seda yoktu. Herhangi bir ses duymayınca onlar da uyuyorlar diye düşündüm. Heval, heval diye seslendim. Cevap veren olmadı. Peş peşe bu kez yüksek sesle seslendim. Yine cevap veren olmadı. Gidip mola verdiğimiz yere baktığımda hiç kimsenin olmadığını gördüm. Bu arada ne kadar uyuduğumu da bilmiyorum. Gecenin kapkaranlık örtüsü iyice her yeri sarmıştı. Gökyüzünü ise bulutlar kapatmıştı. Sonbaharın son gecelerinin ürkütücü karanlığının içinde arkadaşlarımdan koparak yapayalnız kalmıştım. Arkadaşlardan kopmuştum. Ancak çok fazla uzaklaştıklarını düşünmüyordum ve o yüzden de patikadan ayak izlerini aramaya başladım. Yeni gitmiş oldukları için hafif bir iz buldum. O izi takip etmeye başladım. Bir yandan yürüyorum öte yandan da durmadan heval, heval diye bağıryorum. Ancak sesim karanlığın içinden yine bana dönüyordu. Ortamı gece karanlığının sesi boğuyordu. Yakın yerlerde ben ve gecenin sesinden başka hiçbir ses kalmamıştı. Yolda bulamazsam da mola vermeyi düşündüğümüz şikeftte, yani mağarada onları bulacağımı düşünerek yoluma devam ettim. Ancak ben gittikçe patika da kayboluyordu. Sonunda vardığım ormanlık alanda izler de kayboldu. Bu arada ben yola çıktığımda hafif hafif yağmaya başlayan kar giderek şiddetleniyordu. Bir süre daha yürüdüm ama hiçbir şey bulamadım. Ne şikefti bulabildim ne de arkadaşları. Yapacak hiçbir şeyim kalmamıştı. Baktım yapacak bir şey kalmamış öylece oyduğum yerde, bir ağacın altına oturdum. Saatin kaç olduğunu, gecenin hangi vaktinde olduğumu da bilmiyordum. Çünkü saatim de yoktu. Ve o andan itibaren zamanı artık gün, gece ve aylarla ölçebilecektim sadece.

Zaman benim için o an arkadaşlarımdan kopmuş, kar yağışı altında yapayalnız kaldığımı gösteriyordu. Zaman o an sadece kar yağışı ve gecenin karanlığını gösteriyordu. Gecenin sessizliği, o anki zamanı gösteriyordu. Zaman o an kar yağışı, gecenin karanlığındaki sesi, buz kesmeye başlayan havayı ve beni gösteriyordu.

Ağacın dibinde kar yağışı altında oturmuş ne yapacağımı düşünüyordum. Hava gittikçe soğuyordu. Kendime ateş yakmayı düşündüm ama bende çakmak da yoktu. Gerilla tedbirlerinden ötürü bir ara bir arkadaşın bozulan çakmağının çarkını almıştım yanıma. Yanımda şimdi sadece çakmağın çarkı vardı. Bir de bir ara yine bozulan bir haşveden (B-7 roketlerinin itici mekanizması) çıkardığım barutun çantamda olduğunu hatırladım. Ateş yakmak için el yordamıyla biraz odun topladım. Birkaç dakikalık uğraştan sonra ateşi yaktım ve ağacın dibinde oturmaya devam ettim. Ateşi yakana kadar kar da iyice şiddetlenmişti. Oradan uzaklaşmak istemiyordum. Çünkü arkadaşların nerede olursa olsun, yanlarında olmadığımı fark edince gelip beni arayacaklarını düşünüyordum. Beni bulmak için uğraşacaklarını biliyordum. Arkadaşlardan koptuğum yerden çok uzaklaşmamıştım ama patikayı kaybetmiştim. Çok fazla patikadan da uzak olduğumu sanmıyordum. Ama yine her şey gelip zamana dayanıyordu. Çünkü ne zaman sabah olacağını bilmiyordum. Gidip arkadaşları bulmak için bir an önce sabah olmasını bekliyordum, öylece orada kaldım.

Arkadaşlar da şikefte gidiyorlar. Bulduğumuz boş mermi kutusunda çaylarını yapıyorlar, çay dediğim de suyu ısıtıp içine biraz dem attıktan sonra şekersiz içmektir. Çayı yaptıktan sonra, grubun ekmeği bende olduğu için o an beni arıyorlar. Adil arkadaş, "Nizar'ın yanında ekmeğimiz var çıkarsın da yemeğimizi yiyelim," diyor. Sağa bakıyorlar, sola bakıyorlar ama beni bulamıyorlar. İşte o an onlardan koptuğumu anlıyorlar. Ancak, hiç kimse nerede koptuğumu hatırlamıyor. O zaman en son hangi arkadaşın beni nerede gördüğünü sorarak, nerede koptuğumu anlamaya çalışıyorlar. Arkadaşların verdiği bilgi ile, bir de bir yaz pratiğinde birlikte kalmamızdan ötürü beni biraz tanıyan Sadun arkadaş, suyun kenarında kısa mola verdiğimiz yerde koptuğumu anlıyor. Ve hiç durmadan, Nizar orada uyumuştur diyerek, beni bulmaları için üç arkadaşı gönderiyor. Arkadaşlar koptuğum yere geliyorlar. Önce beni çağırıyorlar, benden herhangi bir cevap almayınca bir iki tane mermi sıkıyorlar. Ama yine benden herhangi bir cevap alamıyor-

lar. Gece yarısına kadar beni oralarda arıyorlar. Bulamayınca arkadaşların yanına dönüyorlar. Arkadaşlara beni bulamadıklarını söylüyorlar. Alelacele çaylarını içtikten sonra, “Kar daha fazla şiddetlenmeden gitmemiz gerekir,” diyerek yola çıkıyorlar. Kar şiddetlenirse Saca köyünden sonraki boğazı geçemezler ve birçok arkadaşın yaşamı tehlikeye girer. O yüzden beni bırakıp gidiyorlar. Çünkü oranın karı oldukça fazladır. Bir de düştü mü bahara kadar kalkmaz. Arazi de yayla arazisi olduğu için çok fazla kar tutar. Ayrıca kar düşünce yolu çıkarmak da o kadar kolay değil. Çünkü kar beyazı bir okyanus gibi her yeri sarar ve arazinin tamamı da birbirine benzemeye başlar.

Tavuk uykusu ile tavşan uykusu diye halk deyimleri var. Tavuk tündüğü yerde tek ayak üzerine uyumaya başlar ve belli aralıklarla yorulan ayağını değiştirmek için uyanır. Tavşan da avcısı çok olduğu için bir gözü açık, bir gözü kapalı uyur. Yarı uykulu, yarı uyanık durumlara halk arasında tavuk yada tavşan uykusu denir. Ben de öyle bir gözüm açık bir gözüm kapalı biçimde uyumaya çalışıyordum. Öte yandan da elimden geldikçe ateşimin sönmemesine dikkat ediyordum. Çünkü ateşimin sönmesi demek yeni bir ateş yakmak için biraz daha barut demek ve çarkın birkaç kere daha çakılması demekti.

Kar yağışı hiç durmadan devam ediyordu. Hava biraz aydınlanana kadar kar yüksekliği tahminen yarım metreyi buldu. Hava tam aydınlanınca iki mermi sıktım. Ama her taraf sisle kaplıydı. Bir yandan çok şiddetli bir kar yağıyor öte yandan da sis her tarafı kaplamıştı. Bu durum mermilerimin sesinin hiçbir yere gitmemesi demekti. Mermilerimin sesi, adeta çok yakındaki bir yerlere çarpıp bana geri geliyordu. Gece geldiğimiz yeri anlamak için çevreye, araziye bakıp onu incelemeye çalıştım. Ama geldiğimiz yeri çıkarmak mümkün değildi. Çünkü o kadar karın düşmesinin ardından her yer birbirine benzemeye başlamıştı. Bu durumda geldiğim araziye, yolu çıkarmak çok zor olurdu. Bütün bu seçeneklerim tek tek boşa çıkınca rastgele bir yerden aşağıya doğru yürümeye başladım.

Hareket etmemin nedeni arkadaşlara dair bir iz bulmak, mola vereceğiz dedikleri şikefti bulmak yada hareket edersem belki ar-

kadařlar beni bulur diye dűřűnűyordum. Bu kendi kendime yaptığım bir hesaptı. Eęer dűn gece yollarına devam etmemiřlerse bugűn onlara dair bir iz bulurum diye dűřűnűyordum. Yűrűyorum ancak insan beř metre űnűnű gűremiyor. Kar taneleri birbirinden ayrılmadan yeryűzűne iniyorlardı sanki. O da yetmiyormuř gibi bir de her yeri saran sis var. Bu durum gűz gűzű gűrmez bir hal yaratıyordu. O yűzden akřam ne taraftan ve hangi yoldan geldięimi, hangi tarafa gitmem gerektięini kestiremiyordum. Ama yine de bir sűre daha yol aldım. Bu arada hem yűrűyor hem de bundan sonra ne űlacak, ne yapmam gerekir, arkadařları nasıl bulurum diye dűřűnűyordum. Bir sűre daha bu dűřűncelerle birlikte yűrűdűkten sonra bir kayanın dibine oturdum. Bu arada aęlık da bařlamıř ama çok fazla aklıma geldięi yoktu. Ne kadar oturduęumu hatırlamıyorum ama yavař yavař űřűmeye de bařladım. Nasıl olsa hűlű arkım ve daha birkaç ateř yakacak kadar barutum da vardı. Odun toplayıp bir ateř yaktım. Biraz ısınınca iki gűndűr bir řey yemedięimi hatırladım. Bu arada yolda gelirken erzaęımız az olduęu için kendimize biraz palamut toplamıřtık. Bir kısmını yemiřtik ama çantamın dibinde birkaç tane kalmıřtı. antamda ekmek de vardı. Ama o ekmeęi yiyemezdim. űnkű o ekmek sadece benim deęildi. Bizim yirmi bir kiřilik gűrev grubunun ekmeęiydi. Çektięimiz erzak sıkıntısından űtűrű yirmi bir kiři olmamıza raęmen sadece altı ekmek verilebilmiřti bize. O yűzden o sadece benim ekmeęim deęildi ve ona dokunamazdım. Ayrıca zaten yemek istesem de boęazımdan geçmezdi ki. űnkű bizde, bir řeyi arkadařlarıyla birlikte yedięinde insanın boęazından geçer. Arkadařlarıyla birlikte yedięinde ondan tat alınır. Arkadařlarıyla yedięinde anlamı olur. O ekmeęe karıřamazdım. Yani açlıktan űlsem bile grubu gűrmeden o ekmeęi yiyemezdim. Bizim arkadařlıęımız zaten bu tűr gűzel paylařımlar űzerine kurulmuř bir arkadařlıktır. Bizim arkadařlıęımızı dięer devrimci olsun olmasın arkadařlıklardan ayıran temel farklarından biri buydu. Bizim arkadařlıęımız birbirimiz için yařama, birbirimiz için űlme esasları űzerine kuruludur. Bizim arkadařlıęımız birbirinin yerine űlme arkadařlıęıdır. Birçok arkadař bir bařka ar-

kadaşın şehit düşmesini engellemek için şehit düştüler. Birçok arkadaş, grubunu kurtarmak için arkasına dönüp, "Heval siz gidin ben sizi korurum," diyerek, grubu kurtarıp kendisi şehit düşmüştür. Arkadaşlar birbirinin yerine ölüme giderken ben kalkıp grubun bendeki ekmeğini yiyemezdim.

Çünkü arkadaşlar da şimdi açlardı. En az benim kadar onların da ekmeğe ihtiyaçları vardı. Kampa gitme durumlarında dahi ben onları görmeden o ekmeği yiyemezdim. O ekmeğe el sürmem ve süremem. Öyle çantada kalması gerekir. Açlıktan ölebilirim. Ama arkadaşlar cenazemi gördüklerinde grubun ekmeğinin hâlâ çantamda olduğunu görmelerini isterim. Ama ben hâlâ arkadaşların gelip beni bulacaklarını ve birlikte ekmeğimizi yiyeceğimizi düşünüyorum.

Açlığımı gidermek için birkaç tane palamut yemeye karar verdim. On taneye yakın palamutum vardı. Dört tanesini yiyip geri kalanını bırakmaya karar verdim. İki günlük yemeğim o dört tane palamut olacaktı. Hâlâ, arkadaşlar gelip beni alacaklar diyorum. Hâlâ koptuğumu ve kaybolduğumu kabul etmiyorum. "Arkadaşlar biraz uzaklaşmış olabilirler ama gelip beni alacaklar," diyordum kendi kendime. Palamutlarımı ateşte pişirip afiyetle yedim.

Yemekten sonra bir süre daha bekledim. Ne gelen vardı ne de giden. Ayrıca gece kadar olmasa da bu soğuk, karlı kış gününün de kendine has sessizliğiyle sürüyordu her şey. Yeniden gece kaldığım yere gitmeye, oralara bakmaya karar verdim. Kendimi kuruttum, birkaç tane de palamut yedim, çantamı alıp gideyim dedim kendi kendime. Yola çıkınca kendi izlerimin bile kaybolduğunu gördüm. Oysa o kayalığa sığınmamın üzerinden henüz çok zaman geçmemişti. Tahminen iki saat bile orada geçirdiğimi sanmıyorum.

Gece ateş yakıp kaldığım yeri ne kadar aradıysam da bir türlü bulamadım. Kendi kendime nasıl olsa buraya kadar gelmişim o zaman biraz daha hareket etmek istedim. Ama nereye gideceğimi de bilmiyordum. Ama, belki arkadaşlara dair bir şeyler bulurum diye hareket etmek istiyordum. Yada geceyi geçirmek için daha iyi bir yer bulmak üzere hareket etsem daha iyi olur diye düşünüyordum.

Biraz yukarıya doğru tırmanmaya çalıştım. Ama yukarıya doğru çıktıkça kar artıyordu. O yüzden de yukarıya doğru yürümek git-tikçe zorlaşıyordu. Kendimi zorlayarak biraz daha çıktım. Bu arada kar hâlâ hızından hiçbir şey yitirmeden yağmaya devam ediyordu. Ama sis, biraz dağılmış gibiydi. Biraz daha çıkınca uzaktaki bir bo-ğazı gördüm.

Boğazı görünce geldiğimiz yolu hatırladım gibi oldu. Çünkü biz göreve gelirken arkadaşlar yolda bizim noktaya ayrı ayrı yerlerden gelen iki boğazdan söz ediyorlardı. Boğazı görünce, o an gördüğüm boğazın bu boğazlardan biri olabileceğini, onun ardında yolu bulup, kampa rahatlıkla gidebileceğimi düşündüm. Ama artık takatten düşmüştüm ve yürümekte zorlanıyordum. Çünkü o kadar karda tek başına yürümek kolay değildi. Kar kalınlığı neredeyse göğüs hi-zama geliyordu. Bir de kaybolmanın ağırlığı da işte o an yavaş yavaş üstüme çökmeye başladı. Artık arkadaşlardan koptuğumu, kaybol-duğumu da yavaş yavaş kabul etmeye başladım.

Vakit öğleden sonra olmuştu ve hava da daha fazla soğumaya başlamıştı. Pirinci daha sonra almak üzere sağlam bir yere bira-kırsam daha rahat yürüyebileceğimi düşündüm. Öyle de yaptım. Karın içinde pirinci dökmek için güzel bir yer açtım, pirinci dök-tüm ve yoluma devam ettim. Pirinci boşalttım ama altı ekmeğimi çantama koydum. Yani canımı bıraktırdım oraya ama arkadaşların erzağı olan o ekmeği bırakamazdım.

Ben yol aldıkça kar kalınlığı da artıyordu. Bir yerden sonra bo-yunumu aşıyordu. Çok ama çok ağır ilerliyordum. Boğaza ulaşınca kadar akşamüstü oldu. Bir de baktım ki çıktığım boğaz benim tah-min ettiğim boğaz değil. İşte o an oturup ağlamak geldi içimden. Çünkü, o gün de arkadaşlarımdan kopuk ve uzak kalacaktım. Daha once böyle bir şeyi hiç yaşamadığım için bana çok zor geliyordu. Katıldığım günden beri, her şeyim olan arkadaşlarımdan, hiçbir zaman bu kadar uzun süre uzak kalmamıştım. Tabii eylem, keşif ve görevlere gidip gelme dışında uzak kaldığım günler olmuştu. Ancak bu seferki çok farklıydı. Yani ben arkadaşlarımdan kopmuşum ve onlara nereden, nasıl ulaşılacağını bilmiyorum. Onlara ulaşmak için

aradığım yolu bir türlü bulamıyorum. Beni ağlamaklı yapan buydu. Bir de ekmeklerin hepsi bende ve arkadaşlarım şimdi aç diye düşünerek ağlamaklı oluyorum.

O boğazın öbür tarafı uçurumdu. Kısa bir süre boğazda durup o uçurumu seyrettikten sonra yerime geri dönmeye karar verdim. Kar sanki giderek daha da şiddetleniyordu. Kaldığım yere gitmek için geri döndüğümde boğaza yakın yerler dışındaki izlerimin kapandığını gördüm. Az da olsa, kalan izlerin üzerinden kaldığım o kayalığa dönmek için yürümeye başladım. Biraz ilerledikten sonra biraz önce geldiğim izler de kayboldu. Zar zor, bir şekilde pirinci bıraktığım yere ulaştım. Pirincin üzerine neredeyse yarım metre kar yağmıştı. Ellerimle karı açarak, pirincimi yine çantaya doldurdum. O andan itibaren arkadaşları görmekten umudumu kestim ve belki de uzun süre kimseyi görmem dedim kendi kendime. Belki de bahara kadar kimseyi göremem diyordum.

Eğer kurda kuşa yem olmazsam bahara kadarki yaşamımı yüküm olan pirinçle sağlayabilirim dedim. Çantamı sırtladım, bir gece önce kaldığım ağacın altına gitmek için yürümeye devam ettim. Ama artık iyice takatten düşmüştüm ve çok ağır ilerliyordum.

Ben ağacın yanına ulaşana kadar hava iyice karardı. O anda nereden geldiği belli olmayan simsiyah bir bulut parçası gökyüzünü olduğu gibi kapladı. Ve ardından kafamı kırmalarından korktuğum büyüklükte dolu yağmaya başladı. Zaten gün boyu karın içinde yürümüştüm. Bir de dolu yağınca bedenimde ıslanmadık hiçbir yer kalmadı. Doludan korunmak için tek bir yaprağının bile kalmadığı bir ağacın dibinde karın içinde biraz dinlenmek istedim. Yağmurluğumu da çıkarıp üstüme attım. Belki biraz ısınırım diye. Oturunca günboyu kar içinde yürümekten ve biraz da moralsizlikten sırtımdaki çantayla birlikte öylece uykuya dalmışım. Gerçi zaten başıma ne gelmişse bu uykudan gelmişti ya. O durumuna rağmen yine gelmiş, başıma musallat olmuştu.

Gecenin hangi vakti olduğunu bilmediğim bir ara kendime gelir gibi oldum. Ara sıra esmeye başlayan rüzgar karı yüzüme savuruyordu. Ne olup bittiğini anlamak için kalkmak istedim. Ancak

birde baktım ki, vücudumun hiçbir yeri hareket etmiyor. Vücudumun her yeri uyuşmuştu. Sadece birazcık kollarımın ağırlığını hissediyordum. Ayaklarımı ise hiç hissetmiyordum. Sanki benim öyle parçalarım yok gibiydi. Ayaklarımı hareket ettirmek istiyorum, yapamadım. Rüzgar durmadan yüzüme kar savuruyordu. Meğer beni kaldıran da rüzgarın yüzüme savurduğu kardı. Yoksa orada öyle uykuda ölüp giderdim. Ne kadar hareket etmeye çalıştıysam da yapamadım. Bir zamanlar arkadaşlar karda uyumanın ölüm demek olduğunu söylemişlerdi. O an, o sözler geldi aklıma. Kendi kendime ölüm denen şey bu olsa gerek dedim. Ama ölü de değildim. Hâlâ ölmemiştım. O zaman ayağa kalkarsam kurtulabilirim diye düşünerek ayağa kalkmaya çalıştım.

Ayağa kalkamayınca kendimi yüz üstü yuvarlamaya çalıştım. Ama yüz üstü kara saplandım çanta da başımın hemen üstüne geldi. Çantanın ağırlığının baskısıyla kafam giderek yüzüm aşağıda olacak şekilde kara gömülüyordu. Vücudumun uyuşukluğu geçene kadar böyle bir süre dinlenebilirim dedim. Ama neredeyse boğulacaktım. Çünkü nefes alamaz olmuştum ve daha fazla üşümeye başladım. Bir türlü ayağa da kalkamıyorum.

Kollarım ağırlaşmış, ayaklarım kalkmıyor, çantanın kayışları donmuş, taş gibi sertleşmiş, onları bile çıkaramıyordum. Çantayı sırtımdan indirmeye çalışıyorum ama yapamıyordum. Baktım olacak gibi değil, elimden geldikçe, kendimi yuvarlamaya çalıştım. Bir yuvarlanabilsem belki biraz kendime gelirdim. Tepinmeye başladım, bir sağa bir sola yani hareket edebildiğim her yöne kendimi çeviriyordum. Bununla bir yandan üstümde ve etrafımda birikmiş karları açmaya bir yandan da vücudumu ısıtmaya çalışıyorum. Kendimi biraz sağa, biraz sola yuvarlamayı başardım, böylelikle etrafımda biriken karı biraz bastırmayı başardım. Yaklaşık yarım saat kadar gibi bir süre kar içinde öyle debelenip durdum. Hâlâ debelenmeye devam ediyordum.

Zaman biraz daha geçince vücudumun bazı yerlerini hissetmeye başladım. Yavaş yavaş ayağa kalkarak yürümeye çalıştım. Ancak daha ilk adımda tekrar yüz üstü karın içine saplandım.

Ayaklarının uyusukluğu hâlâ geçmemiş, beni dinlemiyorlardı. Onlara bir türlü söz geçiremiyordum. Sayısını hatırlayamayacağım kadar ayağa kalktım ve karın içine yeniden düştüm. Bir yaşam mücadelesiydi veriyordum. Zaten bu dağ başında gerilla olarak da düşmana karşı verdiğimiz bir yaşam mücadelesi değil miydi? Düşman birdir, ha asker olmuş ha doğanın zorlu koşulları hiç fark etmezdi. O yüzden, “Düşmana karşı kazandığım yaşamda kalma mücadelesini burada da kazanmalıyım,” diyerek, durmadan hareket etmeye devam ettim.

Ne kadar zaman geçti bilmiyorum ama sonunda emeklemeden sonra yeni yürümeye başlayan çocuklar gibi yürümeye başladım. İlk adımlarımı o şekilde attım. Yavaş yavaş yürümeye başladım. Yürümeyi başardım ama hâlâ bu hayatta kalma mücadelesini tümüyle kazanmamıştım. Bunu tümüyle kazanmam için kendimi gündüz kaldığım kayanın dibine ulaştırmam gerekiyordu. Çünkü o kar denizi içinde görebileceğim tek yaşam yeri o kaya parçasının dibiydi. Sadece orada yaşama tutunabilirdim. Bazen yürüyerek, kayma imkanı olan yerlerde kendimi kaydırarak, ne kadar zamanda olduğunu bilmesem de sonunda kendimi o kayanın dibine ulaştırdım.

Orası benim için artık küçük bir barınak gibiydi. Altı boşluk, ön tarafı ise taşlarla bir mevzi gibi örülmüştü. Daha önce orada kalan arkadaşlar yapmış olabilirdi, yada köylüler. Kimin yaptığı o an için çok önemli değildi. Önemli olan beni koruyor olmasıydı. Kayanın dibine varır varmaz yeniden yüz üstü yere çakıldım. Bu seferki yere çakılmam, sevinçtendi. Ne de olsa, bir iki kanş kadar olsa da, -ki bu, dışardaki kar kalınlığına nazaran karın olmadığı anlamına geliyordu- karın olmadığı bir kara parçasına kendimi ulaştırmıştım. O kara parçası, benim için yaşamda kalmanın yeri oldu.. Külü karıştırmaya başladım. Gündüz yaktığım ateşten küçücük bir köz parçası kalmıştı.

Her yerimi buz kesmişti. Kar da hâlâ yağmaya devam ediyordu. Hiç durmak bilmiyordu. Bu benim arkadaşlarımdan kopmanın ikinci gecesi oluyordu ve hâlâ kar yağıyordu. Kendi kendime bir daha bahara kadar bu kayanın dibinden ayrılmayacağım diye söz verdim. Sadece dalları dışarıda kalmış ağaçlardan, birkaç parça çalı çırpı toplayıp

o küçük küçük köz parçasıyla kendime yeni bir ateş yaktum. Ve bu iki gün içinde yaşadıklarımı şöyle bir düşünmeye başladım. Başıma gelmeyen kalmamıştı. Ve ben bütün bunları ilk defa yaşıyordum.

Zaman zaman kendimle, zaman zaman ateşle konuşarak ve çoğunlukla da düşünerek küçük ateşimin etrafında sabahladım. Sabah olduğunda ayakkabılarımın da ayağımdaya olmadığını gördüm. Kendi kendime, "Ayakkabılar da gitti, demek ki bahara kadar ayakkabısız kalacağım," dedim. Ayakkabılarımın ne zaman ve nerede ayağımdan çıktığını hiç hissetmemişim. Ancak akşam tam kayanın dibine vardığımda ayaklarımın bir yere saplandığını hatırlıyordum. Ve saplanırken de taşlara çarpmıştı. Belki orada ayağımdan çıkmıştır diye düşünmeye başladım. Ama ayakkabımın, orada ayaklarımdan çıktığına tam emin değilim. Çünkü, ayaklarımın kara sadece orada batıp çıktığını hatırlıyorum.

Ayaklarıma bakınca korktum. Şişmekten kocaman olmuşlardı. Kendime bahara kadar ayakkabısız kalmayı da kabul ettirmeye çalıştım; kabul ettirmem gereken çok şey vardı.

İşin aksi yanı, bulunduğum yerde çok fazla odun da yoktu. Ayakkabısız, odun sorununu nasıl hal edecektim, bu sefer onu düşünmeye başladım. Biraz uzakta odun vardı ama gidip getirmek için ayakkabım yoktu, şimdi nasıl yaparım diye düşünüyordum. Duvarın dibinde akşam ayaklarımın battığı yere baktım. Ayakkabılarımın orada olduğunu gördüm. Çocuklar gibi sevindim. Ayakkabılarımı çıkarıp biraz ısıttıktan sonra giymek istedim. Ama olmadı. Ayakkabılar ayaklarıma girmiyordu. Çünkü ayaklarım şişmekten baldırlarım kadar olmuştu. Çok fazla önemsemedim. Çünkü nasıl olsa bahara kadar buradayım, ayaklarımın şişi de iner, gidip kendime odun getiririm, hatta belki ava çıkar bir şeyler de vururum diye düşünmeye başladım.

O gün öğlene doğru kar biraz yavaşladı. Kar yavaşlayınca altında kaldığım kayanın üstüne çıkıp nerede olduğumu anlamaya çalıştım. Bir süre etrafıma öylece baktım. Ama tanıdık hiçbir şey bulamadım. Yani hiçbir yer bana tanıdık gelmedi. Suyun kenarına inip akşam için biraz odun getirmeye karar verdim. Kar hâlâ hafif

bir şeklide yağıyordu. Suyun kenarına inip biraz odun topladım ve kayanın dibine geri döndüm. Ateşimi gürleştiren günkü akşama kadar oturarak geçirdim. Üçüncü günümüdü ve çok acıkmıştım. Grubun bendeki altı ekmeğinden küçük bir parça koparıp yedim. Ama daha boğazımdan aşağıya geçmeden kendi kendime kızmaya başladım. O ekmeği yememeliydim. O ekmeği kendi başıma yemeye hakkım yoktu. O ekmeğin bizim grubun hepsinin ekmeği idi. “Neden yedim, neden o ekmeğe dokundum?” diye, kendi kendime kızmaya başladım. Bir lokmasını indirmiştim, ağzımda kalan diğer ekmeği tükürüp attım. Kalan altı palamutumdan dört tanesini daha çıkarıp pişirerek yedim. Günlük yemeğim dört palamuttu. Zaten biz yemek için yaşamıyorduk, yaşamak için yiyorduk. Yaşamam için de günde dört palamut yetiyordu. En azından ben öyle düşünüyordum. Bu arada arkadaşlardan koptuğuma kendimi ikna ettim ve o kayanın dibinden nasıl bahara çıkarım diye hesaplar yapmaya başladım. Belki kendime daha güzel bir yer arayabilirdim. Ama şimdilik orası iyiydi. Ondan önce yapmam gereken şeyler vardı.

Bu arada grup şikefte gidip bir mola veriyor, moladan sonra yeniden yola koyuluyorlar. Gittikçe karın çoğaldığını görüyorlar. Meğer benim onları o boğazda aradığım gün, onlar da o boğazın diğer tarafındaki yoldan geçiyorlarmış. Yani ben, olduğum taraftan boğaza çıkmışım, onlar da diğer taraftan ve benim çıktığım boğazın paralelinde bulunan ama birbirinden çok uzak olmayan diğer boğaza çıkıp gitmişler. Bunlar yürürlerken iki arkadaş artık yürüyemez duruma geliyor. O iki arkadaş yeni sayılıyorlardı. Yani ‘92 yılının başlarında katılmışlardı. İkisi de Mardinliydi ve daha önce karda hiç yürümemişlerdi. Belki de hayatlarında ilk kez böyle çok kar görüyorlardı. Kendi köylerinde bile o kadar kar yağmıyordu. Bir de bu arkadaşlar köyde değil metropollerde büyümüşlerdi ve oradan partiye katılmışlardı. Birinin adı Tekoşer, diğerinin ise Karker’di. Grubun hepsinin onlarla oyalanmaması için arkadaşlar onları yürütmek için güçlü birkaç arkadaşı bırakıp yollarına devam ediyorlar. Çünkü grubun hepsinin kalması hepsinin riske girmesi demekti. Grubun tamamını riske atmaktansa birkaç arka-

daşı atmayı göze alarak grubu kurtarmak gerillanın temel ilkelelerinden biridir. Bir de şimdi gerillada temposuz yürümek insanı daha çok yorar. Onlarla kalan arkadaşlar onları yürütmek için kaldıklarından onların ayağına göre yürüyorlar. O yüzden onlar da takatten düşüyorlar. Zar zor bir yere kadar o arkadaşları yürütebiliyorlar. Ama ondan sonra artık tek adım atacak durumlarının kalmadığını görüyorlar. Bu durum yavaş yavaş şehit düşmeye doğru gittiklerini de gösteriyor. Arkadaşların yapacak hiçbir şeyleri yok. Sadece yanlarına oturup, arkadaşların şehit düşmesini izlemekten başka bir şey yapamıyorlar.

İşte böyle bir olayın insanda bıraktığı duyguyu düşününce, ülkemde yaşananların bir fotoğrafını veriyor. Yani düşünün, kar çölünde oturmuş arkadaşlarınızın şehit düşmesini bekliyorsunuz. Elinizden onun dışında hiçbir şey gelmiyor. Arkadaşlar kısa bir süre sonra şehit düşüyor. Diğerleri şehit düşen arkadaşların üstünü karla kapatarak yollarına devam ediyorlar. Her iki arkadaşlarının acısını yüreklerine bir taş gibi basıp birbiriyle konuşmadan, sessiz sedasız bir şekilde yollarına devam ediyorlar. Şehit düşen arkadaşları bırakıp gidiyorlar. Ancak, onlar da öyle ucuz kurtulmuyorlar. Çünkü her on ikisinin de ayakları yanıyor. Boğaza doğru kar kalınlığı yaklaşık bir buçuk metreyi buluyor. Arkadaşlar da giderek yürümekte zorlanıyorlar. Gidip gruba ulaşıyorlar. Ama giderek onların da durumu ciddileşiyor. Ayrıca bir de öndeki gruptan bazı arkadaşların ayakları yanmış ve onların da durumu ağırlaşmaya başlıyor.

Grup komutanlarından ve aynı zamanda öncü olan Adil arkadaş grubu nasıl kurtaracağını düşünmeye başlıyor. Bir grubu, kamptaki arkadaşlardan yardım istemek için önden noktaya gönderiyor. Durumları kötü olan arkadaşlar da onların arkasından ve açtıkları yoldan yavaş yavaş yürüyerek noktaya ulaşmaya çalışıyor. Kamptan bir grup arkadaş gelip arkadaşları kurtarıyor. Kampa ulaşır ulaşmaz ilk sordukları şey ben oluyorum. Sadun arkadaş Nizar geldi mi diye soruyor. Arkadaşlar hayır gelmedi diye cevap verince sessizleşiyor.

Arkadaşlar noktaya ulaşınca gittiğimiz görevin bilançosunu çıkarıyorlar. Bu arada benim de şehit düştüğümü söylüyorlar. Bu

görevin sonucu olarak üç şehit on iki arkadaşın da ayakları yanmış olarak tekmil veriyorlar. Ama Sadun arkadaş benim şehit düşmediğimi, düşeceğime de inanmadığını, nasıl yapıp edersem kendimi kurtarabileceğimi söylüyor arkadaşlara. Arkadaşlar onu şehit düştüğüme ikna etmeye çalışıyorlar. Ama Sadun arkadaş, “Eğer uykuda kalıp üzerini kar örtmemişse Nizar şehit düşmez, kurtulur ve gelir bizi bulur,” diyor.

Arkadaşlar noktaya vardılar, ben ise yalnız başıma kayanın dibinde kaldım. Akşama kadar ateşimi yakmaya devam ettim. Bu arada rüzgar alan yerlere bazı taşlar yerleştirerek yerimi daha da sağlamlaştırdım. Artık o kadar çok rüzgar almıyordu. Küçük ve şirin tek kişilik bir manga gibi oldu. Sağını solunu da biraz düzelttikten sonra yerimi sevmeye de başladım. Çünkü bahara kadar beni her şeyden koruyacak olan oydu. Sırtımı kayaya vererek oturdum.

Akşama doğru bir ses duydum. Evet evet... yanlış değildim, dışarıdan sesler geliyordu ve bu sesler insan sesiydi. Bu karda kışta buralara sadece arkadaşlar gelebilirdi. Olduğum yerden dışarıya fırladım. Etrafıma baktım kimseyi göremedim. Eğer birileri gelip geçmişse de izleri kalmıştır diyerek çevrede iz aramaya başladım. Ama herhangi bir iz de bulamadım. Yerime dönüp oturdum, aynı sesleri bir daha duydum.

O zaman yaşım da çok büyük değildi ve hayatımda ilk defa yalnız kalıyordum. Bende bir korku var, ama tam fark etmiyorum. Üzerimde dinin etkisi de vardı. Köyde cinlerin, perilerin, canavarların hikayeleriyle büyütülmüştüm. Onları da hâlâ bilinç altımda taşıyordum. Bir daha çevreyi kontrol etmek amacıyla dışarıya çıktım. Suyun öbür tarafından da patikalar geçiyordu. Çevreyi kontrol ettim, görünürde ne kimse vardı, ne de bir ses. Yine kayanın dibine döndüm, yine sesler geldi. Bu sefer seslerin nereden geldiğini anlamak için iyice dinledim. Bir de baktım ki sesler arkamdaki kayadan geliyor. Arkama dönüp baktım kayadan başka bir şey yoktu. Seslerin arkamdaki kayadan geldiğini anlayınca büyük bir korkuya kapıldım. “Bunlar insan sesleri değil, olsa olsa cinlerin sesidir,” dedim kendi kendime. Korkuyordum. Tüylerim diken diken ol-

muştı. Korkudan titremeye başladım. Hemen ateşi söndürdüm. Bir köşeye çekilip üzerimi yağmurlukla örttüm. Sabaha kadar uyumadan yağmurluğun altında oturdum.

Sabah olmuştu ama orası artık bana cehennem gibi gelmeye başlamıştı. Soğuktan ve cinlerin korkusundan perişan bir halde sabah etmiştim. Sabah olunca yine dışarıya çıkıp ayak izlerini aradım. Ama hiçbir iz bulamadım. Cinlerin korkusundan artık orada kalmak istemiyordum. Ama gidecek başka bir yer de yoktu. Sonunda, ne olursa olsun kendime yaptığım bu yerde kalacağım dedim. Ayaklarımın şışı inmişti. Ayakkabılarımı giyerek suyun kenarına odun toplamaya gittim. O gün ve geceye de yetecek kadar odun topladım. Su kenarı biraz daha sıcaktı. Orada kar da azdı. O yüzden o gün zamanımın çoğunluğunu o su kenarında dolaşarak geçirdim.

Dördüncü günde kar yağışı durdu. Ama hava hâlâ bulutluydu. Ve hâlâ bahara nasıl çıkacağımı, buralarda yalnız başıma nasıl yaşayabileceğimi düşünüyordum. Palamutlarım da az kaldı. Ekmeğe zaten dokunmuyorum. Değil bir bahar, birkaç bahar daha arkadaşları görmesem yine de ben o ekmeğe dokunmayacağım. Bu konuda net ve kararlıyım. Bulunduğum kaya daha önce kullanılmış olduğundan mutlaka çevresinde bir şeyler bulurum diye etrafa bakınmaya başladım. Düşündüğüm doğru da çıktık. Çünkü bir tane konserve kutusunu buldum. O konserve kutusunun içinde kendime yağsız, tuzsuz bir pirinç yaptım. Eh, tuzu ve yağı olmasa da çok fena olmamıştı. Kar yağışı durmuşken dışarıya çıkıp nerede olduğumu anlamaya çalıştım. Kaç kere çıkıp baktıysam da hiçbir yeri tanıyıp çıkaramadım. Bir de arkadaşlardan koptuğum yerden bir hayli uzaklaştığımı sanıyordum. En azından böyle düşünüyordum. İşin en kötü yanı, nerede olduğumu bilmemektir. Bunun kadar kötü bir şey daha olamaz. Bulunduğum yerin alt tarafında upuzun bir vadi vardı. Sadece onu biliyordum. Yine kayanın dibine geçtim oturdum. Ama cin korkusunu yaşadığım geceden bu yana artık sırtımı kayaya dayamıyordum. Sırtımı taşlarla ördüğüm duvara vermiş, yüzümü kayaya dönmüş oturuyordum. Yeniden bir ses duyar gibi oldum. Ses duyunca etrafımı dinlemeye başladım. Bu sefer ger-

çekten de insan sesi geliyordu. Bulunduğum yerin alt tarafından köylülerin bahçe ve tarlalarını sulamak için yaptıkları bir ark geçiyordu. O ark zamanla patika gibi olmuş, oradan geçen insanların yol olarak kullandıkları anlaşılıyordu. Kayanın dibinden kafamı kaldırıp sesin geldiği yöne baktım.

Sesin geldiği yerde iki kişinin olduğunu gördüm. Önce arkadaş sandım. Ama daha sonra arkadaş olmadıklarını, köylü olduklarını anladım. Kendimi onlara gösteremezdim. Çünkü yeni bir savaştan çıkmıştık ve o savaşta KDP de vardı. O da diğer güçlerle birlikte aynı mevzide bize karşı savaşmıştı. Savaş bitmişti ancak hâlâ KDP ile aramızdaki düşmanlık bitmemişti. Gerçekten de tuhaf bir durumdu. Türkiye ülkemize gelmiş ve bizi birbirimize düşman ederek çekip gitmişti. Yolun üzerinde bulunanlardan biri yaşlı, diğeri de çocuktı. Yanlarında bir şeylerin yüklü olduğu, bir tane de eşek vardı. Ama yaşlı adam çocuğu da eşeğin üzerindeki yüke bindirmiş ve eşeği arkasından çekerek yürüyordu. Köyden mi geliyorlardı, köye mi gidiyorlardı onu bilmiyorum. Ki bildiğim kadarıyla da kaldığımız yerlerin yakınlarında köyler de yoktu. Var olanlar da savaştan dolayı boşalmıştı. Ne olur ne olmaz diyerek kendimi köylüye göstermedim. O köylüden sonrada kimse gelip geçmedi. Bir gün ve bir gece daha olduğum yerde kaldım. Haya-
limdeki tek şey bir daha arkadaşlarıma ulaşmaktı. Onları mutlaka göreceğime inanıyordum. Bu şekilde kendimi motive ederek açlığı, soğuğu, yalnızlığı unutarak yaşama tutunmaya çalışıyordum. Ama arkadaşları ne zaman ve nasıl göreceğimi ise çok fazla hesaplayamıyordum. Ama mutlaka göreceğimden emindim.

Orada kaldıkça arkadaşları bulamayacağıma inanmaya başladım. Yani mutlaka çıkıp onları armaya başlamam gerekirdi. Onun için de, hava koşullarının biraz düzelmesini beklemem gerekiyordu.

Geceden hava açılmaya başladı. Ertesi gün beşinci gündü ve kar yağışı durdu, hava da açtı. Kendime konserve kutusunda bir pirinç daha yapıp yedim. Ayaklarımın şişi inmişti, ona rağmen ayakkabıları giyerken ayaklarım çok ağrıyordu. Ama ağrıya çok bakmadan, zorla da olsa ayakkabılarımı giydim. Daha önce gidip

geri döndüğüm boğaza yeniden çıkmayı düşünüyordum. Zaten bildiğim tek yer orasıydı. Onun dışında bu arazide hiçbir yer bilmiyordum. Burada kaldığım birkaç gün içinde, sadece orayı tanımış ve orayı hatırlıyordum. O yer dışında bu arazide, coğrafyada hiçbir yere gitmemeye karar verdim. O birkaç metre karelik alan dışındaki her yeri kendime yasakladım.

Arkadaşları bulmak için yine o boğaza çıkmaya karar verdim. O boğaza çıkarsam arkadaşlara ulaşacağım yolu bulacağımı sanıyordum. Kendimi ona inandırmıştım. Çünkü dağ yollarının hemen hemen hepsi boğazlardan geçer. Boğaza o kadar kilitlenmemin nedeni buydu. Yola çıkmak için yemeğimi yemiş, ayakkabılarımı giyerek hazırlığımı yapmıştım. Fazla zaman kaybetmeden yeniden o boğaza çıkmak için yola çıktım. Boğaza doğru çıktıkça kar kalınlığı da artıyordu. Ben yürüdükçe kalınlığı artan kar bir yerden sonra omuz hizama geldi. Normal koşullarda kaldığım yerden o boğaza yürümek yarım saati almazdı. Ama bu moralsizlik, açlık ve kar içinde boğaza ulaşana kadar güneş battı. Bir günü daha, yalnız ve karın içinde devirdim. Bundan önce geldiğim zaman hava sisli olduğu için boğazın altında ne olduğunu görememiştim. Açık havada boğazdan aşağıya baktığımda derin bir vadinin olduğunu gördüm. Oldukça derin bir vadi gibi görünüyordu. Vadinin içinden büyük bir su geçiyordu, aşağıya doğru uzayıp gidiyordu. Tahminen bir saatte vadinin içine ulaşırım diyerek kendimi aşağıya doğru bıraktım. Vadinin içinde kar tutmayan siyah yerler vardı. O yerler köylerden kalma harabelere benziyordu. Kendi kendime, gidip orada bahara kadar kalacak daha güzel bir yer bulurum diyordum. Çantamı da indirmeden kendimi kaydırmaya başladım. Yer yer yuvarlanarak, yer yer kayarak yer yer de yürüyerek aşağıya doğru iniyordum. Vadinin içine ulaşana kadar karanlık çökmeye başladı.

Karanlık daha tam çökmeden alelacele biraz odun toplamaya başladım. Kendime kalacak güzel bir yer buldum. Odunlarımı ve çantamı oraya taşıdım. Ateşimi de yaktıktan sonra yerime yerleştim. Geceyi orada geçirdim. Sabah kalkıp su kenarında biraz odun toplamak istedim. Suyun kenarına indiğimde bazı izler gördüm.

Gördüğüm izler insanların ayak izleriydi. Üstelik yeni izlerdi. Kimin, kimlerin izleri olabilir diye düşünmeye başladım. O izleri takip ederek nereye kadar gittiklerini ve ne amaçla gittiklerini anlamaya karar verdim.

Ayak izleri beni bir köprüye götürdü. Köprüyü görünce büyük bir şaşkınlık yaşadım. Çünkü ayak izleri beni, altı gün önce geçerek depoya gittiğimiz köprüye götürdü. Köprü o köprüydü ama ya bu ayak izleri kimin ve neyindi? Onu bulmam gerekiyordu. Onu bulsaydım arkadaşlara ulaşmam çok daha kolay ve kısa zamanda olabilirdi. Ama her şeye rağmen o köprüyü görmekle içim rahatlamıştı. Köprüyü görmüştüm ama peki ya bu taze ayak izleri kimindi? Onu anlamam gerekiyordu.

İzleri takip ettim, sonunda bir şok daha yaşadım. Çünkü takip ettiğim ayak izleri benim dün boğaza çıkarkenki izlerimdi. Yüz metre kadar daha gidince dibinde kaldığım kayalığa ulaştım. Kaç gün dibinde kaldığım ve bir gün boyunca yürüyerek uzaklaştığımı düşündüğüm kayalığa geri dönmüştüm. Gün boyu yürümüştüm, meğer kendi etrafında dönüp durmuşum. Kendime acısam mı, gülsem mi bilmiyordum. İnsanın yabancı olduğu arazilerde böyle şeyleri yaşaması normaldi. Ama ben yine de kendime yediremiyordum. Ancak yapılacak bir şey yoktu. Olan olmuştu. Yine de bu durum moralimi çok fazla bozmadı. Çünkü köprüyü bulmak arkadaşları bulmamı kolaylaştıracaktı. O yüzden aslında üzülme yerine biraz da sevindim diyebilirim. Çünkü köprüden yola çıkarak göreve geldiğimiz yoldan arkadaşların yanına gidebilirdim. İşte beni sevindiren buydu.

Artık rahatlamıştım ve ne zaman yola çıkayım diye kendi kendimle bir tartışma yürütüyordum. İçimdeki ses vakit kaybetmeden hemen çık diyordu. Normal koşullarda arkadaşların yanına ulaşmak bir gecelik yoldu. Ama değil bir gece, iki, üç hatta kaç gece sürerse sürsün artık benim için önemli değildi. Hemen yola çıkmaya karar verdim.

O gün de hava açık ve güzeldi. Biraz yürüdüm, küçük bir yolu çıkınca yoruldum. Küçük bir tepeceğe kadar yürümeye devam

ederek orada mola verdim. Oradan boğaza kadar en fazla yarım saat çekerdi. Ama dört saatte bile aşsam, benim için büyük bir başarı olurdu. Çünkü altı günlük açlık, moralsizlik, uykusuzluk vardı üzerimde. O yüzden takat diye bir şey kalmamıştı. Zar zor yürüyebiliyordum. Hatta bazı yerlerde ayaklarımı yerden sürüyerek yürüyordum. Bazı yerlerden geçmek için ellerimi bile kullanıyordum. O denli bir güçsüzlük vardı. Bir de yukarıya doğru çıktıkça artan karın da etkisi var. Bir süre dinlendim, kalkmak istedim ama dizlerimde derman kalmamıştı. Artık yürüyemem dedim kendi kendime. Başımı ellerimin arasına almış kara kara düşünüyordum. Aslında çok sevinçliydim. Ama bu yolu nasıl yürürüm diye kara kara düşünüyordum. Bir ara sanki birileri kafamı kaldırıp karşı tarafa bakmamı istedi. Kafamı kaldırıp baktığımda birkaç kişinin aşağıya doğru kendilerini bırakmış geldiklerini gördüm. İşte arkadaşlar geldi diye neredeyse yerimden zıplayacaktım. O anda sanki birileri bana, “Köylü de olabilir, sevinmekte acele etme,” der gibiydi. Sevinçten uçmak için iyice yaklaşmalarını bekledim. İyice yaklaşıncı arkadaşlar olduğunu ve yedi kişi olduğunu anladım.

Gelip bana yetiştiklerinde bizimle göreve gelmeyen, kampta kalan arkadaşlar olduklarını gördüm. İçlerinde Hüseyin arkadaş vardı daha sonra şehit düştü. O ve altı arkadaş daha vardı yanında. Beni görünce şaşırdılar. Hüseyin arkadaş, “Burada ne yapıyorsun?” diye sordu. Ona arkadaşlardan koptuğumu, bir haftadır burada ölümle pençeleştiğimi, onları görmenin beni kurtardığını söyledim. Hüseyin arkadaş bu kez hangi gruptan koptuğumu soruyordu. Bir hafta önce erzak görevine giden Sadun arkadaşın grubundan koptuğumu söyledim. Sadun arkadaş onların daha dün kampa ulaştıklarını söylemez mi? Demek ki, onlar da dört gün yollarda kalmışlardı. Ayrıca bazı arkadaşların ayaklarının yandığını, iki arkadaşın şehit düştüğünü ama kampa ulaşan arkadaşların durumlarının iyi olduğunu söyleyerek arkadaşlar hakkında oluşan merakımı da giderdi. Hüseyin arkadaş, kendilerinin başka bir yere göreve gideceklerini söyledi. Ardında bana yolu tarif etti. Tarif etmesine de çok gerek yoktu. Çünkü zaten karda açtıkları izler beni kampa götürecekti. Hüseyin arkadaş, biz

göreve geldikten sonra kamp yerini değiştirdiklerini, hemen önümdeki boğazın alt tarafındaki vadiye geldiklerini söyledi. Ve parmağıyla boğazı göstererek, “Yolun kısalmış, boğaza git hemen aşağısında arkadaşları göreceksin,” dedi.

Artık yerimde durur muyum? Sevinçten kanatlanıp uçacak gibi oldum. Artık yerimde duramıyordum. Her şeyim olan arkadaşlarıma ulaşıyordum. Yaşadığım altı gün bana altı sene gibi gelmeye başlamıştı. Bir an önce gidip arkadaşları görmek istiyordum. Heyecanım gözlerime, hareketlerime yansıyor olmalı ki, Hüseyin arkadaş “Tamam sen git, biz de görevimize gidelim,” dedi. Yorgunluğu, uykusuzluğu, açlığı her şeyi unutup yola çıktım. Arkadaşları görmemiş olsaydım, o boğaza beş saatte bile çıksaydım kendim için başarı sayardım ama öyle bir yürümüşüm ki, bir de baktım yarım saat kadar bile çekmemiş. Bir anda kendimi boğazda buldum. Birkaç adım daha atınca İsmail adındaki arkadaşın bana doğru geldiğini gördüm. Meğer oraya kamp için odun toplamaya çıkmış. Yani kamp o kadar yakınmış. İsmail arkadaş yiyecemmiş gibi kucakladım. Ama o beni tanımadı. Durup şöyle biraz bana baktıktan sonra, “Nizar sen misin, ne olmuş sana, niye bu kadar zayıflamışsın?” demekten kendini alamadı. “Evet, benim Heval İsmail,” dedim. Birkaç gündür yaşadıklarımı ve nasıl ölümle pençelediğimi ama sonunda onları bularak ölümden kurtulduğumu İsmail arkadaş da anlattım. İsmail arkadaş daha fazla uzatmadan, “Kendini aşağıya bırak, arkadaşlar oradaki şikefteler,” dedi.

Biraz daha yürüyünce kayanın dibinde oturan bir başka arkadaş gördüm. Kamptaki herkes benim kaybolduğumu, koptuğumu biliyordu. Ama hiç kimse yaşadığımı bilmiyordu. Kayalığın dibinde oturan arkadaş beni görünce şaşkınlıktan ne yapacağını bilemedi. Hiçbir şey konuşmadan dün gece görevden gelen arkadaşlar nerede diye sordum. Hepsinin şikefte olduğunu ama durumlarının da iyi olduğunu söyledi. Ayrıca arkadaşların benim de şehit düştüğümü söylediklerini, beni görünce o yüzden sevinçten eli ayağının birbirine dolandığını ekledi. Pirinç yüküm hâlâ sırtımdaydı. O da pirinç olmaktan çıkmıştı. Ama olsun, ben yine de kampa kadar

yükümü getirmiştim. Yükümü o arkadaşın yanında indirdim. İçinden ekmeklerimi alarak şikefte doğru gittim. Kapının önündeki nöbetçiye yüksek sesle, “Sadun arkadaşın grubu görevden geldi mi?” diye sordum. Sesimi duymaları için yüksek sesle konuştum. Sadun arkadaş sesimi duyar duymaz, yüksek sesle, “Arkadaşlar Nizar geldi,” dedi. Arkadaşların hepsi bir ağızdan yüksek sesle “Nizar içeri gel,” diyerek beni çağırdılar.

İçeri girdim.

Ama ağlamaklı bir şekilde girdim. Sevincimden ağlasaydım bile ayıp olmazdı. Arkadaşların çoğunun ayakları yanmıştı ve ayakları havada sırt üstü yatıyordu. Sadun arkadaş, “Nizar gördüğün gibi arkadaşların çoğunun ayakları yanmış ve iki arkadaşımız da şehit düştü. Arkadaşlar senin için de şehit düştü dediler, ama ben inanmadım ve senin gelip bize ulaşacağını hep söyledim,” dedikten sonra; “Arkadaşlar, işte gördüğünüz gibi Nizar arkadaş gelip bize ulaştı,” diye sözlerini bitirdi. Ben de arkamda sakladığım ekmeği çıkararak, “Heval Sadun aç mısın, bak bizim görev ekmeğimizi getirdim. Arkadaşlarla birlikte yeriz diye yemedim. Şimdi getirdim ve biz bu ekmeği birlikte yiyeceğiz,” dedim. Arkadaşların gözleri doldu. Gözlerimizden yaşlar boşandı boşanacak gibi oldu. Oysa arkadaşlar çoktan yemek yemişlerdi. Aç değillerdi. Ama olsun, ben yine de birer lokma da olsa koparmaları için, bizim görev ekmeğimizi onlara uzattım.

Şehit arkadaşlarımızı yüreğimize gömdük. Ayakları yananların acılarını paylaştık. Ama sonunda görev ekmeğimizi yine birlikte yedik.

Nizar

Ankara'ya Gitmek İsterken Sarız'dan Döndük

Ülkemizde sürüp giden bir savaş vardı. Bu savaşın bir tarafı Önder Apo öncülüğündeki Kürt Özgürlük Hareketi ve gerillaları olarak bizlerdik. Diğer tarafı ise Türkiye Cumhuriyeti devleti ve ordusuydu. Sadece orduyla da sınırlı değildi. Uluslararası güçlerin silahtan cephane ve ekonomik gücüne kadar her türlü desteğini arkasına alan bir ordu gerçekliğiyle karşı karşıyaydık.

Bu savaş sadece ülkemizin dağlarında sürüp gidiyordu. Ve her gün onlarca insan ölüyordu. Türkiye Cumhuriyeti çıkardığı sürgün, sansür yasasıyla da ülkemde olup bitenlerin duyurulmasının yolunu kapatmıştı. Her gün onlarca insanımız kontra saldırıları sonucu sokak infazlarıyla öldürülüyordu. Yine dağlarda ordu güçleriyle girdiğimiz çatışmalarda her gün onlarca asker ölüyordu. Ülkemizde bu olup bitenlerden ne dünyanın, ne Türkiye kamuoyunun, ne de bölge ülkelerindeki kamuoyunun haberi oluyordu. O yüzden, bu savaş sadece ülkemizin dağlarıyla sınırlı kalmamalı. Sadece oraya hapsedilmemeliydi. Bu savaş ve bu ateş Türkiye dağlarına da yansımaları diye tartışmalar başlamış ve sürüp gidiyordu. Bu tartışmaların çok yoğun bir şekilde yaşandığı bir dönemde harekete katıldım.

Daha önce yerel düzeyde bazı faaliyetler sürdürdüm. Yine aileden katılımlar da olmuştu. '92 yılında bazı arkadaşlar şehit düşmüştü, onların şahadetleri ilan edilecekti. Güneybatı Kürdistan parçasında ilanlar çok resmi bir şekilde ve kitlesel gösterilerle yapılır. O yüzden bu ilanlar hem o arkadaşların köylerinde hem de Halep'te olacaktı. Şehit arkadaşlardan ikisi dayımın oğullarıydı. Onların şahadetini ilan eder etmez ülkeye gidiş kararı aldım. Ve halkın önünde ülkeye gidiş sözü verdim. Öyle bir ortamda söz verdim ve partiye katıldım. Partiye katıldıktan sonra bir yandan eğitim gör-

meşe başladım, öte yandan da bir süre kitle faaliyetlerine devam ettim. Çünkü arkadaşlar tüm dayatmalarına rağmen beni ülkeye göndermiyorlardı. Önderlik, bize ilk toplantısını '93 yılında yaptı. Ülkeye gitme önerimi orada da tekrarladım. Önderlik kabul etmedi ve çalışmalarda kalmam gerektiğini söyledi. "Eğer kendinizi böyle dayatıyorsanız siz çalışmak istemiyor, çalışmaktan kaçılıyorsunuz demektir," dedi. "Siz dağ başına kaçıp silahı elinize aldıktan sonra taq u raq yapmak istiyorsunuz. Benim sizden asıl istediğim toplumu örgütlemeniz, onu bilinçlendirmeniz, kendinizi tanımanız, bilinçlendirmeniz ve kendinizi kendi tarihinizde derinleştirmenizdir. Bundan dolayı, aslında siz çalışmadan kaçılıyorsunuz yani devrimden kaçılıyorsunuz. Ağır yükü bırakıp, gidip hafif bir yük kaldırmak istiyorsunuz," şeklinde bir değerlendirme yaptı. Tabi Önderliğin bize toplantı yapması, bana bir hayal gibi geliyordu. Çünkü ilk defa Önderliği görüyordum. Ve hâlâ o gün gördüklerimin bir hayal olduğunu düşünüyorum. Oysa bir gerçektir. Önderlik tam karşımızda durmuş bizimle konuşuyor, tartışıyor ve bize toplantı yapıyordu. İlk defa Önderliği görmüştük. Adını koyamadığım bir duygu yaşadım. '94 yılına kadar ERNK'de Halep'te çalıştım. Halkın içinde örgütsel çalışmalar yürüttüm. '93'ün sonlarına doğru artık ülkeye gitmeyi dayatıyordum. O zaman rapor da yazdım. Sonunda '94 yılının şubat ayında Önderlik Halep'te bize bir toplantı daha yaptı. Aynı öneriyi orada da tekrarlayınca Önderlik, "Tamam sizi Botan'a göndereceğiz," diyerek onayladı. O zaman, 24-25 arkadaş ülkeye gitmek için dayatmada bulunuyorduk. Hepimiz ısrarla ülkeye gitmek isteyince Önderlik tamam sizi dağa yollayacağız dedi. Biz yaklaşık dokuz kişi Efrinliydik. Biz bir grup, Güneybatı eyaletine gitmeyi önerdik. Çünkü daha önce Terzi Cemal döneminden '93 yılına kadar parti büyük bir kayıp vermişti o eyalette. Ve o pratikte şehit düşen ve düşürülenlerin çoğu Efrinliydi. O sürece kadar dört yüze yakın arkadaş şehit düşmüştü o pratiklerde. 1990'dan '94 yılına kadar çok sayıda arkadaş şehit düşmüştü. Onun için de Önderlik Güneybatı'yı Efrinli arkadaşlara yasaklamıştı, onların oraya gitmesine izin vermiyordu. O yüzden Önderlik, Botan'a gidin di-

yordu. Sonunda biz Güneybatı'ya gitmekte yine ısrar ettik. Biz dayatınca Önderlik biz beş ya da altı kişiye Güneybatı'ya gitmek için izin verdi. Bu arada Güneybatı'ya gidecek başka bir grup daha hazırlandığıydı. Biz de o gruba dahil olduk ve hazırlıklarımızı birlikte yapmaya başladık.

Heyecandan kalbim duracak gibiydi. Gerillacılığın ilklerini yaşayacaktım. Efrin'in dağları da var ve güzeldir de. Ama bu sefer gideceğim dağlar Efrin'in dağlarından çok daha farklı dağlardı. Yani ülkenin, savaşın şiddetli bir şekilde sürdüğü dağlarına gidecektim. Arkadaşlar hazırlıklar kapsamında, bizi bir haftaya yakın Efrin arazisinde dolaştırdılar. Bizi gece ve yüklü yürüyüşlere alıştırıyorlardı. Bir hafta ya da on gün kadar bizi arazide dolaştırdılar. Biraz güç alıp kendimize gelinceye kadar bu eğitim sürdü. O zaman grup sorumlumuz Kerem'di. Sonradan kontra oldu. O zaman grubumuzun birinci dereceden sorumlusu oydu.

Artık gidiş hazırlıklarını yapıyorduk. Daha doğrusu yola çıkma hazırlıkları. Her an yola çıkabilirdik. Elbiselerimizi giymiş, silahlarımızı almış, raxtlarımızı takmış yola çıkmayı bekliyorduk. Tabi elbise giymek, silah almak, raxt takmak ayrı ayrı bir heyecan veriyor insana. Kuryelerimiz ve eşyalarımız hazır. Yani artık bizde çok farklı bir psikoloji oluşmuştu. Bizde öyle bir heyecan oluşmuş ki geç denilse hiçbir şeyi ve tehlikeyi dinlemeden sınırı vurup geçecektik. O denli heyecanlıyız.

Tamam, artık bu gece geçeceğiz dediğimizde kuryeler sorun çıkardı. Meğer baştan beri gelmek istemiyorlarmış ve o yüzden de bizi öyle hemen hemen bir ay kadardır sınır boyunda dolaştırıp duruyorlarmış. O yüzden biz de onlardan şüphelendik. Ve grup sorumlusu onları tutuklayıp arkadaşların yanına yolladı. Onlarla birlikte yaklaşık bir aydır bizi oyaladıklarını, sınır boyunda tehlikelerle iç içe bizi oyalayıp durduklarına ilişkin bir de not gönderdik. Gitmek istemediklerini, o yüzden grubun gidişi önünde de engel olduklarını da yazdık.

Onları gönderdikten sonra bu kez sınırı geçmenin arayışlarına girdik. Hiçbirimiz o yolu bilmiyorduk. İçimizden o yoldan daha

önce sadece bir kere geçmiş olan Hanefi arkadaş vardı. O da, Önderlik sahasına gitmek için, sadece bir kere geçmişti. Ancak yine de sınırı geçtikten sonra kendisi bizi Gavur dağına götürebileceğini söyledi. Bu durum, Hanefi arkadaş orayı biliyor anlamına gelmiyor. Çünkü bazen geçtiğin bir yoldan, düşman bir hafta sonra gelip karakol kurmuş olabiliyor. Ki bizim savaşımızda bunlar çok olağan şeylerdi. Ve çokça da yaşanmıştı.

Bizim grup için yapılan planlama gereğince, ilk önce Gavur dağlarına geçecektik. Ondan sonra da yolumuz Ankara'ya kadar uzayabilirdi. Bizden sonraki grup da Güneybatı eyaletine geçecekti. Sınırı nasıl geçeceğiz diye kara kara düşünürken aklımıza köylülerin o yolları bildiği ve iki tane sağlam köylü bulmamız durumunda bizi geçirebilecekleri geldi. Tabii bu düşüncüyü anında pratikleştirdik. Bizi sınırdan geçirmeleri için iki köylüyü bulup getirdik. Ve kendimizi vurduk sınıra. Vız gelirdi bize o an, sınır da ölüm de. Çünkü biz artık gerillaydık. Ülkemiz için savaşmaya gidiyorduk. Yani o sınırda etten ve kemikten bir duvar da örülmüş olsaydı yine de geçişimiz için engel olamazdı. Çünkü hınca hınç bir öfkeyle doluyduk. Vurduk kendimizi, vurduk sınıra.

Ancak sınırı geçip kısa bir sürede yürüdükten sonra düşman telsizlerinin harekete geçtiğini fark ettik. Bu durum düşmanın sınırdan geçişimizden haberinin olduğu anlamına geliyordu. Çok fazla öyle kötümser olmak da istemiyorduk. Meğer yolumuz boyunca pusular varmış ve biz fark etmeden onları yırtıp geçmişiz. Tabii çok sonra tutuklayıp gönderdiğimiz kuryelerin düşmana bilgi verdiklerini öğrendik. Düşman telsizlerindeki hareketlilikten ötürü hiçbir yerde durmadan yolumuza devam ettik. Sabaha doğru kendimizi İslâhiye'nin arka taraflarına attık. İslahiye, Gavur dağının eteklerinde Kürdistan'ın şirin bir ilçesiydi. Ve eteklerinde durduğumuz dağın da Gavur dağı olduğunu öğrendik. Çok yüksek ve asi duruyordu. Zirveye yakın yerlerde hâlâ kar vardı. Bizi geçiren köylüler orayı biliyordu ve oranın güzel olduğunu söyleyerek bizi oraya götürdüler. Sabah olunca köylüler daha fazla gelemeyeceklerini, geri dönmeleri gerektiğini söyleyip geri döndüler. Ondan sonra

artık iş başa düşmüştü. Ve biz de zaten kendi başımıza vurup geçeriz diyorduk. O köylüler gelmeseydi kendi başımıza sınıra da vurup gelecektik. Çünkü başka çaremiz yoktu. Köylüler bizi bırakıp gittikten sonra askerler onları yakalayarak sorguluyorlar. Onlar da bizi getirdiklerini itiraf ediyorlar. Düşman köylülerden de bu bilgiyi aldıktan sonra kapsamlı bir operasyon başlattı.

Biz gece boyunca yürümüştük. Ve oldukça yorulmuştuk. Öğlene kadar dinlenmeyi düşünüyorduk. Saat ona doğru bir anda etrafımızın sarıldığını fark ettik. Ve bir anda da kendimizi bir çatışmanın ortasında bulduk.

Ülkemde, ülkemin güzel dağlarında, ovalarında, bayırlarında güzel bir bahar yaşanıyordu. O güzelim baharın tadını çıkarmayı düşünüyorduk. Ama biz savaş halinde olan bir halkın çocukları ve bir hareketin militanlarıydık. Düşman bize bunu yaşatmayı düşünmüyordu. O yüzden ülkemizin dağlarına adım atar atmaz peşimize düşmüştü. Çatışma akşama kadar sürdü. Bir iki arkadaş hafif yaralandı ama kaybımız yoktu. Bu arada bu çatışmayla, ilk çatışmayı yaşamış oldum. Sadece ben değil benim gibi birçok arkadaş bu çatışmayla ilk çatışmalarını yaşadılar. Tabii onun da havası, psikolojisi farklıydı. Bir de kayıp vermeden çıkmışız. Artık kim tutabilir bizi. Kendimize güvenimiz gelişti. Ve önümüze kim çıkarsa çıksın gibisinden bir hava oluşmadı değil. Akşam geri çekilmemiz gerekiyordu. Çatışmaya da çok ani bir şekilde girdiğimiz için mevzilenmemiz de öyle istediğimiz gibi olmamıştı. Alt alta, üst üste bir mevzilenme olmuştu. Bu durum geri çekilmede bize sorun çıkardı. Çünkü alt taraftaki mevzide kalan arkadaşları çekmemiz gerekiyordu. Onları çekmek için savunma yapmaya başladık. O sırada başımızın yanından mermiler yüzümüzü yalayıp geçecek şekilde bir tarama yapıldı. Mermilerin birçoğu sol tarafımdaki kayaya isabet etti. Yüzümün sol tarafı küçük taşlarla doldu. Kan akmaya başladı. Kendi kendime bu iş buraya kadar, herhalde şehit düşerim dedim. Bu arada yukarıya çıkmaları için, aşağıda kalan arkadaşlara hâlâ, "Acele edin," diye sesleniyordum. Hâlâ çıkmadıklarını görünce, "Heval çabuk çıkın ben yaralandım," dedim.

Manga komutanım Serhat arkadaş (hâlâ yaşıyor) “Nasıl ve nereden yaralandın?” diye sordu. Ben de başımdan mermi yedim diye cevap verdim. O durumda bile espri yapabilen bir arkadaş, “Heval başından mermi yediğini söylüyorsun ama hâlâ konuşuyorsun. Konuştuğuna göre sana bir şey olmaz,” dedi. Ardından, “Kurşun sıyırmıştır bir şeyin yoktur,” diyerek beni rahatlatmaya çalıştı. Gerçekten de öyleydi. Çünkü sadece kurşunun parçaladığı taş parçacıkları gelip sol yanağıma saplanmışlardı.

Sonunda arkadaşların hepsi bir araya toplandı ve geri çekilme yaptık. Ama nereye gideceğiz onu bilmiyoruz. Çünkü daha önce hiçbirimiz orada kalmamıştı. Gitmeye çalıştığımız her yerde kar ve asker vardı.

Ama her şeye rağmen çatışma alanından çıktık. Yani biraz uzaklaştık. Çatışmadan bir gece önce hiç dinlenmeden sabaha kadar yürümüştük. Yürüyüşten sonra ulaştığımız yerde dinlenmeyi düşünürken bir anda kendimizi bir çatışmanın ortasında bulmuştuk. O yüzden de hiç dinlenememiştik. Hepimizi aynı durumu yaşıyorduk. Çatışma alanında çıkıp biraz uzaklaştıktan sonra arkadaşlar bir yerde durup burada biraz dinlenebileceğimizi söyleyerek nöbetçilerimizi çıkarmamızı istediler. Dağlarda, dağların zirvesinde karın içinde geçireceğimiz ilk günlerdi. Bu yüzden nasıl yatacağımızı bile bilmiyorduk. Çünkü her yer kardı. Yanımızda da battaniye, tulum gibi bir şey yoktu. Kendi kendime bu karın içinde nasıl yatacağım diyordum. Yanımızda parke falan da yoktu, bazı arkadaşlarda sadece kefiye var, bir de üstümüzdeki gerilla elbiseleri. Başka bir şeyimiz yoktu. Hava da oldukça soğuktu. Ama uyku geldi mi hiçbir şey dinlemez. Zaten yorgunduk ve bir de, günboyu süren çatışmada dinlediğimiz mermi sesleri de vardı. Bunların üstüne bir de acemilik eklenince uyku hiçbir şeyi dinler mi? Bunların hepsi birleşince insan her yerde yatabilir. Kaldı ki biz de öyle yaptık. Karın üstüne uzanıp yatmaya çalıştık. Bizimle olan eski arkadaşlar bizi o durumda görünce, “Hemen kalkın, öyle yatarsanız hastalanırsınız,” dediler. Biz de, biraz da kızarak, “Nasıl yapalım peki, hiçbir şeyimiz yok ki,” dedik. Hanefi ve Ferhat arkadaşlar vardı. Ferhat arkadaş Silvanlıydı. İkisi de daha sonra şehit

düştü. Gelip bize nasıl yatmamız gerektiğini gösterdiler. Önce biraz çalı çırpı toplayıp altımıza sermemiz gerektiğini ondan sonra yatabileceğimizi söylediler. Ki daha sonra gerillanın bu yatağının çok meşhur olduğunu ve adının da “Çılo Yaylı” yatağı olduğunu söylediler. Arkadaşların söylediklerini yapınca gerçekten az da olsa ısındığımızı gördük. Nasıl uyuduğumu hatırlamıyorum. Ama mışıl mışıl uyuduğumu biliyorum. Günler geceleri, geceler günleri kovalayarak akıp gidiyordu. Biz de her gün başka bir yerde, başka bir pusu yada çatışmadaydık. Çatışa çatışa yol almaya çalışıyorduk. Hedefimiz önce Güneybatı eyaletine ardından da Sarız taraflarına geçmekti. Ve oradan da Ankara’ya kadar gerilla olarak gitmeyi düşünüyorduk. Önümüze planlama olarak konulan da oydu. Yolumuz uzundu. İşin içine çatışmalar, pusular, yol ve arazi bilmeme durumları da girince yolumuz daha uzun sürdü. Bazen kendi etrafımızda döndüğümüz zamanlar da oldu. Kuryemiz yada bir haritamız bile yoktu. Sadece bir pusulamız vardı. O da araziye biraz bilen Hanefi arkadaşın yanındaydı. Bazen çıkıp elinde tuttuktan sonra, “Tamam, kuzey bu tarafta, hadi yolumuza devam edelim,” diyordu. Etrafımıza bakıp çatışma için uygun bir yeri seçtikten sonra bu geceki hedefimiz işte burası diyerek yola devam ediyorduk. Akşamın karanlık örtüsü kara bir çarşaf gibi doğanın üstüne düşer düşmez yola çıkıyorduk. Gündüz tespit ettiğimiz tepeye doğru durmadan yürüyorduk.

Gavur dağında, dağlarında deli bir bahar yaşanıyordu. Bazen her yeri bembeyaz bir sis tabakası sarardı, bazen de bakardın bir anda bardaktan boşanırcasına bir yağmur başlardı. Sırılsıklam bir halde geceler boyu durmadan yol alıyorduk. Bol çatışmalı, hatta maceralı denilebilecek iki aylık bir yürüyüşün ardından Göksün taraflarına yetiştik. Göksün, Güneybatı eyaletine düşüyordu. Ancak tam Güneybatı eyaleti de sayılmıyordu. Çünkü Güneybatı ile Çukurova arasındaki bir bölgeydi. Güneybatı ile Amanos ve Toroslar arasındaki bir geçiş hattıydı. Arazi bilmeden, yol bilmeden dağ dağ, ova ova, vadi vadi yol alarak oraya varmıştık. Bu kararlılık, bu ısrar gerillanın inancını, davasına sadakatini gösteriyordu. Bizim de elimizde, inanç getirdiğimiz Önderliğimizin ideolojisi ve inandığımız haklı davamız

vardı. Yürüten de, gözünü kırpmadan ölüme götüren de, belki rüyalarımızda bile göremeyeceğimiz bir arazide amacına doğru yol al-
dıran da oydu. İşin en ilginç yanı birkaç arkadaşın dışında hepimizin
yeni olmasıydı. Öyle çok fazla tecrübemiz de yoktu. Her şeyi o yü-
rüyüşle öğreniyorduk. Kavgayı da, düşmanı da, yol yürüyüşünü de,
çatışmayı da o yol yürüyüşünde öğreniyorduk. Yani gerilladaki ilk-
lerimizin çoğunu o zaman yaşıyorduk. İlkler insan için çok önemli
şeylerdir. İlkler belleğe bir daha çıkmamacasına kazanır.

İlklerimizle baş başa, kıyasıya bir kavgaya, mücadeleye doğru
yol alıyorduk. O iki aylık yol sürecimiz boyunca bir sürü olay ya-
şadık. Onlarca çatışmaya girdik ve bir o kadar da pusudan geçtik.
En güzel yanı da, o süre boyunca hiçbir kayıp vermemiş olma-
mızdı. Bu durum, henüz birçok konuda, yani daha doğrusu geril-
lacılık konusunda acemi olmamıza rağmen bir başarı sayılabilirdi.

Güneybatı'da arkadaşlar vardı. Küçük gruplar biçiminde de olsa,
orada arkadaşlarımız vardı. Ancak biz daha onları görmüş değildik.
İki ay kadar bir süreydi hiçbir arkadaşı görmemiştik. Hepimizin içine
bir de arkadaş hasretinin hüznü çökmüştü. Hasret kalmıştık arka-
daşların yüzüne. Onları bir an önce görmek istiyorduk. Görüp yol
boyunca yaşadıklarımızı anlatmak istiyorduk. Bir de alanda gerilla-
cılığın nasıl yapıldığına ilişkin bir şeyler öğrenmek istiyorduk. Ge-
rillacılığın bizim yaptığımız gibi olmadığını çok iyi biliyorduk. Her
gün çatışma, her gün yeni bir pusuya girmek gerillacılık değildi. Ama
nasıl olması gerektiğini de bilmiyorduk. İşte bunları alandaki arka-
daşlardan öğrenmek ve bir de arkadaş hasretimizi gidermek için on-
larla görüşmenin yollarını aramaya başladık.

Bir gün, yine telsizle onlara çağrı yaptık. Birkaç gündü çağrı ya-
pıyorduk. Ancak o ana kadar bize cevap veren olmamıştı. Tesa-
düfen o gün bağlantı kurduk. Aslında aramızda belirlediğimiz
herhangi bir şifre de yoktu. Ancak bizim kendi literatürümüzde
doğal olarak oluşan bir şifre vardı. Literatürümüzde kendiliğinden
oluşan şifreyle onlara uzaktan geldiğimizi, yaklaşık iki aydır yolda
olduğumuzu ve onlarla görüşmek istediğimizi ilettik. Tamam de-
diler. Ancak nerede görüşeceğimizi bilmiyorduk. Çünkü biz ara-

ziyi bilmiyorduk. Sonunda onlar bize bir yer verdiler ki orayı da bilmiyorduk, tahminen arayarak orayı bulduk ve onları beklemeye başladık. Ertesi gün yanımıza küçük bir birim geldi. Bize verdikleri yerin alt tarafında bulunan yola gelmişlerdi. İki arkadaşı onları yanımıza getirmek için gönderdik. Onları getirmek için gönderdiğimiz arkadaşlar kısa bir süre sonra gelen grupla birlikte geldiler. Kısa bir görüşmenin ardından yanımıza araziyi bildikleri için bizimle hareket amacıyla üç arkadaş bırakıp gittiler.

Yanımızda bıraktıkları arkadaşlara yol maceramızı ve yol boyunca yaşadıklarımızı özetle anlattık. Biz anlattıkça arkadaşların gözleri fal taşı gibi açılıyordu. Sonunda kendilerini tutamayarak, "Heval ya, siz deli misiniz?" diye sormadan edemediler. Sınırdan bu yana çatışarak gelmenin öyle kolay bir şey olmadığını ve nasıl tasfiye olmadığımıza hayret ettiklerini söylüyorlardı. Böyle devam etmemiz durumunda daha yerimize varmadan tasfiye olacağımızı söylüyorlardı. O an biraz delice bir grup olduğumuzu anladık. Çünkü gerçekten dönüp geriye, yaşadıklarımıza, atlattığımız tehlikeleri yeniden düşündüğümüzde gerçekten kendimiz bile inanmadık nasıl kurtulduğumuza. Şöyle bir tarzımız ortaya çıkmıştı; önüne ne çıkarsa vur kır geç. İzlediğimiz tarz bu olmuştu. Gerillacılıkta, bu büyük bir riskti. Yapmamamız gereken bir şeydi. Yoldan geçen bir grup olduğumuz için mümkün mertebe çatışmadan kaçınmamız gerekiyordu. Ancak biz her önümüze çıkan düşmanla çatışmıştık. Gerçi elimizde de değildi. Çünkü ne kuryelerimiz ne de araziyi bilenimiz vardı. Yanlış bir giriş yapmıştık. Orada bir süre kalıp tarzı öğrendiğimizde, gerillacılığın yaptığımız gibi olmadığını gördük. Meğer işler öyle bildiğimiz gibi değilmiş. Bilinen gerillacılık böyle değilmiş, biz yanlış yapıyormuşuz. Bizim yaptıklarımız yanlış ve kendimize göreymiş. Arkadaşlardan bunları öğrendikten sonra bu kez onların, doğru olduğunu söyledikleri tarzda hareket etmeye başladık. Hedefimiz Binboğalar'a ulaşmaktı. Binboğalar Güneybatı Kürdistan eyaletinin sanki gerilla için yapılmış dağlarıydı. Henüz görmüş değildik. Binboğalar'dan sonra da Sarız taraflarına geçecektik. Birkaç gün orada kaldıktan sonra Afşin

tarafına geçtik. Birkaç gün Afşin taraflarında kalıp ihtiyaçlarımızı karşıladıktan sonra Sarız taraflarına geçtik. Bu kez yollarda çok fazla ciddi bir şeyle karşılaşmadık. Çünkü bizimle olan ve alanı çok iyi bilen arkadaşlar vardı. Onların belirlediği hareket tarzına göre hareket ediyorduk. O yüzden ne çok fazla iz bırakıyoruz, ne kimseye görünüyoruz, ne açık hareket ediyoruz, ne de düşmanın muhtemel çıkış hatları olabilen yerlerde kalıyoruz. Düşman bilgi almayınca operasyon da yapamıyordu. Galiba, artık altın kurallarını yerine getirmeye çalışan bir gerilla grubu olmuştuk.

Biz grup olarak Sarız'a geçmiştik ancak bunun çok farkında değildik. Bize Cizre ya da sınırdaki herhangi bir yere geçmişiz gibi geliyordu ve öyle yaklaşıyorduk. Oysa düşman için hiç de öyle değildi. Bu alana gelişimiz düşmana göre çok ama çok tehlikeli bir durumdu. Yaklaşık yirmi gün kadar alanda kaldık. Bazı köylere girip çıktık. Halkla ilişki kurmak istedik. Çünkü oraya yerleşmek istiyorduk. En azından bir birimimizi oraya yerleştirmek istiyorduk. Çünkü ondan sonra Malatya'ya doğru bir hat açarak oradan da Adıyaman'a doğru uzanmak istiyorduk. Aynı yerden Ankara'ya doğru başka bir hat açmayı planlıyorduk. Zaten önümüze konulan görev de buydu. Başarmamız gereken buydu. Önümüze konulan görev, dört beş yıllık gibi bir sürede gerçekleştirilmesi planlanan bir hedefti. Hedeflerimizden biri de Kürdistan'a giriş çıkış yollarını doldurmaktı. Dersim'den Karadeniz'e kadar doldurulmuştu. Biz de buradan kademe kademe alanları doldurarak Ankara'ya kadar gitmeyi hedefliyorduk. Buradaki amaç savaşı Türkiye'ye de yaymaktı.

Bizim planımız buydu. Ama herkes kendine göre bir plan yapıyordu elbette. Bizim planımız bu iken düşmanın planı da farklıydı. Planımızı gerçekleştirmek için harekete geçmeye çalışırken günlük olarak noktalarımızı değiştiriyorduk. Bir gün, kaldığımız bir noktada çevremizin sarıldığını fark ettik. Her tarafımız tutulunca herhangi bir yerden çıkış bulamadık. Zaten araziye de çok fazla bildiğimiz yoktu. Hatta hiç yoktu. Çünkü hepimiz ilk defa o alana gidiyorduk. Bizimle gelen kuryeler dahi, daha önce o alana gitmiş değillerdi. Tek care olarak çatışmaya girmek kaldı. Çatışma giderek şiddetleniyordu. Çünkü

düşman her tarafı sarmıştı ve silah sesleri de duyulmaya başlayınca çatışma alanından uzak olan güçler de durmadan çatışma alanına geliyorlardı. Giderek biz de daralıyorduk. Çünkü korkunç bir şekilde üzerimize geliş vardı. Oradaki düşman gücü çok fazla savaştan anlamadıkları için rastgele, durmadan geliyorlardı. Çatışmayı o şekilde sürdürmemiz bizi imhaya götürecekti. O anda arkadaşlar bu durumu değiştirmemiz gerektiğini, bunu da bir iki mevziyi hedefleyerek imha etmekle yapabileceğimizi söylediler. Öyle durumlarda her şey birkaç saniye içerisinde olup biter. Bir an için konuşulur, durmaksızın planlamaya gidilir ve ardından da pratikleştirilir. Bu sürecin tamamı birkaç saniye yada bir an içinde olup biter. İki mevziyi vurmak için bir gruba talimat verildi. Arkadaşlar yöneldi ve birkaç dakika içinde mevzileri ele geçirdiler. O mevzilerin ele geçirilmesi bize biraz nefes aldırttı. Çünkü mevzilerin vurulmasından sonra artık rastgele gelmiyorlardı. Orada ölümün olduğunu gördüler. Yani savaş denen olayda, sadece bizlerin değil, onların da öleceğini, onların ölmesinin daha kolay olacağını gördüler. O yüzden biraz frenlediler. Ama hâlâ zorlanıyorduk. Akşama doğru iki mevziyi daha hedefleyip ele geçirdik. Ardından birkaç mevziyi daha hedefleyip ele geçirdik. Akşama doğru düşmanı bütün mevzilerden söküp atmıştık. Onları mevzilerinden söküp atmamız çatışmanın seyrini de değiştirdi. İnisiyatif bizim elimize geçmişti. Artık çatışmayı onlar değil biz yönetiyorduk. Son mevzileri hedeflerken silah kaldırmayı da amaçlamıştık. O zamana kadar koruculuk nedir bilmiyorduk. Korucuların olduğunu duymuştuk. Ama hiç görmediğimiz için nasıl olduklarını, nasıl savaştıklarını bilmiyorduk. Ama düşman mevzilerden sökölüp atıldık-tan sonra mevzilere giderken çok farklı bir durumla karşılaştık. Silah almak amacıyla gittiğimiz mevzilerde çiftelerin olduğunu gördük. Çifteleri görünce şaşırdık. Mevzide de silahların sahibi iki köylü vurulmuştu. Onları bırakıp başka bir mevziye gittik. Orada da pompalı tüfekleri gördük. Ve onların da sahipleri sivil köylülerdi. Mevzilerde vurulup düşmüşlerdi. Oysa mevzilerden kleş ya da G-3 gibi silahlar kaldırmayı umuyorduk. Durum gerçekten şaşırtıcıydı. Ama ne olduğunu da o anda anlayamadık.

Meğer biz alana varır varmaz alana teröristlerin geldiği söylen-tisi yayılmıştı. Kayseri'nin siyasi yapısı da biliniyor. Yani büyük oranda faşisttir. Bu söylentilerle birlikte düşman uğradığı her köyde, her kasabada işte, buralara teröristlerin geldiğini, onları yani bizi yakalamak için operasyona başladıkları, olası bir çatışmada si-lahlı olan herkesin askere destek vermek için çatışma alanına gel-mesini söylemiş. Yani oranın halkı bize karşı savaşmak için düşman tarafından iyice hazırlanmış. O yüzden çatışma başlar baş-lamaz silahını kapalı bizimle çatışmaya gelmiş. Akşam olunca ça-tışma alanından uzaklaştık. Epey de uzaklaşmıştık. Ama operasyon devam ediyordu. Çekileceğimiz yerde de çatışmaya girebileceği-mizi hesaplayarak üslendik. Hesabımız yanlış çıkmadı. Ertesi gün öğleye doğru yeniden etrafımızın sarıldığını fark ettik. Asker yine yalnız değildi. Askerlerle birlikte pompalı ve çifte silahlarıyla köy-lüler de vardı. Öğleden sora yeniden çatışma başladı. O günü de yoğun çatışmayla geçirdik. Ancak karışımıza çok yakıcı bir gerçek çıkıyordu. O da bizim, kendimizi hâlâ ona tanıtamadığımız halkı, düşman bize karşı örgütleyerek, savaşa sokacak noktaya kadar ge-tirdiği idi. Yakıcı bir gerçektir. Çünkü '93 yılında ülkeye gelmek için kendimizi dayatırken Önderlik, en zor ama en başta yapılması ge-reken iş olan, halkı örgütlenme işinden kaçarak, en kolay iş olan, sırtımızda çanta elimizde silah, eşkiya yaşamı gibi bir yaşama kaç-tığımızı söylemişti. İki gündür karşılaştığımız gerçek Önderliğin iki yıl önce söylediklerinin pratik göstergeleriydi. Bu gerçek, savaştan önce halkın uyandırılması gerektiğini gösteriyordu. Bizim haklı davamız ve savaşımımız devlet tarafından yanlış aktarılıyordu. Bizim ilk önce yapmamız gereken onlara amacımızı anlatmak ve kavratmaya çalışmaktır. İkinci günkü çatışmadan sonra bu sefer gittiğimiz yolu geri gelmeye başladık. Yani Ankara'ya kadar uzan-mayı hedefleyip ulaştığımız, ancak yerleşemediğimiz Sarız'dan geri çekilmeye başladık. Geri çekilme boyunca birkaç sefer daha çatış-maya girdik. Bu arada kayıplar da vermeye başladık.

Erzak sorunlarımız ciddi boyutlara ulaşmıştı. Bunları çözme-miz gerekiyordu. Bir yerde görüşme için ve gelirlerken biraz erzak

getirmelerini istediğimiz bazı milisleri çağırarak. O randevuya giden iki arkadaşımız şehit düştü. Operasyonlar hâlâ çok kapsamlı bir şekilde devam ediyordu. Biz nefes almakta bile zorlanıyorduk. Sarız alanına bizden önce hiçbir gerilla grubu gitmemişti, o alana giden ilk gerilla grubu bizdik. Sarız arazi olarak çam ağaçlarının yoğunlukta olduğu bir yerdi. Alan ne tam ormanlık ne de tam çıplak bir araziydi. Bazı yerleri Binboğalar'ın arazisine benziyordu. Oldukça sert ve sarptı. Ancak arazinin genel yapısı sertlikten çok engebeli bir yapıdaydı. Geniş ovaları yoktu. Küçük tepecikler, vadikilerden oluşuyordu. Yer yer çok yüksek silsileleri de vardı. Oradaki halk daha önce arkadaşları görmemişti ve PKK'yi tanımıyorlardı. Çoğunluğu partiyi yanlış tanıyordu. Devlet bize nasıl terörist diyorsa onlar da öyle diyordu. Kürt olmalarına rağmen bize bu tanımlamayı yapıyorlardı. Bu alanda tek taraflı propaganda yapılmıştı. Daha önce bu alana PKK gelmemiş, propagandasını yapmamış, kendini tanıtmamıştı. Onun için de devlet ne demişe ona inanmışlardı. O nedenle askerler bize karşı operasyon başlattıkları zaman köylüler de askerlerle birlikte hareket ediyorlardı. Hatırlıyorum, sonbahar aylarıydı, biz bir çatışmaya girmiştik, mevzilerde bize karşı savaşanların çoğunluğunu yine köylüler oluşturmuştu. Aynı çatışmada köylülerden biri, "Kardeşler, Ermenilere ölüm!" diye bağırıyordu. Avazı çıktığı kadar bağırarak bunu söylüyordu. Hiç Türkçe bilmeyen -ki ben de tek bir kelime bile bilmiyordum- Demhat ve Kahraman adında iki tane Efrinli arkadaş daha vardı. Bunlar niye böyle bağırıyor ve ne diyorlar diye Hanefi arkadaşına sorduk. Bize meseleyi anlattı. Tabii bir şaşkınlık dalgası daha yaşadık. Bunu da gizleyemeyerek, "Gerçekten bize öyle mi diyor?" diye sorduk. Hanefi arkadaş, "Evet gerçekten bize öyle diyor," dedi. "Ama biz Ermeni değiliz ki," dedik. Hanefi arkadaş, "Orası öyle ama burada ne kadar söylersek de bir şey değiştirmez. Çünkü onlara Ermeni olduğumuz söylenmiş ve onlar da bizi böyle biliyorlar," dedi. Biz kendimizi onlara tanıtmamıştık. Devlet bizi onlara nasıl tanıttıysa onlar da bizi öyle biliyorlardı. Önceden bize basit gelen bazı şeylerin farklı olduğunu daha sonra anladık. Çok basit gördüğümüz birçok şeyin

çok derin olduğunu gördük. Eğer biz Engizek ya da Nurhaklara gitseydik oradaki halk bizi tanıyordu. Üstelik yurtseverdiler. Ama şimdi bulunduğumuz alan çok farklıydı. Erzak için zorunlu olarak köylere iniyorduk. Bazı yerler hiç ses çıkarmıyordu. Biz de ihtiyaçlarımızı alıp çıkıyorduk. Bazı yerler ise vermek istemiyordu. Biz de o durumda zorla alarak, paralarını da zorla vererek çıkıyorduk. Halk bizi tanımıyordu. Ama yoğun ve yaygın operasyonlardan nefes alamadığımız için biz de kendimizi tanıtmak için bir şey yapamıyorduk. Üç ayda yürüyerek gittiğimiz yolu yirmi dört günde gelerek Amanoslara ulaştık. Bu yirmi dört günün yarısını ise çatışmalarla geçirdik. Giderken araziye tanımaaya çalışarak gittiğimiz için geri çekilmede araziye tanıma konusunda çok fazla zorlanmadık. Ancak geri çekilme ile birlikte kayıplar da vermeye başladık. Çünkü yaygın operasyon ve pusulardan ötürü birçok yolu kullanamıyorduk. O yolların hepsi düşman tarafından tutulmuştu. Operasyonlarda, önümüzde bir set oluşturunyorlardı. Bazen operasyonların arkasından dolanmayı düşündüysek de, bazı zamanlar denediysek de çok fazla başaramadık. O yüzden her şeyi göze alarak vurup geçmeyi esas alıyorduk. Çünkü başka bir seçeneğimiz kalmamıştı. Biz önde, operasyon arkamızdan geliyordu. Adeta bir kovalamaca oyunu gibiydi. Ceyhan suyunu geçip Amanosların sık ormanlıklarına varana kadar düşman arkamızdan geliyordu. O sık ormanlığa girdikten sonra izlerimizi kaybettirdik. Düşman izlerimizi kaybedince geri döndüğümüzü düşünüp geldikleri yoldan operasyonu devam ettirerek geri döndüler.

Sarız'a gidiş ve dönüşümüz, bir sefer gibi oldu. Evdeki hesap çarşıya uymadı. Farklı planlarla gittik ama farklı bir şekilde geri dönüş yapmak zorunda kaldık. Düşman, bizim hesapladığımızdan daha fazla tedbir almış ve planlamasını ona göre yapmıştı. Eğer biz yaptığımız işin ağırlığında olsaydık, daha planlı, daha hesaplı davransaydık güzel şeyler yapabilirdik. En azından önümüze konulan görevin bir bölümünü yerine getirebilirdik. Araziyi iyi bilmemek, diğer taraftan tecrübesizliğimiz çalışmamızın böyle olmasında etkili oldu. Yönetimin tecrübesizliği, politikadan kopukluğu,

gerçeklikten uzaklığı, mücadele gerçekliğinden kopuk; kendine göre hareket tarzı bizim ilerlememize değil geri dönmemize neden oldu. Geri döndük ama büyük kayıplar vererek geri döndük. Bir yerde sekiz bir yerde üç bir yerde iki arkadaş şehit vererek dönmeyi başarabildik. Otuz kişi gittik. Dört kişi ihanete gitti. On beş de kayıp verdik. Sadece on bir kişi geri dönebildik.

Geri döndüğümüzde artık sonbahar olmuştu. Bu kez ne yapmamız gerektiğine karar vermemiz gerekiyordu. Amanoslarda mı kalacaktık yoksa geri akademiye mi dönecektik. Bu konuda bazı tartışmalar yürüttük. Birçoğumuz Amanoslarda kalmaktan yanaydı. Ama akademiye dönelim diyenler de vardı. Amanoslarda da o ana kadar üslenme yapan arkadaşlarımız olmamıştı. Gidip bir süre pratikte kalıp dönen gruplarımız olmuştu. Ancak üslenen hiç olmamıştı. '90'lı yıllarda bazı Türk sol grupları çıkmış, onlar da çok kısa bir süre içinde tasfiye olup gitmişlerdi. Sonbahar olmasına rağmen hâlâ yaladan inmemiş olan köylüler vardı. Onlardan erzacağımızı temin etmeye çalıştık. Çok kötü insanlar değildi. En azından öyle görünüyorlardı. Onlardan en iyisi olduklarını düşündüklerimize nerede kalabileceğimizi, neresinin daha güvenli olduğu gibi konularda danıştık.

Köylüler orada Baskın Noktası olarak adlandırılan bir noktayı bize gösterdiler. Bizden önceki gruplardan birinin orada tasfiye olduğunu söylediler. Grup baskın yemiş ve hiç kimse sağ kurtulmamıştı. Ona rağmen daha güzel bir yer bilmediğimiz için, bir de daha iyi bir yer bulana kadar orada kalmaya karar verdik. Büyük telsizimizi kurarak partiyle bağlantı kurduk. Geçen yaklaşık beş aylık süreçte yaşadığımız pratiğin özetini sunduk. Sarız taraflarında tutunamadığımız için Amanoslara çekildiğimizi ve Amanoslarda üslenme eğiliminde olduğumuzu, ancak partinin vereceği karara göre hareket edeceğimizi bildirdik. Arkadaşlar Amanoslarda üslenmemizin çok iyi bir şey olacağını söyleyerek üslenme için aldığımız kararı onayladılar. O zaman yapılacak en mantıklı şey de oydu. En uygun kararı almıştık. Çünkü Amanoslar, Güneybatı eyaleti ile Önderlik Sahası arasında bir köprü gibi olacaktı. Ondan sonra arkadaşların gidiş gelişleri güvenlik içinde olacaktı. Daha son-

raları oradan daha değişik alanlara açılım yapılabilirdi. Orası üs ve geri cephe alanı olarak değerlendirilerek her tarafa açılım için gidi- lip gelinebilirdi. Zaten Sarız'da tutunamamamızın temel nedenle- rinden biri ara yerlerde birimlerimizin olmayışydı. Ara yerlere birimlerimiz yerleşmiş olsaydı Sarız'ı açma gibi bir sorun kalmazdı. Ama açamadık. Ve bu da bize, bir başka yere açılım amacıyla gi- derken Sarız pratiğinden çıkardığımız ders olarak kaldı.

İlk giriş yaptığımız yıl açılım için büyük bir fırsat vardı. Ama de- ğerlendiremedik. Daha sonra orayı yeniden doldurmak istedik, oraya yönelik bazı girişimlerimiz de oldu. Ama hep sonuçsuz kaldı. Yani başlangıç sonu belirlemişti. Başlangıcı iyi yapsaydık so- nucu da iyi olurdu. Başlangıcı iyi yapamadığımız için sonucu da iyi olmadı. O yüzden bugüne kadar da orası hep boş kaldı...

Bizim tutuklayıp gönderdiğimiz kuryeler soruşturmaya alını- yor. Soruşturmalarından bir şey çıkmıyor. Serbest bırakılarak ye- niden görevlendiriliyorlar. Tabii bu arada yaklaşık üç ay gibi bir süre geçiyor. Soruşturmaları bitikten sonra, bizim ardımızdan gel- mesi gereken grubu üç ay sonra getiriyorlar.

Biz Sarız tarafındayken, telsizden bir grup arkadaşın çatışmaya girdiğı ve imha olduğunu takip ettik. Grup sorumlusu Türk Sami adıyla bilinen arkadaştı. İsmi aklıma gelen ve yakından tanıdığım arkadaş oydu. Ama grup yirmi beş kişiden oluşuyordu. Tutukla- yıp gönderdiğimiz kuryelerden birinin adı Feyzi'ydi. "Grubun ge- çişinden önce deneme için üç ya da dört arkadaş geçmemiz gerekir. Herhangi bir şey olmazsa üç yada dört gün sonra gelip grubu alacağım," diyor. Tabii sınırı geçer geçmez düşmanla bağ- lantıya geçiyor ve asıl grubu geçireceğini bildirerek randevu veri- yor. Geçirdiğı -üç mü dört mü tam hatırlamıyorum- arkadaşları bir yere bırakarak, grubu almak için geri dönüyor. Grubu alıp ge- çeceğı gün düşman sınır boyunca kapsamlı bir pusu atıyor. Pusu yerine yaklaşınca arkadaşlara, "Siz devam edin, ihtiyacımı karşıla- yıp size ulaşacağım," diyerek kendisini arkadaşlardan koparıyor. Grup pusuya düşüyor ve pusu çatışmaya dönüşüyor. Grup kayıp veriyor ama imha olmamak için direniyor. Düşman ne kadar çem-

beri daraltmak istiyorsa da arkadaşlar çemberi yarıp pusudan çıkmayı başarıyorlar. Düşman, arkadaşların kendilerini kurtadığını görünce araziye ateşe veriyor. Arazi ateşe verilince pusudan sağ çıkan ve yaralı kurtulan arkadaşlar da burada yanarak şehit düşüyorlar. Böylelikle grup tümünden imha oluyor.

Evet, biz grup olarak Sarız'a giden ilk gerillalar olduk.

O güzel duyguyu hâlâ her an yaşıyorum. Ama başaramadık. Onun üzüntüsünü de hâlâ yaşıyorum.

O yüzden bu o olayı her hatırladığımda hep bir yanıımı sevinç diğeri yanında hüzün kaplar...

Piling Efrîn

“Sırf Senin İçin Bile Olsa Bu Dağlarda Yürümeye Devam Edeceğim!”

Kartevin, Suphan, Sinek, Çemçê ve bütün bu dağların piri olan Ağrı dağıyla bilinen Kürdistan’ın Serhat eyaletinde gerillacılık yapmak, ayrı bir duygu, ayrı bir hava ve ayrı bir dünyadaymış gibi bir his uyandırır insanda.

İnsan bu asi, isyankar, baş eğmez dağları görünce tarihçilerin Kürtler için bu dağların şahinleri diye yaptıkları tanımlamalara anlam veriyor. Anlam verdikçe Kürtlüğüyle, ülkesinin güzelliği ve asiliğiyle gurur duymaya başlıyor. Hele bir de güneye değil de kuzeye akan Avarış suyunu insan görünce neden bu dünyaya ters olduğumuzu da anlıyor. Evet gerçekten biz hem halkımız, hem ülkemiz, hem dağlarımız, hem sularımızla bu dünyanın tersine giden halklarından biriyiz. Verili sistemlerin dünyasına göre ters olmak çok fazla büyük bir kayıp değil. Aksine büyük bir kazanç olduğunu düşünüyorum. Ve hayıflanma yerine iyi ki de öyleyiz diyorum. Ama dünya bu haliyle bizi kabul etmiyor. Etmesini beklemek de yanlıştır. O bizi kabul etmeyecek, biz kendimizi kendi gerçeğimizle ona zorla kabul ettireceğiz. Zaten savaşımız da bunu için değil mi?

Evet biz de ülkemiz, dağlarımız, kültürümüz, kimliğimiz, gelecek ve geleneklerimizle bir halkız. Bunun kavgasını ve mücadelesini veriyoruz zaten. Dağlarımızın olduğu her yerde bu kavgayı verdik ve vermeye devam ediyoruz.

Bu dağların eteklerinde büyüdüm. Akan sularında yüzdüm. Hep zirvelerine baktım. Oralarda da birilerini, bir şeyleri arar gibiydim. Ve, sanki bir gün bu dağlarda gerilla olacağımı biliyormuşum gibi bakardım hep. Zirvelerinden gözlerimi ayırmadan okula gidip geldim. Tarlaya gidip geldim. Murat’ta yüzdüm. Sonunda bir gün büyüdüm.

Ben büyüyünceye kadar zaten hep bakarak büyüdüğüm zirvelerde yeniden isyan ateşleri yanmaya başlamıştı. Yakılan ateşin ışığı ve dumanı görünmüyordu. Ancak orada bir ateş yakıldığını herkes gibi ben de duyuyordum. Ve o ateş durmadan beni, benim gibi gençleri kendine doğru çekiyordu. Sonunda beni çeken ateşin peşinden koşarak gerillaya katılmaya karar verdim. Ama beni gerillaya getiren yol zirvelerine bakarak büyüdüğüm dağlar değil, ülkemın kalbi olan Botan'ın Gabar, Cudi, Herekol dağlarına çıkardı. Birkaç yıl Botan'da kaldım. Ama hep bir gün zirvelerine bakarak büyüdüğüm dağlarda gerillacılık yapmayı hayal ettim. Sonunda günün birinde parti beni çağırıp sen Serhat eyaletine gideceksin dedi. İşte o an bu ülkenin ve hareketin militanı olmanın, bütün hayallerini gerçekleştirmek olduğuna bir kez daha inanç getirdim.

Hazırlanan grupla Serhat'a gittim. Baktığım her taş, her tepe bana bir şey hatırlatıyordu. Bazen Heskê Tellê Biro'yi, bazen İhsan Nuri Paşa'yı yanı başımdaymış gibi hissediyordum. Her yer hâlâ onların anılarıyla capcanlı duruyordu. Onlardan orada sadece anılar kalmıştı. Şu an ise biz oralarda farklı bir ideoloji ve farklı bir savaş tarzıyla mücadele veriyorduk. Yani gerillacılık yapıyorduk.

Serhat'ta dört mevsim bir arada yaşanıyor. Dört mevsimin bir arada en bariz bir şekilde yaşandığı yer Ağrı dağının etekleridir. Herkesin görme merakıyla yaşadığı, Ağrı dağında yılın dört mevsimi bir arada yaşanır. En alt tarafında yaz, biraz üstünde bahar başlar, ortalarına doğru sonbahar ve zirvesinde ise kış yaşanır.

Serhat'ta, 1997 yılının sonbahar aylarını da bitirip kışa girmek üzereydik. Gerçi Serhat'ta kış daha sonbahar bitmeden gelir, ancak biz sonbaharı yine sonbahar olarak zorla da olsa yaşamaya çalışıyorduk. Ama yine mevsim ve iklimler kendilerine göre zamanlarını işletirler. Ne bize ne de bir başkasına yada başlarına göre. O yüzden biz istesek de istemesek de onların zamanına göre hareket etmek zorunda kalıyorduk. Bu yüzden de artık üslenme çalışmalarına başlamamız gereken günleri yaşıyorduk. Biz yaşamak istemesek de mevsimin kendisi bunu bize yaşıtıyordu. Tam üslenme çalışmalarına başlayacağımız sırada eyalet komutanımız olan Dr.

Afat arkadaş, yaralı ve hasta arkadaşlar Doğu Kürdistan'a geçse daha iyi olur dedi. Çünkü Serhat eyaletinin hem iklim koşulları hem de coğrafyası hasta ve yaralı arkadaşlar için uygun değildi. Bahar, yaz, hatta sonbahar aylarında fazla bir şey olmaz, ama kış ayları onları zorlardı. Çünkü çok fazla kar yağıyor ve havası çok soğuktur. Kış aylarında yaralı ve hasta arkadaşların yaşam imkanları ise hemen hemen hiç kalmıyor. Çünkü nereden bakılırsa bakılsın yılın altı ayı kar altında geçirilir. O yüzden hasta ve yaralı arkadaşları biz genellikle Doğu Kürdistan üzerinden Güney Kürdistan taraflarına geçiriyorduk. Tedavilerini yaptırdıktan sonra mevsim açıldığında geri dönüyorlardı.

Ben de kısa bir süre önce yaralanmıştım. O yüzden Afat arkadaş Doğu Kürdistan'a geçmek için beni, hafif yaralı Tufan adındaki bir arkadaş, bir de daha önce geçirdiği bir hastalıktan ötürü ciğer sorunu olan Ermenistan Kürtlerinden Kahraman arkadaş çağırırdı. Orada kalmamız durumunda ciddi zorlanmalar yaşayacağımızı, tedavilerimiz için orada imkanlarımızın olmadığını belirterek, bu yüzden Doğu Kürdistan'a geçmemiz gerektiğini söyledi. Ertesi gün grubumuz hazırlandı ve arkadaşlarla vedalaşarak yola çıktık. Bawer ve daha sonra şehit düşen Rubar arkadaş ise bizi geçirmek için bizimle geleceklerdi. Bizi geçirdikten sonra geri yerlerine döneceklerdi.

Bizimle gönderilen Kahraman arkadaş ciğer sorunu olmasına rağmen normalde orada kalabilirdi. Ama kaldığımız yerlerde çok ciddi su sorunu vardı. Bundan dolayı her birimize günlük olarak belli bir miktar su düşüyordu. Ki, bunu da çok uzaklardan ve çeşitli yöntemlerle sağlıyorduk. Ciğer sorunu olan insanlar, gereğinden daha fazla suya ihtiyaç duydukları için çok su tüketiyorlar. Kahraman arkadaşın kendi payına düşen su, doğal olarak ona yetmiyordu. O yüzden arkadaşların su payını da tüketiyordu. Bundan dolayı Afat arkadaş onu da bizimle gönderiyordu. Bir de zaten hastaydı. Ancak onun gönderilmesi hastalığından çok, arkadaşlarının su ihtiyacını karşılamakta zorlanmalarındandı.

Yola çıkıp Qirê Helaca diye bilinen yere gittik. Sınıra yakın bir yerdir. Buraya gitmemizin nedeni suyunun olmasıdır. Suyu da

orada bulunan "kun berf"lerdeki karları eriterek yapacaktık. Sonbahar olsa da buralarda çeşme olmadığı için suyumuzu kim bilir kaç yıldan kalma kardan yapacaktık. Çayımızı da yemeğimizi de o kar suyundan yapacaktık. Birkaç gün orada kalıp keşfimizi yaptıktan sonra geçecektik. Çünkü önümüzde bir karakol vardı. O karakol da sınırın sıfır noktasında yapılmıştı. Sınırı geçmek için onun hemen birkaç metre altından geçmemiz gerekiyordu. Keşfimizi yaptıktan sonra sınırı geçmeden önce biraz daha yakınlaşarak, bir gece de yakınlaştığımız yerde kaldıktan sonra geçecektik. Tam planladığımız gibi birkaç gün orada kalıp keşfimizi yaptık. Sınırı geçeceğimiz gece Qirê olarak tanınan yere geçtik. Geçmek için gece olmasını, havanın kararmasını bekliyorduk.

Akşam oldu, hava karardı. Şimdi yola çıkma zamanıydı. Bizim için hayat karanlıkta başlar, karanlıkta biterdi. Gün ışıyınca kadar tüm işlerimizi yapmamız gerekirdi. Gün ıdıktan sonra akşam karanlığına kadar, bizim için ölü zaman başlardı. Hazırlığımızı yapıp yola çıkacağımız zaman geçeceğimiz yerden asker sesleri gelmeye başladı. Keşif yaparken görmemiştik. Zaten orada asker olamazdı. Demek ki pusu atmaya gelmişlerdi. Kontrol edince pusu atmaya geldiklerini anladık. Çünkü yolumuzun üzerindeki kayalıkların içine saklanmaya çalışıyorlardı. Biz de sadece oradan geçebilirdik. Yol veren ve çok riske girmeden geçilebilen tek yer orasıydı. Bu durumda bu geceki geçişimiz engellendi. Geçemeyeceğimizi anlayınca geri çekilerek başka bir noktaya gitmeye karar verdik. Gideceğimiz yere Topê İnega deniliyordu. Büyük ve Küçük Ağrı dağları arasında bir yerdir. Büyük Ağrı'yı solumuza, Küçük Ağrı'yı sağımıza alacağımız bir yerdi. Bu durumda, bizden büyüğü var mıdır acaba, diye düşünmekten kendini alamaz insan. İki Ağrı dağının arasına yerleşmek her insana nasip olmaz. Küçük Ağrı'dan aşağıya doğru inerken derin vadiler kalmaz. Yukarıya doğru çıktıkça vadileri derinleşip genişliyor. Sanki böyle özenle yapılmış gibidir. Etrafında yüzlerce vadi vardır. O vadilerin hepsi Doğu Kürdistan'a iniyor. Küçük Ağrı dağından inen vadilerin hepsi Doğu Kürdistan'a çıkar. Ama vadilerin hepsinin içi mayınlarla doldurulmuş. Çok çeşitli ma-

yınlar ekilmiş o vadilerin içine. O mayınların aldığı canların ise, haddi hesabı yoktur. Bu vadilerden olabilecek geçişleri engellemek için mayınlamakla da kalmamışlar. Mayınların yanı sıra bir de her vadinin ağzında bir tane nöbetçi kulübesi yapmışlar. O kulübelerde yirmi dört saat nöbet tutuluyor. Zaten sınır boyunca uzayıp giden cadde, onun etrafından dönerek bir parçadan diğerine geçer. Caddenin güvenliği çok sıkı tutuluyor. Türk ordusu caddenin her yerinde panzerlerle pusu atıyor. Geçiş için iki yolumuz var. Biri, artık nerede karşımıza bir panzer pususu çıkarsa çıksın diyerek, cadde-den geçmekti. Diğer ise o mayınlı vadilerden birinden, kulübelerdeki nöbetçilere de görünmeden geçmekti.

Bu vadilerden birinden kendimizi bırakarak geçmeye karar verdik. Bawer ile Rubar arkadaş kurye olarak bizimle gelmişlerdi. Ancak arkadaşlar güvenli bir şekilde sınırı geçene kadar Serhat'ın arazisini avucunun içi gibi bilen Cuma arkadaşla, Çiya Kobani arkadaş da bizimle göndermişlerdi. Bu iki arkadaş da sınırı geçinceye kadar bizimle geleceklerdi, sınırı geçtikten sonra onlar da geri dönüp yerlerine gideceklerdi. Birkaç gün sonra da daha büyük bir grubu getirip geçireceklerdi. Cuma arkadaş gerçekten araziye çok iyi biliyordu. Araziyle birlikte oradaki düşmanın hareket tarzını da iyi biliyordu. Zaten o vadilerden birinden geçmeye karar vermemizde de onun etkisi oldu. Bir gün sonra geçeceğimiz yere geldik. Bawer arkadaş, Cuma ve Çiya arkadaş da bizimle gelsin öyle sınırı geçelim diyordu. Geçeceğimiz yol mayınlı ve oldukça tehlikeliydi. Ser-seri bir mayının patlaması yada nöbetçinin bizi fark etmesi durumunda hepimiz imha olurduk. Çünkü oradan çıkış yoktu ve o yüzden de kurtulan olmazdı. Kaldı ki bu çok acemi bir yaklaşımdı. Yani hiçbir güvenlik tedbiri alınmadan geçmeye çalışmak büyük bir riskti. Yani Cuma arkadaş onların bizimle gelmesi, onların da bizimle birlikte imha olması demekti. Bu riski göze alamazdık. O yüzden Cuma arkadaş onların bizimle gelmesine karşı çıktık. Cuma arkadaş, Çiya arkadaşla birlikte altından geçeceğimiz kulübeyi denetimlerine alacak şekilde mevzileneceklerini, düşmanın bizi görmesi durumunda kulübeyi vuracaklarını, bizim de o durumdan

yararlanarak sınırı geçeceğimiz şeklinde bir planlama yapmamızın daha iyi olacağını söyledi. Biz kabul ettük, ancak Bawer arkadaş hâlâ Cuma arkadaş onların da bizimle birlikte gelerek, sınırı öyle geçmemiz gerektiğinde ısrar ediyordu. Israrının nedeni Cuma arkadaşın araziye ve oradaki düşmanın hareket tarzını iyi bilmesiydi.

Sonunda Cuma arkadaşın söylediğinin daha mantıklı olduğunu ve grup olarak da karanımızın bu olduğunu söyleyerek sınırı geçmek için harekete geçtik.

Planladığımız gibi Cuma arkadaşla Çiya arkadaş kulübeyi denetimleri altına alacak şekilde mevzilendiler, biz de geçeceğimiz yere doğru yürümeye başladık. Henüz birkaç adım yürümüştük ki köpekler bizi fark ederek havlamaya başladılar. Köpeklerin havlaması nöbetçi askerin de duyarlılaşması demekti. Yani o zamana kadar bizi görmemişlerse bile geçmek için onlara doğru yürümeye devam etmemiz durumunda bizi çok kolay bir şekilde görebileceklerini gösteriyordu. Bu durumda, geçmeye çalışmamız bile doğru olamazdı. Çünkü bile bile gidip kendimizi tehlikeye atmak demekti. Bu doğru değildi ve buna hakkımız da yoktu. Çünkü taşıdığımız can bize ait değildi ve o yüzden onu tehlikeye atacak herhangi bir şey yapamazdık. Savaşın her anı, dağın her anı ve yeri risk demektir. Ama bu durum, bilerek ölüme gitmek olacaktı. O yüzden hiç ısrar etmeden geri döndük.

Geri döndük ama birkaç gündür kaldığımız noktalara değil de başka bir yere gittik. Bizden sonra Afat arkadaş onlar da birkaç koyun ve keçi yakalayıp keserek kavurma yapıyorlar. Telsizle bizimle bağlantı kurarak geçip geçmediğimizi sordular. Eğer hâlâ geçmediyse bize kavurma getireceklerini söylediler. O zaman da çok ciddi erzak sorunu yaşıyorduk. Üç dört günde bir, zar zor yiyecek bir ekmek buluyorduk. Daha doğrusu ekmek yapmak için biraz un bulabiliyorduk. Çünkü düşman, yurtsever halkımızın büyük bir kısmını topraklarından sürgüne göndermişti. Fiilen köylere ve topraklarına el koymuştu. Düşman yakıp yıktığı ve içinde köylülerin bulunmadığı köylere zorla el koymuştu. Kalan köylere de ambargo uyguluyordu. Yani yakılmayan köylerde yaşayan hal-

kımızı da, karneyle yaşamaya mahkum etmişti. Açlıkla terbiye ederek iradelerini kırmak istiyor ve o şekilde ya göçe zorluyordu yada kendi tarafına çekmeye çalışıyordu. Halkımız onurludur. Bir lokma ekmek için hiçbir zaman düşmanın dediğine hizmet etmemiştir.

Erzaksızlık bizi biraz zorluyordu. Ama çok fazla da sorun değildi. Çünkü gerilla bu dağlarda yemekten çok inancıyla yürüyordu. İdeolojisine bağlılığı, yüreğindeki halk sevgisi ve özgürlüğe olan tutkusuyla yürüyor ve mücadele ediyordu. Günlerce, aylarca hiçbir şey yemediğimiz zamanları da yaşadık. Yine ot ve avladığımız hayvanlarla yaşadığımız olmuştı. Bizim için çok fazla önemli değildi. Çünkü biz yemek için yaşamıyorduk, yaşamak için yiyiyorduk.

Yaşadığımız erzak sorununun acısını en derinden hissedenlerden biri Afat arkadaştı. Çünkü bizim eyalet komutanımızdı. Arkadaşlarını doyuramamak ona acı veriyordu. Sağlam arkadaşlar için fazla sorun olmazdı. Ama yaralı ve hasta arkadaşlar için öyle değildi. Az da olsa onlar için erzak gerekiyordu. O yüzden Afat arkadaş, yakaladıkları keçi ve koyunlardan yaptıkları kavurmadan bir kısmını, eğer sınırı geçmemişsek bize göndermeyi düşünüyordu. Yerimizi söyledik ama onların bulunduğu yerden bir gecelik yol kadar uzaktaydık. Afat arkadaş, "Tamam ben size biraz kavurma göndereceğim," dedi. Ve ardından geçiş için de riskleri büyükse acele etmememizin daha iyi olacağını söyledi. Bunu söylerken güvenliğimize ne kadar önem verdiğini gösteriyordu.

Geceyi o noktada geçirdik. Sabah nöbetçiler rojbaş çekerken sabaha karşı Afat arkadaşın iki arkadaşla birlikte geldiğini söylediler. Meğer kavurmayı bizzat kendisi bize getirmek istemiş. Bir çantaya doldurup sırtlayarak yola çıkıp gelmiş. Bir de, son durumumuzu öğrenmek için gelmek istemiş. Gece geldiğinde uyuduğumuzu görünce bizi uyandırmaya kıyamamış, nasıl olsa sabaha az kaldı diyerek kendisi bir kenarda kıvrılıp kefiyesini üstüne atıp uyumuş. Çayımızı, tıpkı Ahmet Arif'in dediği gibi kardan demliyorduk. Daha önce o şiiri okumuştum. Ama şu an gerçeğini yaşıyordum. O yüzden, o şiir şimdi bana daha çok anlamlı geliyor. Çünkü başka su yoktu oralarda. Sabah kalktığımızda karı eriterek elde ettiğimiz dünden

kalma suyumuzdan bir çay demledik. Biz ay demleyene kadar Afat arkadaş da uyandı. aylarımızı içip kahvaltımızı yaptıktan sonra Afat arkadaş durumumuzu ve geçiş için yaptığımız girişimleri sordu. Durumumuzun iyi olduğunu, iki girişimde bulunduğumuzu ama her ikisinde de geemediğimizi, bugün farklı bir noktadan geçiş yapmayı deneyeceğimizi söyledik. Afat arkadaş, arkadaş sevgisiyle dolu bir arkadaştı. Yüzünde hep hüzünlü bir glck vardı. Bir sigara sarıp yaktıktan sonra, riski göze almadığımız için iyi yaptığımızı, erzak konusunu da hiç sorun yapmamamız gerektiğini, ne yapıp edip bize bakacağını söyledi. Bir arkadaşımızın şahadetinin, yeni bir dünyanın yok olması anlamına geldiğini, o yüzden hiçbir arkadaşımızın kaybını göze almamamız gerektiğini söyledi. Akşam yapacağımız denemede de kck bir risk dahi görsek geçmeden geri gelmemizin daha iyi olacağını söyledi. Akşama doğru Afat arkadaş bizimle vedalaşarak, geldiği arkadaşlarla birlikte yola ıktı. Biz de geçiş denemesi yapacağımız yere doğru gitmek için hazırlıklarımızı yapmaya başladık. Afat arkadaşın bize getirdiği kavurmanın bir kısmını yemiştik. Bir kısmı da kalmıştı. Erzağımız sadece Afat arkadaşın getirdiği o kavurmaydı. Onun dışında herhangi bir şeyimiz yoktu.

O yüzden kalan kavurmamızı noktada saklamaya karar verdik. Çünkü eğer geçmeyi başarırsak o kavurma Cuma ve iya arkadaşlara kalacak, yok geemesek de hepimiz birlikte bu noktaya döneceğimiz için erzaksız kalmamış olacaktık. Böyle bir hesaplama kavurmamızı sakladıktan sonra, geçmeden önce gitmemiz gereken son noktaya gitmek için hareket ettik. Bu sefer bir köprünün altından geçmeyi planlamıştık. Köprünün üzerinden karakol ve vre ile ve köylere giden asfalt yol geçiyordu. Zaten cadde boyunca puslu atılıyordu. Bunun yanı sıra belli aralıklarla yapılmış nöbetçi kulübeleri vardı. Nöbetçi kulübelerinden biri de köprünün hemen üstündedir. Planlamamız; yine diğer sefer olduğu gibi Cuma ve iya arkadaşlar kulübeye karşı mevzileneceklerdi, biz de köprünün altından geçecektik. Bu köprünün altını daha önce arkadaşlar birkaç kez geçiş için kullanmışlardı.

Hava kararınca geçiş yapacağımız yere gittik. Planladığımız gibi Cuma ve iya arkadaşlar gidip kulübenin yanında mevzilendiler. Geçmek için harekete geçtik. Kaz yürüyüşüyle yol almaya başladık. Tam köprünün altına geldiğimizde düşmanın orayı telle kapattığını gördük. Daha önce orayı geçiş için kullanan arkadaşların izlerini görmüş ve o yüzden de dikenli tellerle orayı kapatmıştı. Bu yeni bir durumdu. Çünkü hesabımızda tel yoktu. Zaten daha önce öyle bir şey de yoktu. Her tarafı, o kesilmeyen sağlam tellerle örmüşlerdi. O telleri acayip sağlam yerleştirmişlerdi ve o durumda geçmemiz imkansızdı. Biz oradan geçemeyince caddenin üzerinden kulübenin yanından geçmeye karar verdik. Çünkü bundan başka geçmek için yol kalmamıştı. Kulübe caddeden yaklaşık on beş metre kadar uzaktı. Orada çıkaracağımız en küçük sestene yada yanlış küçük bir hareketten nöbetçinin bizi görmemesi mümkün değildi. Bizi gördüğü an silahlar çalışmaya başladılar. O bizi, biz de onu vurmak için tetiklere basardık. Sonunda vurmak da vardı, vurulmak da. Ama ne olursa olsun oradan geçmeyi deneyecektik. O zaman biraz kulübeden uzak olması için daha başka nereden geçebiliriz diye düşünmeye başladık. Sonunda kulübeden biraz uzak olan caddenin üst tarafındaki mayınlı araziden kendimizi bırakmaya karar verdik.

Geçmeyi düşündüğümüz arazi Alman ve normal dikenli mayın telleriyle doluydu. Bu teller o arazinin her yerinin mayınlarla dolu olduğunun işaretiydi. O araziye çok çeşitli mayınlar ekilmişti. Bunu biliyorduk. Ama başka ne yolumuz ne de bir areميز vardı. Ülkeimizin yüreğinin orta yerinden geçercesine çizdikleri suni sınırlar yetmiyormuş gibi bir de sınırların hepsini çeşitli mayınlarla mayınlamışlardı. Ama bize sınırları da, mayınları da vız gelirdi. Sınır çizgilerine basıp, sınır taşlarını tekmeleyerek geçiyorduk her zaman. Bu gece de öyle yapmayı deneyecektik. Ve bunu başarsaktık. Başaramasak bile onların sınırlarını tanımadığımızı ve hiçbir zaman tanımayacağımızı bir kez daha kanıtlayacaktık. Ama oradan geçmeye çalışmak büyük bir riskti. Başka yolumuz ve areميز olmayınca artık her şeyi göze alarak oradan geçmeye karar

vermiştik. Buna benzer daha önce yüzlerce tehlike ve heyecan yaşamıştık. Zaten gerilla yaşamının kendisi bu demektir. Biz geçmeye çalışacaktık, düşman bırakmayacaktı. Biz de hiçbir zaman onu dinlemeden, takmadan geçip gidiyorduk ve yine öyle yapacaktık. O geçmememiz için tedbir alıyorsa, biz de onun burnunun dibinden vurup geçecektik.

Kendimizi bırakmayı düşündüğümüz mayınlı arazinin alt tarafı uçurumdu. Düşman, bu uçurumun başına geçmemiz durumunda ses çıkarması için bir sürü şey asmıştı. Boş kola kutularından tutalım çevrede ne kadar boş teneke bulmuşsa alıp bir iple oraya, buruya bağlamış. Tam geçeceğimiz zaman Bawer arkadaş bizi bu konuda da uyardı. Geçmeye başlamadan önce ayaküstü son kez görüş alışverişinde bulunduk. Bawer arkadaş ses çıkarmadan tek tek geçmemizin daha iyi ve güvenli olacağını söyledi. “Geçen her arkadaşın, kendini sağlama aldıktan sonra, orada mevzilenip diğer arkadaşların, geçmesini beklemesi gerekir,” dedi. Deşifre olmadan bir arkadaşın bile geçmesi geri kalan arkadaşlarının geçişini daha da kolaylaştıracaktı. Çünkü iki yerden birden arkadaşların silahları kulübenin üzerine kilitlenmiş olacaktı. Nöbetçi geride kalan arkadaşların geçiş sırasında arkadaşları fark etse bile çok fazla bir şey yapamazdı. Çünkü nöbetçi fark edip vurmaya çalışırsa bizim arkadaşlar onu iki yerden çapraz ateşe alıp etkisizleştirirlerdi. Onun için ilk arkadaşın geçişi çok önemliydi. Bawer arkadaş bunları söyledikten sonra, “Hazırsak geçebiliriz,” dedi. Zaten biz de aynı şeyi düşünüyorduk.

Tek tek geçmeye başladık. Ne kadar dikkat ettiysek de yine ses çıkıyordu. O yüzden kulaklarımız silah seslerinde, geçiyorduk. Bizi vurdu, vuracak beklentisiyle geçiyorduk. Her an silah sesi gelebilirdi. Tam da o sırada bir anda her tarafı sis sardı. Şimşekler çakmaya başladı. Gök delirmişçesine gürlemeye başladı. Ve çok şiddetli bir yağmur başladı. Bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Biraz rahatladık. Çünkü bu durumda kulübenin dibinden bile geçen seni görmezler. Havanın bir anda kapanması ve yağmurun yağması bizim için çok iyi oldu. Yağmur ve sis bir Hızır gibi yetmişti bize. Çok fazla inanmasam da şansa, varsa böyle bir şey

olsa gerek demeye başladım o günden sonra. Böyle olunca moralimiz de düzeldi ve artık elimizi kolumuzu sallaya sallaya bile geçebilirdik. Çok hızlı ve seri bir şekilde caddeyi geçtikten sonra kendimizi aşağıya doğru bırakıp sınıra doğru yürümeye başladık.

Geçiş için temel engel olan nöbetçi kulübesini yağmur, sis ve gök gürültüsünün yardımıyla çok rahat bir şekilde aşmıştık. Sıra mayınların içinden geçme engelini aşmaya gelmişti. İlk ulaştığımız tel normal bir tel çıktı, onu da rahatlıkla geçtik. Artık keyfimize diyecek yoktu. Çünkü sınırı aşmıştık. Ama biraz daha ilerleyince önümüze Alman dikenli telleri çıktı. O tellerin üzerinden geçmek zordu. Çünkü insanın her yerini yara bere içinde bırakırdı. O teller jilet gibi keskindir. Rubar arkadaşın üzerinde biraz kalın bir yelek vardı. Yeleğini çıkarıp telin üzerine serdi. Yeleğini serdiği yerden tutup geçecektik. Bawer arkadaş, tellerin öbür tarafının mayınlı olduğunu o yüzden kendisinin geçmesi gerektiğini söyleyerek geçti. Bawer arkadaşın arkasından onun bastığı yere basıp, tuttuğu yeri tutarak tek tek geçmeye başladık. Bawer arkadaş tek tek hepimizi tutarak geçirdi. Bawer arkadaş bir taraftan, bizim bulunduğumuz taraftan da Rubar arkadaş geçmemiz için yardım ediyordu. O yüzden Rubar ve Bawer arkadaşların elleri birçok yerden kesildi. Her iki arkadaşın da elleri kan içinde kalmıştı.

Elleri birçok yerden kesilmesine rağmen, seslerini hiç çıkarmadan geçişimize yardım ediyorlardı. Ses çıkarmadıkları gibi, geçişimiz için bizleri teşvik ediyorlardı. Öyle bir durumda, yaralarımız ağrmasına rağmen, ses çıkarmamız büyük bir ayıp olurdu. Biz de o yaralı halimize ve derin olmasa da ellerimizin birkaç yerden kesilmesine rağmen, ses çıkarmadan geçtik. O teli geçtikten sonra asıl mayınlı araziye girdik. Bawer arkadaş öne geçti, biz de arkasından kaz yürüyüşüyle ilerlemeye başladık. Bawer arkadaş önden silah şışıyle yoldaki tehlikeli mayınları sökerek bize yol açıyordu. Biz de açtığı yolda, arkasından ilerliyorduk. Bawer arkadaş bazı mayınları etkisizleştiriyor, bazılarını tespit ederek uzun kablolarının üzerinden geçmemiz gerektiğini gösteriyor, o şekilde gerisin geri yürüyorduk. Gerisin geri yürümemiz, olur da bir mayın patlarsa

gözlerimize bir şey olmaması içindir. Bu şekilde yaklaşık elli metre kadar ilerledik. Bu elli metrelilik mesafe içinde birkaç metre arayla çekilmiş dört beş sıra dikenli tel geçtik. Son teli de geçtikten sonra “İran,” daha doğrusu Doğu Kürdistan topraklarına geçtik. Ama hava zifiri karanlıktı. Gecenin zift gibi yapışkan karanlığında ne tarafa gittiğimizi ve gitmemiz gerektiğini bilmiyorduk. Çünkü hiçbir şey göremiyorduk. Sadece uzaktan birkaç ışık görünüyordu. Işıkları görünen yerin neresi ve ne olduğunu da çıkaramıyoruz. Bildiğimiz bir şey vardı, o da görünen ışıkların olduğu yerin Doğu Kürdistan olduğu ve bizim de o tarafa gitmemiz gerektiği idi.

Görünen ışıklara doğru yürümeye başladığımız sırada ciğer hastası Kahraman arkadaş hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Bir anda ağlama sesi gelince acaba bizim haberimiz olmadan arkadaşına bir şey mi oldu diye düşünmeye başladık. “Heval Kahraman niye ağlıyorsun, bir şey mi oldu?” dedim. “Hiçbir şey görmüyorum, kör oldum,” diye cevap vermez mi. “Bir şey mi battı?” diye sordum. Bir yandan, “Hayır, ama hiçbir şey görmüyorum,” diyor, diğer yandan da ağlamaya devam ediyor. Ellerimle yokladım, her hangi bir şeyinin olmadığını gördüm. Kendimi tutamayarak kahkahayla gülmeye başladım. Çünkü Kahraman arkadaş karanlıkta bir şey görmeyince kör olduğunu sanıyordu. “Heval Kahraman hava karanlık ve hiçbirimiz bir şey görmüyoruz. Sen de o yüzden bir şey görmüyorsun. Gözlerin kör olamamış,” dedim. Ama arkadaş durduramıyoruz. Yok illa ki ben kör oldum diyor ve durmadan ağlıyor.

“Hayır siz beni kandırıyorsunuz, ben kör olmuştum ama bana demiyorsunuz,” diyerek ağlamaya devam ediyor. Yeminler ederek Kahraman arkadaş kör olmadığına zor bela ikna ettik. Ama öyle bir yağmur yağıyor ki hepimiz sırlıklam olmuştuk. Sırtımızdan inen sular ayakkabımızın içinden akıyor. Öyle bir karanlık var ki birbirimizi bile göremiyoruz. İki bir birbirimize çarpıyoruz. Yer yer birbirimize çarparak, yer yer taşlara, ağaçlara, kayalara çarparak, bir şeylere ayaklarımız takılarak yürüyoruz. Çamur içinde kalmıştık. Gerçi daha önceden epey kirlenmiştik. Kaç zamandır yıkanmadığımı hatırlamıyorum. Çünkü, içmek için su bulamıyor-

duk, banyo için nereden bulurduk. Bu yağmur aslında kirlerimizin temizlenmesi için biraz da iyi oldu. Ama çamur, işi bozuyordu. Yağmur bir yandan kirlerimizi temizliyordu öte yandan da çamurla kirleniyorduk. Çünkü her yerimiz çamur içinde kalmıştı. Üzerimizdeki kir pas keşke sadece bununla sınırlı kalsa. Uzun zaman yakanamayınca bitlenme de olur. O kadar çok bitlenmiştik. Ki, neredeyse yakalanımızdan aşağıya sarkacaklar. Zaten iç çamaşırlarımızda cirit atıp duruyorlar. Karınca sürüsü gibi bazen elbiselerimizin üzerinde yürüdükleri oluyordu. O yağmurla kirimiz, pasımız ve bitlerimiz bir de çamur hepsi birbirine karışmıştı.

İnsan bizim bu halimizi görünce ister istemez, Ahmet Arif'in "Saç sakal bir karış, yakasında bit," dizesini hatırlıyor. Gerçekten de öyleydik. Çünkü saç sakal bir karıştan da fazlaydı. Bir de hepsi birbirine girmiş. Yani gerçek birer dağ ve yaban insanı olmuştuk. Ama her şeyiyle bu yaşamı seviyorduk. Çünkü bizi güzel yarınlara taşıyacak, özgürlüğün kapısından geçirecek olan yine bu yaşamdı. Acısı, zorluğu cefası vardır. Ama küçücük bir güzelliği bile bütün çekilenleri bir anda silmeye yeter. Böyle güzel, sırlı ve anlatılması zor bir yaşamdır yaşadığımız.

Göz gözü göremeyecek kadar karanlık, yağmur çamur içinde zor bela yürümeye çalışırken Kahraman arkadaş bir kez daha ağlamayla sahneye çıktı. "Bu sefer ne oldu heval Kahraman," diye sorduk. "Çok susadım, su istiyorum," dedi. "Heval Kahraman su için ağlanır mı?" dedik. Ama biz ona o hengame içinde nereden ve nasıl su getirecektik. Daha yeni sınırı geçmiştiz, su yok ve ölesiye bir yağmur yağıyordu. "Elini yağmurun altına tut, biriken suyu iç," diyoruz. "Yok onu yapamam, ben su istiyorum," diyor. Yerde küçük kanalcıklardan çamurlu sular akıyordu ama o da içilemezdi. Yapabileceğimiz bir şey yoktu. "Heval Kahraman biraz daha dayan, bak köye yaklaşıyoruz. Orada sana istediğin kadar su içiririz," dedik.

Bu arada köye oldukça yaklaşmıştık. Kör topal kendimizi köyün içine attık ve ulaştığımız ilk evin kapısını çaldık. Köylüler daha kapıyı açmadan Kahraman arkadaş gördüğü ibriği alıp kafasına dikti. Arkadaşlar, "Heval Kahraman niye böyle yapıyorsun,

ayıp olur. Birkaç saniye içinde köylüler kapıyı açacak ve içeri geçip sana su isteyeceğiz, istediğin kadar içebilirsin. Bu kadar dayandın, bir iki dakika daha dayanamaz mıydın?” diyerek ona kızdılar.

Köylüler kapıyı açtı. İçeri girdik ama halımız hal değildi. Kır, pas, çamur içindeyiz ve saç sakal bir karış. Gilîdağ’dan, yani Ağrı dağından geliyorduk. Onun halini taşıyorduk. Ama köylüler bunu bilemezlerdi ki. Halimize acıyarak baktıklarını görünce onlara durumunu açıkladık. Bir de yaralı olduğumuzu söyledik. Çocuktan yaşlısına kadar herkes duygulandı. Yağan yağmur dışında aylardır yüzümüz su görmemişti. Bu halimizden oldukça etkilendiler. Hemen bizi bir odaya aldılar. Evin kadını, yani anne kendi usulüne göre bizi elden geçirmeye başladı. Çocukları yaralanıp eve dönen bir anne gibi bize yaklaşıyordu. Üzerimize titriyordu adeta. İşte bir Kürt annesi böyle olur.

Önce biraz ısınmamız için birer çay verdi. Bu arada su ısıtmak için kızına seslendi. Biz çaylarımızı içene kadar su ısındı. Tek tek hepimizin saçlarını kendi elleriyle yıkadı. Elbiselerimizi çıkartıp yıkadı o gece vakti. Bize eşinin, çocuklarının, torunlarının elbiselelerini giydirdi. O annenin yaklaşımında, Kürt annelerinin sıcak yüreklerini duyumsadım. Sıcaklıklarını yüreğimde his ettim. O annenin yaklaşımında Kürt halkının gerçeğini gördüm. Kendi kendime, bu halka, bu annenin huzurunda yeniden söz vermeliyim. Anneyi yanıma çağırarak, “Daye, ez karare xwe ji bo te nû dikim,” -ana senin şahsında Kürt halkı ve hareketime verdiğim sözü yine-liyorum- dedim. O annenin üzerimize titreyen, çocuklarını karşı-liyormuş gibi yaklaşımları karşısında, kendi halkıma ve hareketime yeniden söz verdim. Ardından şöyle dedim, “Dayê tenê ji bo te jî mabe, ezê heta dawiya emrê xwe li ser wa çiyayan bimeşim” -anne sadece senin için de olsa ömrümün sonuna kadar bu dağlarda yürüyeceğim. O ananın, acının izleriyle dopdolu yüzünü görünce, “Topraklarımızı özgüleştirmekten başka çaremiz yok,” dedim kendi kendime. Anne temizlik işlerimizi bitirmeden bize yemek bile yedirmemişti. Temizlik işlerimiz bittikten sonra yemeğimizi yedik. Çayımız da hazır. Çay içerken anneye derin bir sohbete

daldım. Gecenin geç saatlerine kadar ev halkıyla sohbet ettik. Sabah dağda olduğu gibi yine erkenden uyandık. Bir de baktık ki köyün tamamı bizim için bir hazırlık içinde. Her evde bir şeyler ke-siliyor, öğle ve akşam yemeklerinin hazırlıkları yapılıyor. Evlerin hepsi istisnasız bizi yemeğe davet ettiler. Bu ilgiyi görünce sanki bir duygu okyanusu içinde yüzyüymüşüz gibi geldi bize. Ağla-maklı oldum. Hatta gözlerim ıslandı bile. İşte o an Kürdistan'ın doğusu, batısı, kuzeyi, güneyi değil, Kürdistan sadece bir tanedir ve vardır. Kürt anasının yüreği de birdir. Nerede ve ne zaman olursa olsun kendisi için yola çıkmış oğullarını, kızlarını görürse alıp yüreğine basar. Ana elleriyle yarasını sarar.

Böyle birkaç gün o köyden çıkmamıza izin vermediler. Yarala-rımızı sararak tedavi etmeye çalıştılar. Bize biraz kendimize gele-lim diye iyi baktılar. Günlük olarak temizlik ihtiyaçlarımızı karşıladılar. Ki bir yaralı için en çok önemli olan temizlikti. Özel-likle de ona çok önem verdiler. Birkaç gün sonra biz yaralı ve hasta arkadaşlar tedavi amacıyla hastaneye gitmek için yola çıktık. Te-davimizi gördük. Kısa sürede yaralarımız iyileşti. Artık kış gelip dağların her yerini sarmıştı. Her yer kar beyazının işgali altındaydı.

Tedavimiz bittikten sonra ihtiyaçlarımızı karşılayarak yeniden dağa dönecektik. Artık, dağa geri döneceğimiz günü bekliyorduk. Bizden sonra parti, Afat arkadaş onların bulundukları alanda üs-lenmenin zor olacağını düşünerek Güney Kürdistan'a çekilmeleri için talimat gönderiyor. Arkadaşlar da önce bizim gibi Doğu Kür-distan'a çekiliyorlar. Tam gideceğimiz günü beklerken bir akşam üstü köyde kaldığımız evin önüne bir araba yaklaştı. Arabanın bizim için geldiğini düşünerek yaklaştımda, Afat arkadaşın içinde olduğunu gördüm. Meğer bizden sonra gelecek olan grup kendi-leriymiş. Yeniden aynı eyalette birlikte kaldığımız arkadaşlarla bir araya gelmiştik. Onların olduğu arabaya biz de binerek hep bir-likte Güney Kürdistan'a çekildik. Yeniden birbirimizi gördüğü-müze hepimiz çok sevinmiştik. O kışı aynı sevinçle birlikte yaşıyarak bitirip bahara çıktık. Bahar olunca bir kısmımız, Ser-hat'ta kaldığı yerden devam etmek için oraya gitti, bir bölümümüz

de bir başka eyalete giderek mücadeleye devam etti. Üzerinden belki yıllar geçmiş, ancak hâlâ o günleri hatırlayınca o ananın yüzü gelir gözlerimin önüne. Bir de ona verdiğim söz. Evet bir kez daha o ana şahsında Kürt annelerine verdiğim sözü yineliyorum. Sırf onlar için bile kalsa bu dağlarda yürümeye devam edeceğim...

Nurhak Bîlîcan

Kutsal Mekânların Yolunda Olmanın Heyecanı

Yıl 1994. Mevsim sonbahar. Ama aylardan hangisi olduğunu tam hatırlayamıyorum. Haftanın’de gördüğümüz yeni savaşçı eğitim devremiz tamamlanmış, düzenlemelerimiz yapılmış, artık okunmasını bekliyorduk. Sonunda o gün de geldi. Arkadaşlar düzenlemelerimizi okudular. “Dilber arkadaş Botan,” dediklerinde, kalbim duracak gibi oldu. Çünkü çokça istememe rağmen arkadaşların beni hemen oraya göndereceklerini hiç beklemiyordum. Çünkü birçok arkadaş Botan’a gitmek istiyordu. Ama arkadaşlar onları bir süreliğine içerde tuttuk-tan sonra gönderiyorlardı. Bunu bildiğim için herhangi bir öneri de yaptım. Zaten o zaman öyle çok fazla öneri yapma gibi bir şey de yoktu. Her şey örgüte, partiye bırakılırdı. Çünkü hepimiz için en iyi kararı parti verirdi. Parti, ihtiyacına göre arkadaşları düzenliyordu.

Ancak beni, yeni savaşçı eğitiminden çıkar çıkmaz Botan’a gönderiyordu. Bu benim için bir şanstı. Heyecandan, sevinçten uçacak gibiydim. Sevinçten, kanatlanıp bir anda oraya konmak istiyordum.

Çünkü Kürdistan’ın en güzel coğrafyasının, en güzel dağlarının, en güzel insanların, en güzel kavgalarının verildiği mekanlara gitmek, insana farklı duygular yaşatır. Bu alanda cesaret, sevgi, yoldaşlık, kısacası bütün duygular çırılçıplaktır insanlar arasında. İnsan ve emeği vardır. Bu yeni mekana bir gerilla olarak gitmek bambaşka bir duygu. Çünkü gideceğim yeni mekanda Komutan Agit’in, Bedranların, Erdalların ayak izleri vardı. Onların ayak izleri üzerinden yürüyerek, bize öncülük ve komutanlık yaparak başlattıkları kavgayı, bıraktıkları yerden sürdürmeye gidecektim.

Gabar’a, Cudi’ye, Herekol’a, Besta’ya, Piro’ya gidecektim. Bunlar ülkemin en güzel ve en büyük kavgaların verildiği dağlarıydı. Gideceğimiz yer, bizden önce nice yiğit ve kahraman arkadaşımızın kanla-

nyla sulayıp kutsayarak bize emanet ettikleri dağlar, topraklardı. Onların kanlarıyla suladıkları topraklarda onların kavgasını sürdürmek bir onur, bir gururdu. O yüzden heyecanlı olmamak elde değil. Heyecandan kalbim yerinden fırlayacak gibi oluyordu. Yüreğimin sesi beynimin hızını aşıyor gibiydi. Çünkü bir Kürt kızı olarak komutanların açtıkları yoldan yürümek, yaktıkları ateşte ısınmak, isyan bayraklarını açtıkları dağlarda onlara layık bir şekilde yaşamak beni heyecanlandırıyordu. Heyecanlandığı kadar duygulanıyordu. Moralime moral, coşkuma coşku katıyordu.

Düzenlememin ülkemin kalbi olan Botan'a yapıldığı söylendiği an, hayaller aleminde yaşıyor gibi olmaya başladım. Heyecanımdan artık yerimde duramaz olmuştum. Bir an önce yola çıkmak istiyordum. Çünkü Cudi'ye gidip Kaniya Cina'dan su içecektik, Lavikê Xerîb'e misafir olacaktık. Adını saydığım bu dağların ve güzel yerlerin hiçbirini görmüş değildim. Ama adlarını oralarda kalan arkadaşlardan o kadar çok duymuştum ki, o yüzden bir an önce gidip oraları görmek istiyordum. Ve oranın bir gerillası olmak istiyordum. Lavkê Xerib, Lavkê Mirada, yani muradlarına ermek için yol alanların diyarına ben de, muradına ermek için yol alacaktım.

Sonunda beklediğimiz gün, daha doğrusu gece geldi. Arkadaşlar daha gündüzden, o gece yola çıkacağımızı, hepimizin buna göre kendimizi hazırlamamızı söylediler. Günü hazırlıklarımızı yapmakla geçirdik. Çünkü iki bölüklük güç olarak gidecektik ve birçoğumuz yeniydik. Bölüklerden birinin komutanı Zelal arkadaştı, ben de onun bölüğündeydim.

Yol yürüyecektik. Dağ yollarından, yani gerilla yolundan yürüyerek Botan'a gidecektik. Bu, benim ve bizimle birlikte olan birçok yeni arkadaşın ilk uzun yürüyüşü olacaktı. O yüzden hem çok heyecanlıydık hem de bu yolu nasıl yürüyeceğimizi, nasıl bitireceğimizi düşünüyorduk.

Fiziğim o kadar güçlü değildi. Dağ görmemiş, ovada yetişmiş bir Kürt kıızıydım. Ovadan dağa çıkmıştım ve geride bıraktığım dağların üzerinden yeni dağlar aşacaktım. Haftanın'den çıktıktan sonra ilk durağımız Cudi olacaktı. Yani ilk varacağımız yer Cudi'ydi.

Sonbaharın karanlık ve yağmurlu günlerini yaşıyorduk. Yola çıktığımız gün yine doğanın azizliği tuttu. Tam yola çıkmaya başlayacağımız zaman şiddetli bir yağmur başladı. Gecenin zifiri karanlığında yağmur altında yürüyorduk. Göz gözü görmüyor, birbirimizin ayak seslerinden birbirimizi takip ediyorduk. Karanlıkta yürümeyi bilmediğimden dolayı doğa ve geceye karşı bir korku yaşıyordum. Korkuyu, yeni olmanın verdiği duygularla iç içe yaşıyordum.

Doğa her şeyiyle bizi kucaklamıştı. Ama bir o kadar da, bizi şiddetiyle karşı karşıya bırakmıştı. Yağmuru, karanlığı, yağmur sonrası azgınlaşan sularıyla bizi karşılıyordu. Bütün bunların yanı sıra bir de düşmanı hesaba katmak zorundasın, ve ona göre direnmelisin. İlk uzun yol yürüyüşümdü. Bunun beraberinde getirdiği bir sürü zorluk vardı. Ancak nereye ve ne için gittiğimi bildiğim ve bu konuda net olduğum için bu zorlukların hepsi zamanla bana kolaylık oldu. Çünkü amacımız büyüktü. Büyük amacı olanların zorlukları kolaylıklara çevirme gibi bir sorumlulukları vardı. Bizim de yapmamız gereken oydu.

Gecenin karanlığında ve yağmur altında yol alarak yürümeye devam ettik. Sonunda sabaha doğru, “Hezil Çay’ına vardığımızı ve çayı geçtikten sonra yolumuza devam edeceğimizi,” söylediler. Ama çayı nasıl geçeceğimiz konusunda herhangi bir şey söylemediler. Bu çayın türküsünü dinlemiştim. Daha doğrusu daha önce bu çayda şehit düşen arkadaşlar için söylenen türküyü dinlemiş ve çok etkilenmişim. Şu an o çayın başındaydım ve o türkünün sesi kulaklarımda çınlıyor gibi. Demek ki, biz de bu çayı geçecektik. İster istemez, “Ya bizden birilerini de bu çay alırsa, o zaman onlar için de yeni bir türkü yakılır mı?” gibisinden bir düşünce geçti aklımdan. Ben bunları düşünürken arkadaşlar bizi takım takım ayırdılar. Birkaç metre arayla oturtup geçme sırasını beklememizi istediler. Gece boyunca yağan yağmur, suyu azdırmıştı. Sesi bile insanı ürkütüyordu. Homurdanarak akıyordu. Bu arada arkadaşlar teleferikle geçeceğimizi söylediler. Teleferiğin ne olduğunu bilmiyordum. Hayatımda ilk kez duyuyordum. Teleferik denen şeyin ne olduğunu ve onunla nasıl geçeceğimizi de bilmiyordum.

Arkadaşlar teleferiğe yakınlaşmamızı istediler. Yakınlaşınca teleferik denen şeyin suyun bu tarafından öbür tarafına atılmış bir hâlât, hâlâta takılmış bir halka; onun da ucuna bağlanmış bir odun parçasından ibaret olduğunu gördüm. Arkadaşlar o odun parçasından iki eliyle tutup sonra kendini suyun üzerinden bırakıyorlardı. Diğer taraftaki arkadaşlar da hâlâtı çekiyorlardı. Öylece teleferikle karşıya geçilmiş oluyordu. Yıllar sonra bizim teleferikleri görünce, o günkü teleferiğimizin ne kadar ilkel bir şey olduğunu anladım. Tabii öyle basit ve ilkel yapılmasının temel nedeni de düşmandı. Çünkü biz yapıp geçtikten sonra bizden hemen sonra gelip onu kopararak ya-
kıyorlardı. O yüzden arkadaşlar da, çareyi öyle basit bir teleferik yapmakta bulmuşlardı. Bir geçiş yeri daha vardı. Yani gidip köprüden de geçebilirdik. Ancak o köprüden geçmek öyle kolay değildi. Çünkü düşman köprüyü hiç boş bırakmıyordu. Köprünün çevresine sürekli pusu atıyorlardı. Ve daha önce oralarda çok kayıplar verilmişti. O yüzden geçiş için teleferiği kullanacaktık.

Ben normalde sudan korkuyordum. Ama teleferiğimizin o durumunu görünce daha çok korkmaya başladım. Ancak yapacak başka bir şeyimiz yoktu. Biz o suyu teleferikle geçecektik ve Cudi'ye çıkacaktık. Teleferiğin o halini görünce kendi kendime, "Bu bir sırat köprüsüdür," dedim. Ama bizim geçmekten başka çaremiz yok diyordum. Ben bunları düşünürken, arkadaşlar geçmeye başlamışlardı. Tek tek geçiyorlardı. Zaten bu düşüncelerin çoğu onların geçişini izlerken kafamda şekilleniyordu. Bir arkadaş kalmıştı. O da geçince erkek arkadaşlardan bir takım geçmiş olacaktı. O arkadaşın geçmesinden sonra da bizim takım geçecekti. İşte o son arkadaş geçerken suyun daha yarısına varmıştı ki ip koptu ve arkadaş bir anda kendini azgın suların dalgaları arasında buldu.

O arkadaşını ilk defa o gece görmüştüm. Gece sadece sesini duymuştum. Arkadaşlar arasında adının Çekdar olduğu, Botanlı ve BKC kullanan bir arkadaş olduğu söyleniyordu. Suyun dalgaları arkadaşını alıp durmadan sürüklüyordu. Arkadaş epey bir mesafe gitmesine rağmen hâlâ eli havadaydı. Hezil Çayı'nın üst tarafındaki kayalıklardaydık. Suya inmemiz bile epey zaman alacaktı. At-

lamamız da mümkün değildi. Çünkü su o kadar azmıştı ki atlayan herkesi de, o arkadaş gibi kendisiyle birlikte sürükleyip götürürdü. O yüzden yapacak hiçbir şeyimiz yoktu. Aslında normalde gerilla çaresiz değildir. Ancak bazı doğa olayları vardır ki onun karşısında çaresiz kalıyorduk. O azgın suya karşı yapacak hiçbir şeyimiz kalmadığı için çaresiz kalmıştık. Ve gözlerimizin önünde, bizden bir arkadaşımızı almış götürüyordu. Hepimiz donup kalmıştık. Yapacak bir şeyimizin olmaması canımızı çok sıkıyordu. Arkadaşı kurtarmaya çalışan arkadaşlar vardı, yok değildi. Ama onlar da fazla bir şey yapamadılar. Ve Hezil Çayı'nın o azgın suları bir arkadaşımızı daha bizden alıp götürdü. Tarih adeta sanki yeniden tekerrür ediyordu. Hava da aydınlanmaya başlamıştı. Bir şey yapamamamızın bir nedeni de oydu. Çünkü birazdan düşman çıkıp her yeri kontrol edebilirdi. Yapacak bir şeyimiz kalmayınca arkadaşlar hava kararınca kadar burada gizlenerek kalacağımızı, hava kararınca yeniden teleferiğimizi yapıp geçeceğimizi söylediler. Bir kısmımız suyun öbür tarafında, bir kısmımız suyun bu tarafında kaldık. O gün akşama kadar suyun kenarındaki o kayalıkların dibinde kaldık. Hava kararınca arkadaşlar teleferiği yeniden yaptılar ve suyu öyle geçtik. Suyu geçtikten sonra artık Cudi'deydik. Ama oradaki arkadaşlara ulaşmamız gerekiyordu. O yüzden sabaha kadar yolu-muza devam ettik. Sabaha doğru arkadaşlara ulaştık.

O günü arkadaşların yanında geçirdik. '94 yılında çok kapsamlı operasyonlar başlamıştı. Ülkenin her tarafında bahar aylarında başlayan operasyonlar hâlâ devam ediyordu. Düşman bazı eyaletlerde araziye tutmuştu ve hâlâ bırakmamıştı. Arkadaşlar, operasyonun yeniden Cudi'ye geri dönebileceğini, o yüzden hazırlıklı olmamızın daha iyi olacağını söylediler. Hazırlıkların başında da birkaç günlüğüne yetecek erzakımızın olması geliyordu. Ama yeni depoların açılmayacağına dair net bir talimat vardı. Arkadaşlar da daha önce açıp yarım bıraktıkları bir depolarının olduğunu ve gidip o depoda kalan erzaklarını operasyon hazırlığı için getireceklerini söylediler. Akşam olunca arkadaşlar o depodaki erzakları getirmek için göreve gittiler.

Orada da bir olay yaşıdım, daha doğrusu yaşadık. Yaşıdım di-yorum çünkü yeniyim ve yaşadığım her şey benim ülkede ve ülke-nin dağlarında ilklerim oluyor. Orada da, o gün bir kere gördüğüm Aydın adında bir arkadaş vardı. Aydın arkadaş da göreve giden ar-kadaşlar arasındaydı. Eski bir gerillaydı. Arkadaşlar, aralarındaki en eski arkadaşlardan birinin o olduğunu söylüyorlardı. O zaman on beş yıllık gerillaydı. Arkadaşlar depoya gidip erzaklarını alıp geri dönerlerken Aydın arkadaş, büyük bir kayadan düşüp şehit düşü-yor. Sabah geldiklerinde aralarında Aydın arkadaş yoktu. Ancak gö-revden gelen arkadaşların morallerine bakıldığında, Aydın arkadaşın onlardan ayrılıp başka bir yere gitmediğini insan hemen anlardı. Arkadaşlar sorunca Aydın arkadaşın bir kayadan düşüp şehit düş-tüğünü söylediler.

Tabii bu durum hepimizi etkiledi. Ama beni daha çok etkiledi. Çünkü iki gece içinde, doğal felaketle iki arkadaşımızın şehit düş-tüğüne en yeni halimle tanık olmuştum. Ve bu her iki arkadaşla sa-dece bir kere görüşmüştüm. Hatta Çekdar arkadaşın yüzünü bile görmemiştim. Sadece sesini duymuştum. Her iki arkadaşla birbi-rimize verdiğimiz ilk selamdı. Yani bu her iki arkadaşla da ilk se-lamımız son selam olmuştu. En çok beni üzen, bana acı veren de bu olmuştu. Ama bu bizim gerçekliğimizdi.

Aydın arkadaşın uçurumdan düşüp şehit düşmesi hepimiz için büyük bir acı oldu. Çünkü arkadaş yıllarca savaş içinde kalmıştı ve ona rağmen ona bir şey olmamıştı. Ama erzak getirmeye gider-ken bir uçurumdan düşüp şehit düşmüştü. İşte insana acı veren de buydu. Yani bizim savaşımız hem düşmana, hem de bazen düş-man kesilen doğaya karşıydı. Suyla, kayalarla, uçurumlarla, fırtı-nalarla iyi savaşmamız gerekiyordu.

Cudi'ye geçmiştik ama biz Cudi'nin değil, Kela Memê'nin gücüy-dük. O yüzden de birkaç gün kalıp dinlendikten ve operasyon olup ol-mayacağını netleştirdikten sonra geçecektik. Yaklaşık yirmi gün kadar kaldıktan sonra arkadaşlar Besta'ya geçeceğimizi söylediler.

Aynı gece yola çıktık. Ama düşman her tarafa pusu atmıştı. O yüz-den arkadaşların sürekli kullandıkları yolları kullanmayacaktık. Yeni bir

yoldan gidecektik. Gideceğimiz yeni yol şu ana kadar arkadaşların hemen hemen hiç kullanmadıkları bir yoldu. Son derece güvenli, ama normal yolun iki katı kadar da uzak bir yoldu. Normal yollardan giden arkadaşlar pusuya düşüp, çatışmalara girerek geçiyorlardı. Biz herhangi bir pusuya düşmeden ve çatışmaya girmeden geçmek istiyorduk. Ve bundan sonra arkadaşların da pusuya düşmeden, çatışmaya girmeden geçip gidecekleri yeni bir yol açmak istiyorduk.

Biz normalde Kela Memê'ye geçecektik. Ama Besta'ya geçip oradan gitmeyi düşünüyorduk.

Zifiri karanlık gecenin içinde yol alıyorduk. Gecenin içinden akararak geçiyorduk. Karanlığın içinden durmadan varacağımız yer ile aydınlığa akıyor gibiydik. Çok fazla kullanılan bir yol değildi. O yüzden çok çamurdu. İçinde çakılıp kalabileceğimiz kadar çamurlaşmış bir yoldu. Ancak yine de yoldaki çamur da, gecenin karanlığı da bize vız geliyordu. Çok kötü çamurlu olan bir yere gelmiştik. Sadece çamur değildi. Meğer ulaştığımız yer, domuzların da gelip içinde debelendiği bir çamurmuş. Ama biz bunu bilmiyoruz tabii. Arkadaşların hepsi geçti. Sıra bana gelince içine çakılıp kaldım. Ne yapıp ettiysem de, ayaklarımı çıkaramadım. Sonunda geçip giden arkadaşlara, "Heval ben çamurda kaldım beni çıkarın," diye seslendim. İki tane güçlü arkadaş geldi. Kollarından tuttukları gibi beni çıkarıp arkadaşların yanına kadar götürdüler. Arkadaşlar beni çıkardılar ama her iki ayakkabım da çamurun içinde kaldı. Daha sabaha kadar yürümemiz gerekiyordu. Ama şu an ayaklarımda ayakkabılarım yoktu. İkisini de o korkunç çamura kaptırmıştım. Ne olursa olsun diyerek ilk önce sesimi çıkarmadım.

Geçtiğimiz yol kayalıklı, taşlık, dikenli bir yoldu. Durmadan ayaklarıma taş ve diken batıyordu. Bir yere kadar ancak idare edebildim. Sonunda arkadaşlara, "Heval benim ayakkabılarım o çamurun içinde kalmıştı. Sırf yürüyüşümüzü etkilememek için size de söylemedim. Buraya kadar da idare ettim. Ama artık çok zorlanıyorum," dedim. Arkadaşlar önce, "Niye zamanında söylemedin?" dediler. Ama arkasında, "Söyleseydin de çıkaramazdık her halde," dediler. Çünkü arkadaşlar beni zor çıkarmışlardı. Ayakka-

bıları bulmak için fener yakmaları gerekiyordu. Bu da mümkün olmayan bir şeydi. Çünkü her yerde düşman vardı. Arkadaşlar durdular ve bana bir çare aramaya başladılar. Bu konuda arkadaşlar çaresiz değildi. Hemen iki arkadaş kefiyelerini verdi. Bir de herkes yanındaki çorapları da verdi. Önce çorapları giydim. Sonra üzerine kefiyelerin her birini, bir ayağıma sardılar. Yirmi taneden fazla çorap giyip, arkadaşların ayaklarına sardıkları kefiyeleri de iple bağladıktan sonra arkadaşlar, “Artık bizden de iyi yürürsün,” diye bir espri yaparak; “Artık yola çıkabiliriz,” dediler.

Arkadaşlar böyle bir tedbir almalarına rağmen yine de benimle yürümeleri için iki tane arkadaş ayarladılar. Bir süre hiç zorlanmadan gerçekten de arkadaşların dediği gibi onlardan daha iyi yürüdüm. Ama bir süreden sonra yeniden zorlanmaya başladım. Çünkü kefiye giderek yırtıldı. Kefiyelerden sonra sıra çorapların yırtılmasına geldi. Sabaha kadar bu şekilde yürüyerek Besta’ya vardık. Ama biz Besta’ya ulaşana kadar bırakalım ayağıma sarılan kefiyeleri, ayaklarımda giydiğim yirmiye yakın çoraptan bile bir eser kalmamıştı. Ayak derilerim soyuldu. Ayaklarım davul gibi şişmeye başladı. Ama sorun değildi. Çünkü yanımda arkadaşlarım vardı. Ve onların yaklaşımın ile bana verdikleri moral beni yürütüyordu. Mesela bazı arkadaşlar ayaklarındaki çorapları bile çıkarıp bana vermek istiyorlardı. Bu yaklaşımı görünce artık ayakkabısız olduğumu bile fazla hissetmiyordum. Koşullar gereğinden fazla zordu, ama buna karşılık yoldaşlığımız çok güçlüydü. Yaşanan zorluklara karşılık arkadaşların güçlü yoldaşlığı benim, arkadaşlarıma ve partiye daha çok bağlanmamı sağladı. Bu yoldaşlık, yaşamın ve doğanın zorluklarına karşı bana direnme gücü vermişti. Canım yanıyordu, ayaklarımda ağrıyordu. Ama arkadaşlarım gülüyor ve beni güldürüyordu. Çünkü biz, her koşul altında hayata gülerek bakan öncülerin arkadaşlarıydık. Onların can yoldaşlarıydık. Onlarla gülmeyi, onlarla yaşamayı, onlarla ağlamayı öğrendik. Onlarla hiçbir tereddüte kapılmadan özgürlüğe yürümeyi öğrendik. Daha doğrusu özgürlüğe yürümeyi onlardan öğrendik. Onlara layık olmak için ölürlen bile gülmemiz gerekiyordu.

Noktaya sabah varmıştık. Arkadaşlar, telsizle alanda bulunan arkadaşlarla bağlantıya geçtiler. Geldiğimizi söylemek ve bir de bana bir ayakkabı bulmak için o kadar erken bağlantıya geçtiler. Çünkü oraya kadar zar zor dayanmıştım. Oradan sonrasını o ayaklarla yürüyemezdim. Yağmur gece boyunca yağmıştı. Ve hâlâ durmamıştı. Arkadaşlar keşif yaptıktan sonra ateş yakarak kendimizi kurutmaya başladık. Alandaki arkadaşlardan da telsizden haber geldi. İşte, depoların açılmayacağına ilişkin kesin bir talimatın olduğunu, yanlarında da ayakkabı olmadığını, bize yakın eski bir noktanın olduğunu, arkadaşların benim için orada eski bir ayakkabı arayabileceklerini söylüyorlardı. Bununla birlikte operasyon durumları netleşene kadar, bulunduğumuz noktada kalmamızı söylüyorlardı.

Arkadaşlar ayakkabıyı fırın noktasında bulabileceğimizi söylemişlerdi. Daha önce Botan'da kalan arkadaşlar, "İlk defa buraya fırın yapıldığı için buraya fırın noktası deniliyor," diyorlardı. Arkadaşlar, o gün için herhangi bir operasyon olmadığı konusunda netleşince, söylenilen fırın noktasında bana ayakkabı aramak için iki arkadaşı gönderdiler. O nokta bizden yaklaşık bir buçuk saat kadar uzaklıktaydı. Arkadaşlar dönene kadar biz de dinlenmeye çalıştık. Ancak her geçen dakika benim için daha fazla acı olmaya başladı. Çünkü ayaklarım her geçen dakika biraz daha fazla şişmeye başladı. Yaralar soğumaya ve kabuk bağlamaya başladı. Bu da daha fazla ağrı demekti. Bir ara öyle oldu ki artık bas bas bağırarak bir duruma geldim. Arkadaşlar ayaklarımın durumunun iyi olmadığını görünce, tozlarını kullanmak için ağaçlardaki kozalakları toplamaya başladılar. Birkaç tanesini kırıp tozlarını serptiler. Ağrılarım biraz hafifledi ama ayaklarımın durumu giderek kötüleşiyordu. Arkadaşlar, ayaklarımın bu geçici şeylerle iyileşmeyeceğini anlayınca hastaneyle bağlantı kurdular. Doktor arkadaşlar, geç gelebileceklerini ancak onlar gelene kadar kozalak tozlarıyla tedaviye devam edilmesi gerektiğini söylediler.

Bu arada fırın noktasına benim için ayakkabı aramaya giden arkadaşlar da döndü. Normalde otuz sekiz numara ayakkabı giyiyorum, ama arkadaşların benim için buldukları 44 numara bir tane

siyah lastikti. Çok büyüktü. On çift çorap da giyseydim yine bana büyük olurdu. Kaldı ki o kadar çorap bulmak da meseleydi. Arkadaşlarda var olan çorapların hepsini yürümek için kullanmıştım. Sonunda arkadaşlar buna da bir çare aramaya başladılar. Arkadaşlar ayakkabıların yarısını kestiler, sonra yeniden birbirine diktikten sonra bana verdiler. Artık ayaklarıma olacak ebatlara getirilmişti. Arkadaşlar, "Biz bir ayakkabı buluncaya kadar idare et," dediler. Ben bir hafta o ayakkabıyla idare ettim. Arkadaşlar bana bir hafta içinde yeni bir ayakkabı bulup getirdiler. Bu arada doktor arkadaşlar da birkaç gün gecikme ile geldiler. Onlar gelene kadar ayakların iyileşmeye başlamıştı. Birkaç gün içinde de tümünden iyileştiler. Birkaç gün daha orada kaldıktan sonra alanımız olan Kela Memê'ye geçtik.

Bir süre orada kaldıktan sonra ben arkadaşlarım sayesinde dağ yaşamına alıştım ve durumum da düzeldi. Artık tecrübeli bir Botan gerillasıydım. Yürüyüş ve ayakkabı konusunda epey tecrübe edindim. Artık bir Botanlıydım.

'94 operasyonları hâlâ sürüyordu. Bu operasyonlarla Kürdistan'da, özellikle de Botan'da dolu kalan köylerin birçoğu boşaltıldı. Düşman boşalttığı köylerin hepsini yakıp yıkmıştı. Boşaltılmayanlar da zorla koruculaştırıldı. Yani köylerinde kalan halkın büyük bir kesimi de düşman tarafından bize karşı silahlandırıldı. Bu durum doğal olarak erzak sıkıntısı çekmemize neden oldu. Erzak çıkarma kanallarını zor buluyorduk, bulduklarımızı da düşman fark ettiği anda kapatmaya çalışıyordu. Bazen erzak çıkarma kanallarımızı kapatmak için operasyon bile yaptığı oluyordu. Normalde gerilla sabit bir yerde kalmaz, ama operasyon hâlâ sürdüğü için, daha sık nokta değiştiriyorduk. Elimizdeki erzaklar da giderek tükenmişti.

O zaman, bizim Kela Memê'deki komutanımız Şerif Guyi arkadaşta. Şerif arkadaşın o alanda tanıdıkları vardı. Tanıdıkları aracılığıyla bize erzak bulmaya çalışıyordu. Erzağımızın kalan son kısmını da tükettiğimiz bir gün, tanıdıklarını arayarak bize erzak temin etmelerini söyledi. Köylüler erzak bulacaklarını ancak, arkadaşların köye girmeleri yerine, kendilerinin köyün dışında bir yere kadar erzağı getireceklerini, bizim de oradan almamız gerektiğini söylediler.

Söylediklerine göre erzakları köyün sol tarafındaki vadiye getireceklerdi, biz de gidip oradan alacaktık. Arkadaşlar, bir manga arkadaşın gidip o erzağı teslim alıp getirmeleri gerektiğini söylediler. Bu çerçevede bir görevlendirme yapıldı. Yapılan görevlendirmede erzak almaya giden grubun içinde ben de vardım. Biz iki bayan, dört erkek arkadaş gidip o erzağı getirecektik. Ancak erzak fazla olduğu için yanımızda iki tane de at götürmemiz gerekiyordu. Atlarımızı hazırlayıp erzaklarımızı almak için yola çıktık.

Yolda hiçbir engelle karşılaşmadan erzakları alacağımız yere vardık. Erzaklar bırakılmıştı. Biz de orada çok zaman kaybetmeden erzakları atlara yükledik. Geri kalanlarından da kendimize yük yaparak yola çıktık. Erzak almaya gittiğimiz köy, erzakların bırakıldığı vadinin sağ tarafına düşüyordu. Köyün hemen üstünde de bir karakol vardı. Yani çok fazla karakol da sayılmazdı. Bahardan beri tutulan bir tepeyi karakol gibi düzenlemişlerdi. Yani öyle sabit bir karakol değildi. Erzak almaya gittiğimiz yer böyle tehlikeli bir yerdi. Erzak almak için mecburduk gitmeye. Zaten gitmek için havanın kararmasını beklemiştik. Görüntü vermemek ve köylüleri zor durumda bırakmamak için karanlık olmasını beklemiştik. Normalde gündüz ortasında da o köye gidebilirdik.

Gelen erzağın içinde bayram şekeri de vardı. Köylülerin çay şekeri getirmelerine izin verilmiyordu. Biz de çay içmek için öyle bir yöneme başvurmştuk. Yani o bayram şekerini çay için istemişti arkadaşlar. Yüklerimizi hazırlayıp yola çıktık. Vadiden çıktıktan sonra şöyle bir on dakika kadar bir mesafe, köyün üstündeki tepeye görüntü veriyordu. Düz bir yerdi. Orayı çok hızlı bir şekilde geçmemiz gerekiyordu. Orayı aştıktan sonra herhangi bir tehlike kalmazdı. Oraya kadar sorunsuz bir şekilde çıktık. Oraya vardığımız gibi atlarımızdan biri yere çivi gibi çakıldı sanki. Ne yaptık, ne ettiysek hayvan tek bir adım atmıyor. Bağırıyoruz, çağırıyoruz, yalvarıyoruz ama bana mısın demiyor hayvan. Bizimle birlikte Mazlum adında Efninli bir arkadaş vardı (daha sonra '97 yılında şehit düştüğünü duydum). Bayram şekerlerinin bir kısmı onun yüküydü. Zaten bizim bölüğün de lojistikçisiydi. Mazlum arkadaş önce ata

yürümesi için türkü söylemeye başladı. Ama hayvanın unurunda değildi. Atın yürümesi için her yolu denedik. İttik olmadı, başını çektik olmadı, bağırdık olmadı, dövdük olmadı. Sonunda Mazlum arkadaş, “Yükümden biraz şeker çıkarın,” dedi. Çıkardığımız şekerleri ona verdik. O da atı yürütmek için şekerleri tek tek ata yedirmeye başladı. Hayvan şekerini ağzına alıyor, bitene kadar birkaç adım atıyor, ağzındaki şeker bittikten sonra yeniden duruyor. Mazlum arkadaş ona şeker yedire yedire onu yürüttü.

Sonunda o on dakikalık tehlikeli mesafenin sonuna geldik. Oraya da gelir gelmez atımız hiçbir şey olmamış gibi ve şeker de istemeden normal yürüyüşüne devam etti. Bu arada o on dakikalık mesafede atı yürütmek için şekerlerimizin yarısını ata yedirmiştik. Yürümesi için ata yedirdiğimiz şekerler bizim bölüğün bir günlük çayına yetiyordu. Ama ne yapalım, hayvanın azizliği tuttu. Hepimiz atın sırf şeker yemek için o tehlikeli yerde yürümemeye başladığına inanmaya başladık. Gece yarısına doğru kazasız belatsız bir şekilde kampa ulaştık. Birkaç gün o erzaklarla idare ettik.

Nazlı bir Kürt kızı olarak yola çıkıp Botan’a ulaşana kadar ve Botan’da da acı ve sevinçle iç içe olan gerillacılığımın ilk günlerine dair bir anım olarak bende kaldı bu olaylar. Geçirdiğim bu kısa deneyimlerden sonra o dağlarda artık hiç zorlanmadan yıllarca gerillacılık yaptım. Yaralanıp oradan çıkana kadar, ülkemin kalbi olan Botan’da büyük komutanlarımızın ayak izleri üzerinde yürüdüm. Kendime hep onları rehber edimdim. Önderliğe, harekete, halka ve büyük komutanlarımıza layık olma çabasında oldum. Hem de büyük bir gururla.

Ama hiçbir zaman suda giden Çekdar arkadaşın havada kalan elini unutmadım. Havada sallanan eli, ilk günkü gibi hâlâ gözlerimin önünde duruyor.

Bir de, onunla son selamımız olan ilk selamlaşmamız...

Dilber Efrin

Zamanın Akışında

Zaman kendi halinde devam ediyordu. Bizler ise sevdâyı yaratmanın umuduyla yaşamın birer parçası oluvermiştik. Gözükaraca değil! İnancı umutla harmanlayarak, bilince anlam katarak büyüyor, gelişıyorduk. Günbatımında ulaştığımız Ş. Sipan Tepesi'nden kendimizi bırakırken Zaxo ovasına, duygu yoğunluğuyla sarının tüm tonlarını derinden soluyorduk. Alnımızda biriken ter zerrecikleri yoldaşa bağlılığın emeğiyle yeni bir ifadeye kavuşuyordu. Havanın kararmasıyla kendimizi Zaxo ovasında bulduk. Ay ışığının parlaklığı altında ovadan çıkarken, sırtımızda az önce ova köyünden aldığımız yüklerimiz, omuzlarımızda ise silahlarımızla yeniden sarp yollarda ilerliyorduk. Yüklerimizin ağırlığını hissetmeden Ş. Sipan tepesine ulaşmıştık. Güvenli alanlara ulaşmanın rahatlığıyla mola verirken ilerleyen saatlerin farkında bile değildik. Sabahın dördüne doğru Perax vadisinde bulunan bayanlar bölüğü noktasında bulunan birliğimize ulaştık. Yol yorgunluğu ile öylece mangalarımıza çekiliverdik.

Sonbaharın ılıman havasında gecenin yorgunluğunu atmaya çalışırken, aniden gelen bir haberle Perax vadisinin Sosyalleşme noktasında yapılacak toplantıya, tüm Haftanın gücü çağrılmıştı. Biz de bölük olarak gidip toplantıya katıldık. Toplantıyı Haftanın bölge komutanı Adil arkadaş yapıyordu. Toplantıda genel gelişmeler aktırıldı önce. Ardından bölgede kalan gücün iki bölük şeklinde örgütleneceği ve bir bölüm arkadaşın da HPG anakarargahına gideceği söylendi. Bölge komutanı olan Adil arkadaş, kısa toplantıdan hemen sonra, oluşturulan bölüklerde yer alan arkadaşların isimlerini okudu. Ardından da HPG ana karargâhına gidecek olan arkadaşların düzenlemeleri okundu. Perax'ta, yani hiçbir bölükte

yer almayan ve bölgeden çıkacak gücün içerisinde ben de vardım. Önderliğimizin perspektifleriyle devrimimiz geliyor, diyalektiksel değişime uğruyordu. Bizler bu değişimin derinliğini algılayamadan yollara koyuluyorduk. Sosyalleşme noktasının geniş sahasında bulunan tüm Haftanın gücü; görkemli bir askeri törenle bizi uğurlamak istiyordu. Bölgeden çıkacağımız sırada düzenlenen askeri törende, alandan zılgıt ve hâlây sesleri yükselmeye başladı. Yükselen zılgıt ve hâlâylar gökyüzünü inletecek cinstendi.

Sonbaharın hüznü havasına şimdi de dönüşü olamayan ayrılık rüzgârları ekleniyordu. Yıllardan sonra aniden, sessizce Haftanın'den ayrılıyordum, ayrılıyorduk. Perax suyunun kenarında bulunan kadın birliğimizden çantalarımızı alarak yapılan kısa bir törenle, yeniden zılgıt ve sloganlarla uzun ve belirsiz yollara koyulduk.

Ayrılığın gözyaşlarıyla, yolların bilinmezliğiyle Keşan alanına doğru yol aldık. Ağır adımlarla ilerlerken, yolumuzun üzerinde bulunan Üretim ve Terzihane kurumlarına uğrayarak, orada bulunan arkadaşlarla, hızlı bir biçimde vedalaştık. Aş vadisinin girişinde verdiğimiz kısa molada zayıf, zarif duruşuyla ve uzun sarı saçlarıyla Sosin(Şırnak) arkadaş, elinde yeni bir askeri kıyafetle yanıma gelerek, "Al yoldaş, bunları senin için aldım," diyerek elinde bulunan askeri kıyafetleri bana uzattı. Kabul etmeyince, Sosoin arkadaş kızgın bir yüz ifadesiyle, "Senin diğer arkadaşlardan daha fazla ihtiyacın var," diyerek kıyafetleri yan tarafıma bırakarak ayrıldı. İstemeye istemeye kıyafetleri alıp çantama koydum. Kısa bir aradan sonra yeniden yolumuza devam ettik. Ayrılabilir miydim buralardan, kopabilir miydim, bilemiyordum. Ama bildiğim bir şey vardı; o da belki fiziken oralardan ayrılabilceğim ama ruhen hiçbir zaman oralardan ayrılmayacağımı.

Gece geç bir saatte, Şehit Berivan boğazına ulaştık. Ay ışığının parlaklığıyla Şehit Berivan tepesinin soğuk yayla çeşmesinde verdiğimiz molayla buralardan son kez geçmenin, suyundan son kez içeceğimin hissini uyandırdığı bir ürperti içimi kapladı. Kısa bir aradan sonra kendimizi Keşan alanına bıraktık. Geçtiğimiz yollarda, noktalarda anılar hâlâ dipdiri. Şehit Laşer (Küçük Güney), şehit Jiyan (Serhat), şehit Jiyan Bingöl (Zeynep Erdem), şehit Lilav (Afrin),

şehit Ruken (Afrin), şehit Şilan (Konya) ve tüm yoldaşları anarken derinden, Şehit Kemal vadisinde kalan Keşan bölüğümüzün konumlandığı noktaya yakın, eski bir noktada uzun bir ara verdik. Sabahın erken bir saatinde kalkıp, yeni aldığım askeri kıyafetlerimi hazırlarken, PJKK meclis üyesi olan Zaxo arkadaşıyla birlikte bir grup arkadaş, bizleri ziyarete gelmişlerdi. Zaxo arkadaşın yaptığı kısa bir toplantıdan sonra, Keşan bayan arkadaşların yönetimi olan Nûwelat arkadaş ile birkaç arkadaş daha bize katıldı. Öğlen yemeğimizi son kez arkadaşlarla yedikten sonra Qeşura alanına gitmek için yeniden yollara vurduk kendimizi. Pak tepesinden kendimizi Bektüre vadisine, oradan da kendimizi Xabur suyunun kenarında bulunan eski bir noktaya bıraktık. Aştığımız yollar ayrılığın ciddiyetini hatırlatırcasına bana acı veriyordu. Akşam karanlığında sınırı geçmek üzere dinlenmeye koyulurken, Haftanın'den ayrılmak istemiyordum. Çünkü sevdiğim, tanıdığım tüm yoldaşlarım oradaydılar.

Hava kararmadan, azalmış olan Xabur suyunu, el ele tutarak geçip üst yamaca yerleştik. Nihayetinde hava kararmaya başlayınca Türkiye ile Irak sınır karakolu olan Elemon Tepesi'ne doğru duyarlı bir biçimde, havan atışları eşliğinde ve kayıp vermeden geçtik. Gündoğumuyla birlikte Qeşura alanına ulaşarak, Siwuri (sincap) noktasına yerleştik. Yerleştiğimiz noktada tabur gücümüzün diğer birliğine yetişmiştik. Biz; Zaxo ovasında yola koyulmuş, taburumuzun diğer birliği ise Keşan'dan yola çıkmıştı. Gelip o arkadaşlara yetişmemiz tabur içinde espri konusu oluyordu. "Zaxo gençleri, Keşan gençlerine yetişti," diye, Keşan birliğinde bulunan arkadaşlara takılırken de anlaşılacağı gibi her ne kadar zorlanma olsa da büyük bir moralle yolculuğumuz devam ediyordu. Qeşura'dan, Serê Metina'ya doğru yolculuğumuza yeniden başlarken yolculuğumuzda neyin bizi beklediğinden habersiz bir şekilde ilerliyorduk. Serê Metina'ya ulaşıp orada bir gün kaldıktan sonra yeniden yola çıkmamız gerekiyordu.

Yeniden yola koyulurken, arkadaşların yüz ifadelerinde nedeni bilinmez bir hüznün vardı. Çantalarımızı sırtlarken, silahlarımızı omuzlamıza atarken ve yürümeye başlarken, kendisini hissettiriyordu bu

hüzün. Bu gece, doğrudan Zap alanına ulaşılması düşünüldüğünden dolayı kısa ve bir o kadar da tehlikeli Dergelê boğazından geçmek gerekecekti. Sabaha doğru ulaştığımız Kongre vadisinin eski bir noktasında ekmekçi ve mutfakçılar çıkmıştı. Paslı ve kınk bir sacda, bir torba undan ekmek yapmış, geçen yıldan kalan bir gömmeden ise erzak çıkarılmıştı. Bu noktada tüm hazırlıklarımız tamamlanmış, ihtiyaçlarımız ise karşılanmıştı.

Hava kararmadan Dergelê boğazına yetişmek üzere bir taburluk güç olan 72 kişilik arkadaş grubumuz, Kongre vadisinden yukarıya doğru, tek sıra halinde, çantalarımız sırtlarımızda, silahlarımız ise omuzlarımızda ağır ağır ilerlemeye başladık. Deniz arkadaşın komutasındaki birinci birliğimiz önde, biz ise arkada ilerliyorduk. Gür ormanlıklardan, taşlıklardan geçerken, küçük bir suyun yanında, taburumuzun sağlıkçısı olan Binevş Batman arkadaş çantasına dayanmış oturuyordu. “Mesafenin açılması için bekleyin,” işaretini yapıyordu. Yuvarlak yüzü ve gülen gözleriyle Binevş arkadaş, henüz altı aylık bir savaşçıydı. Yanına yaklaşıp sessizce oturarak, beklemeye başladık. Arazinin sonbahara rağmen yeşilliği ve kimi yerde yeşil ile kırmızılığın ve sarı renklerin birbirine karışmışlığı doğanın tüm güzelliklerini önümüze seriyordu. Binevş arkadaşla bu duyguları paylaşıırken, önümüzde bulunan bir arkadaşın, “Gelin,” anlamında bir işaretle, Binevş arkadaş ve yanında bulunan Medya arkadaş bizden ayrılarak ilerlemeye başladılar. Kısa bir beklemeden sonra Sozdar arkadaşla birlikte biz de ilerlemeye başladık. Boğaza yakınlaştığımızda etrafımızda ürkütücü bir sessizlik vardı. Ve geçtiğimiz patıkada ise kırmızı renkli topraklar, araziye serpiştirilmiş gibiydi. “Toprağın kırmızılığı bir işaret midir? Neyi söylemek istiyor?” diye içimden geçirdim kimseyle paylaşmadan. Hava iyice kararmaya başlamıştı.

Artık ne toprağın kırmızısı ne de patika görünmeye başlamıştı. Ve hızlı bir biçimde tehlikeli yerlere yaklaşıyorduk. Sessiz, dikkatli ve hızlı geçmeliydik. İlk boğazı hızla aşmaya başlamıştık ki, kendimizi havan mermilerinin yağmuru altında bulduk. Evet, önümüze, arkamıza, yanlarımıza öyle düşüyorlardı ki, Çiçek arkadaşla

kendimizi son anda küçük bir kayalığın arkasına atarken, yaşadığımıza inanamıyorduk. Toz bulutları içinde Çiçek arkadaşla yaşadığımıza inanamamanın şaşkınlığı ile küçük kayalığın dibinde arkadaşların koşuşturmalarını izliyorduk. Gelen, “Geri çekilin!” talimatıyla birlikte, arkadaşlarla geriye çekilmeye başladık. Ve böylece sabaha kadar havan ve tank roketlerinin yağmuru sürecekti. Kayalıklara doğru kendimizi verirken, Fırat, Reber, Mazlum ve Fidan arkadaşların yaralandıklarını, ancak arkadaşlara ulaştıklarının haberlerini alırken, Jîn (Siirt) arkadaşın ağır yaralı olup pusu yerinde kaldığını ve Mazlum (Mardin) arkadaşın ise yediği ilk parçayla şehit düştüğü haberlerini belli aralıklarla duyuyorduk. Yaklaşık bir saat geçtikten sonra Jîn arkadaşı, darbest (sedye) üzerinde, geri çekilmeyi yaptığımız kayalıkların bulunduğu yere getirdiler. Taburumuzun fedakar sağlıkçısı Binevş arkadaş, büyük bir özen göstererek arkadaşların yaralarını sarmıştı. Diğer yandan aralıksız bir biçimde, havan ve tank roketleri yağmur gibi üstümüze yağmaya devam ediyordu. Yakınımıza düşen havan ve tank roketlerinin sesleri kulaklarımızı delercesine kayalıklara çarpıyordu.

Bilinmezliğin bilincinde sabaha kadar süren havan ve tank atışlarının yağmuru altında, beşli-altılı gruplar biçiminde farklı yollarla pusuyu aşarak, bu alandan çıkmayı denedik. Ancak 72 kişilik tabur gücümüzün dördüncü grubunun geçişi sırasında Fırat ve Binevş arkadaşlar, bacaklarından aldıkları darbelerden dolayı pusu yerinde kalmışlardı. Diğer gruplarımız kayıp vermeden geçmişlerdi. En son grupta, biz 21 arkadaş ile yaralı arkadaşları getirecek olan beş arkadaş kalmıştı. Ve gün doğmuş, etrafımız iyice aydınlanmıştı. Kaldığımız her dakika, yaşama şansımızı azaltarak ilerliyordu. Gün doğmuş, ancak hâlâ havan ve tank atışları devam ediyordu. Her kan sıcaklığımızı hissedişte, havan ve tank roketleri önümüze, arkamıza ve her iki yanımıza düşüyor, kendimizi yeniden toz bulutlarının içinde buluyorduk. Pusunun ortasına giderek yaklaşıyorduk. İlk yürüyerek başladığımız geçişimiz, eğilerek ve daha da yakınlaşırken sürünerek; milim, milim ilerleyebiliyorduk.

Öncümüz, araziye tanıyan ve aynı zamanda takım komutanımız olan Sosin arkadaşı. Uzun örülmüş sarı saçlarıyla, omuzlarında

siyah-beyaz kefiyesiyle bir öne, bir arkaya sürüklenerek bizleri kontrol ediyor, daha fazla duyarlı olmamız için uyarılarda bulunuyordu. Her ilerleyişimizde bir yaralı arkadaşla karşılaşılıyorduk. Önümüzde ilkin Fırat arkadaş ile karşılaşırken, hemen yanında Binevş arkadaş yatıyordu. Bizim geçmeye çalıştığımızı görünce, zayıf ve uzun boyuyla kanlar içinde, esmer yüzünü kaldırarak “Acele etmeyin, yavaşça ilerleyin!” diyordu Fırat arkadaş. Binevş arkadaş ise her zamanki tatlı tebessümüyle, “Acele etmeyin kurtulacaksınız,” diyordu. Bu durum, bizlerde, onlara yardımcı olamamanın ezikliğini uyandırırken, arkamızdan gelen arkadaşların onları kurtaracaklarını bilmemiz, biraz da olsa yanan yüreklerimize su serpiyordu. Her an onlarla birlikte bu kırmızı topraklara saplanabilme riskiyle Fırat ve Binevş arkadaşları geçerek ilerliyorduk.

Sosin arkadaşın önden arkaya gidiş-gelişleri giderek hızlanmıştı. “Çıkış yok, buradan geçemeyeceğiz, havanlar tam yola atılıyor,” diyordu. O daha tam sözünü bitiremeden havan-tank roketleri yağmur gibi yeniden üstümüze yağmaya başladı. Yeniden kan, yeniden ölüm ve yeniden sonsuz acıların pençesinde, ölümü hissediyorduk. Ve Sosin arkadaş artık yoktu. Uzun sarı saç örükleri kırmızı toprağa karışmış, siyah-beyaz kefiyesine kırmızı noktalar eklenmiş, sevecen yüz ifadesiyle aramızdan ayrılarak, ölümsüzlüğün uykusuna dalmıştı. Sonsuz rüya aleminde uyanıp yeniden; manga kapısından soracak, “Nerede benim yol arkadaşım?” diye içeriye girerek sıkıca sarılıp, kırk yıllık dostlar gibi öpecekti. Atlarla Xabur suyunu geçip Haftanın’e gideceğiz. Sabahın erken saatlerinde kalkıp, yüksek sesle kitap okumaya başlayacak, günlüğünün kelimelerini ve cümlelerin doğruluğunu kontrol edeceğim. Ve yine O büyük insandan, Başkan APO’dan bahsedecek. Diyaloglarındaki samimiyetten söz edip, “Erken şehit düşmeyeceğim Başkanım,” deyip, sözünü tekrar edecek ve gözleri yeniden umutla parlayacaktı. Derin sohbetlere dalacağız Geliyé Pisaxa vadisinde, akan suyun maviliğinde.

Havan atışları yeniden dururken, hiç tanımadığım Mazlum arkadaşın yanımda sessizce yattığını gördüm. Kafatasının yarısı da-

ğılmış, beyni ise toprağın rengine bürünmüş, sessizce yatıyordu. Ve senin sen olmaktan çıkıp, kendini aşan insana ulaştırırca-sına büyük bir güçle dolarak, pusu yerinden ayrıldık. Yaralı arkadaşları getirecek olan grubumuz ise bizler yamaca doğru ilerlerken kobralara yakalanıyorlar. Kobralarla ellerindeki kleşleriyle çatışmaya giriyorlar. Ve yeniden toz bulutlarının içinde yaşama savaşıyla yüz yüze kalıyorlar. Ve 12 yıllık gerilla komutanıyla, altı aylık güler yüzlü hemşiremizi ve yılların kahraman savaşçıları geride bırakmıştık. Dönerken yeniden yollara, bizleri nelerin beklediğinden habersizdik. Ancak yaşadıklarımız ve geride bıraktıklarımızın içimizdeki büyük acıları, derin ve tedavisi olmayan yaralarıyla yaşamaya devam ettik.

Zinarîn Nûpelda

Gerilla yaşamında ilkler bitimsiz özgürlük aşkının ilk nefes alışlarıdır. İlk heyecanlar, ilk duygular, ilk adımlar ve ilk yolculuklar büyük yaşam arayışında her gerilla için döşenmiş bir "sağlam temel taşı" olmaktadır. Kuşkusuz ilklerde her zaman için bir acemilik vardır. Ama aynı zamanda özgür yaşam arayışında en sağlam tecrübe dinamikleridir ilkler.

